

JAARVERSLAG 2022

Dierenwelzijn.
Wereldwijd.

VOORWOORD BESTUUR

Beste lezer,

Het jaar 2022 was er een vol uitdagingen. De klimaatcrisis, de oorlog in Oekraïne en de daaruit voortvloeiende stijgingen van de energieprijzen beheersten de krantenkoppen.

Ook voor VIER VOETERS was het een uitdagend jaar: we waren actief in 30 landen en werkten soms in de moeilijkste omstandigheden. Het werk in onze berenopvang in Oekraïne en de inzet voor zwerfdieren in dat land gingen, ook na het uitbreken van de oorlog, onverminderd door. Op verzoek van de Oekraïense overheid leverden we vanuit Nederland voedselvoorraden aan de dierenhuizen in het land. Bovendien hebben we onze geografische reikwijdte uitgebreid toen we voor het eerst naar Argentinië gingen om vijf tijgers die in een treinwagon gehouden werden uit gevangenschap te redden.

Samen met partnerorganisaties hebben we het Europees Burgerinitiatief gelanceerd om voorgoed een einde te maken aan het fokken van pelsdieren en de import en verkoop van bont. Dit betekent veel voor VIER VOETERS, onze roots liggen hier: bijna 35 jaar geleden startten we ons eerste verzet tegen pelsdierfokkerijen en werd VIER PFOTEN (FOUR PAWS) opgericht.

Naast reddingen en directe hulp aan dieren geven we de beleidskant van dierenwelzijn en het voorkomen van dierenleed steeds meer aandacht. De samenhang tussen dierenwelzijn en pandemieën en dierenwelzijn en klimaat, plus de rol van de bio-industrie daarin, valt niet meer te ontkennen. Op mondiaal niveau namen we deel aan de Milieuvergadering van de Verenigde Naties in Nairobi en droegen bij aan de totstandkoming van de Nexus-resolutie voor dierenwelzijn, milieu en duurzame ontwikkeling.

Onze Nederlandse organisatie groeit en bloeit. We zijn trots dat we in 2022 konden starten met activiteiten op het gebied van beleidsbeïnvloeding en campaigning

waarmee we ook in Nederland resultaten voor dierenwelzijn behalen. Ons gedreven team heeft zich ingezet voor dossiers als de illegale puppyhandel, de intensieve vee-industrie en dierenwelzijn in de mode. Ook de samenwerking met en de ondersteuning van FELIDA, ons opvangcentrum voor grote katachtigen in Friesland, werd geïntensiveerd. Het is de steun van onze Nederlandse donateurs die ons werk mogelijk maakt. Daardoor kunnen wij ons werk uitbreiden in een financieel stabiele omgeving. Hoewel dit jaarverslag over 2022 gaat, kan ik al vast verklappen dat tijdens het schrijven van dit voorwoord het bericht binnenkwam dat VIER VOETERS nu een CBF Erkend Goed Doel is. Een pluim op de hoed van onze medewerkers. Als bestuur zien we de toekomst vol vertrouwen tegemoet. De visie van VIER VOETERS is een wereld waarin dieren met respect, empathie en begrip worden behandeld. Bedankt aan iedereen die heeft bijgedragen aan ons wereldwijde dierenwelzijnswerk in 2022.

Wim de Kok, voorzitter bestuur
Stichting VIER VOETERS

INHOUD

1 VISIE, MISSIE EN STRATEGIE	8
1.1 VISIE EN MISSIE	10
1.2 STRATEGIE	11
1.3 NEDERLANDS MEERJARENPLAN	12
1.4 EVALUATIE 2022	15
2 ONS WERK	20
2.1 WILDE DIEREN	22
2.2 GEZELSCHAPSDIEREN	36
2.3 PRODUCTIEDIEREN	44
2.4 PANDEMIEËN EN DIERENWELZIJN	50
2.5 NOODHULP	52
2.6 GLOBAL AFFAIRS EN EUROPESE POLITIEK	54
2.7 COMMUNICATIE EN FONDSSENWERVING	56
3 ORGANISATIE EN BESTUUR	62
3.1 ORGANISATIESTRUCTUUR	64
3.2 TOEZICHT	68
3.3 FINANCIËEL BELEID EN RISICOMANAGEMENT	69
JAARREKENING	72
CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT	102
BIJLAGE: BEGROTING 2023	106

WAAR WE WERKEN

Kantoren, projecten en operationele locaties

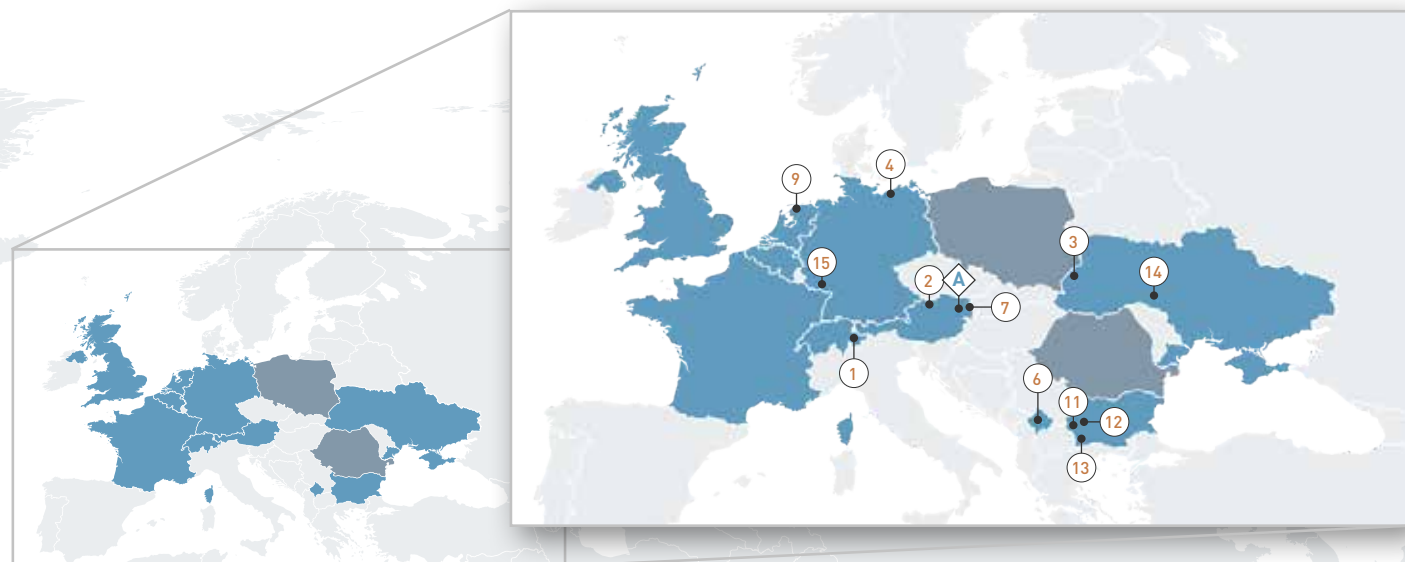
FOUR PAWS International
met het hoofdkantoor in Wenen
Brussel (EPO – European Policy Office)

FOUR PAWS kantoren 2022
Australië, Bulgarije, Duitsland, Groot-Brittannië, Kosovo,
Nederland, Oostenrijk, Zwitserland, Zuid-Afrika, Thailand,
Oekraïne, Verenigde Staten, Vietnam

Operationele locaties en samenwerkingsprojecten 2022
Gabon, India, Indonesië, Jordanië, Cambodja, Kenia, Libanon,
Myanmar, Polen, Roemenië, Soedan

FOUR PAWS reservaten en dierenklinieken

① Arosa Berenwoud*	⑨ FELIDA Grote-katachtigen-opvang
② BERENWOUD Arbesbach	⑩ LIONSROCK Big Cat Sanctuary
③ BERENWOUD Domazhyr	⑪ Zwerfdierenkliniek Bankya
④ BERENWOUD Müritz	⑫ BERENWOUD Belitsa*
⑤ BERENWOUD Ninh Binh	⑬ FOUR PAWS centrum voor therapiehonden en onderzoek Sofia
⑥ BERENWOUD Prishtina	⑭ FOUR PAWS centrum voor therapiehonden en onderzoek Vinnylsia
⑦ UILEN- EN ROOFVOGELSTATION Haringsee*	⑮ TIERART Wilde-dieren-opvang
⑧ ORANG-OETAN WOODSCHOOL*	⑯ Al Ma'wa for Nature and Wildlife*

* partnersamenwerking

HET JAAR IN BEELD

1. VISIE, MISSIE EN STRATEGIE

WERELDWIJD BEREIK – ÉÉN DOEL

Stichting VIER VOETERS maakt onderdeel uit van een wereldwijd opererende dierenwelzijnsorganisatie, VIER PFOTEN International - gemeinnützige Privatstiftung (FOUR PAWS genoemd). Deze organisatie werd in 1988 in Wenen opgericht. In de afgelopen 35 jaar is de organisatie uitgebreid naar een groeiend aantal landen op alle vijf de continenten. Vandaag de dag opereert FOUR PAWS op mondiaal niveau met kantoren in 15 landen. In 2002 opende VIER VOETERS haar kantoor in Nederland.

1.1 VISIE EN MISSIE

VIER VOETERS is een organisatie met een sterke visie: wij geloven in een wereld waarin mensen dieren met respect, empathie en begrip behandelen. Om steeds dichterbij deze realiteit te komen, volgt VIER VOETERS consequent haar missie om het leed van dieren onder directe menselijke invloed aan het licht te brengen, ze te redden en te beschermen.

Blootleggen

VIER VOETERS brengt ongepaste en levensbedreigende omstandigheden voor dieren aan het licht.

VIER VOETERS stelt misbruik aan de kaak, ontwikkelt passende oplossingen en werkt deze zodanig uit, dat ze op de best mogelijke manier worden uitgevoerd.

Redden

VIER VOETERS redt wereldwijd dieren in nood, in het bijzonder diegenen die onder directe menselijke invloed leven. We verminderen en maken een einde aan het lijden van dieren door constante hulp en medische zorg.

Beschermen

VIER VOETERS biedt een veilig thuis voor dieren uit het wild, zoals beren, grote katachtigen en orang-oetans die over de hele wereld zijn gered uit slechte leefomstandigheden.

Onze programma's, campagnes, missies en projecten richten zich op gezelschapsdieren, dieren in de veehouderij en wilde dieren die onder ongeschikte omstandigheden gehouden worden, evenals op dieren in ramp- en conflictgebieden. VIER VOETERS runt opvangcentra over de hele wereld, waar geredde wilde dieren een nieuw thuis vinden waar ze hun natuurlijke gedrag kunnen uiten en waar het publiek kan leren over dierenwelzijn.

We zijn oplossingsgericht en bieden dieren in nood snelle en directe hulp. Daarbij is ons doel om duurzame veranderingen in de politiek, de samenleving en de economie tot stand te brengen die dieren ten goede komen. Al ons werk is gebaseerd op wetenschappelijke expertise, gedegen onderzoek en intensieve nationale en internationale belangenbehartiging.

Impact

We willen wereldwijd significante impact realiseren voor dieren die onder directe menselijke invloed staan. Om dit te bereiken is VIER VOETERS wereldwijd actief.

Dieren kunnen niet voor zichzelf opkomen, daarom doen wij dat. Ons doel is om verandering te brengen in de manier waarop dieren gezien en behandeld worden. We streven in al onze activiteiten naar een balans tussen actie en impact. Directe hulp en bescherming op lange termijn gaan hand in hand. We komen in actie om individuele dieren te redden en willen tegelijkertijd impact op grotere schaal bereiken. De redding van een dier staat symbool voor talloze anderen in soortgelijke situaties. Ook biedt een redding dikwijls een opening om met de lokale overheid in gesprek te gaan en als aanzet voor verandering van wetgeving en beleid. De balans bewaken tussen impact op korte en lange termijn vormt voor de komende jaren een uitdaging. Bij natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen willen we goed voorbereid zijn en er moeten structurele maatregelen komen om dieren te beschermen. In uitzonderlijke gevallen redden we dieren en verzorgen ze.

We streven naar een fundamentele verandering van het systeem, zodat:

- Dieren in het wild kunnen leven zonder menselijke invloed. Als herintroductie in het wild niet mogelijk is en leven onder menselijke invloed niet te vermijden is, dan moeten de omstandigheden waaronder wilde dieren gehouden worden voldoen aan de soort-specifieke behoeften.
- Gezelschapsdieren moeten een goede kwaliteit van leven hebben, afgestemd op hun sociale, fysieke en mentale behoeftes en ontvangen levenslang geschikte zorg en bescherming.
- Het aantal dieren in de veehouderij moet afnemen, dat kan als de vraag en productie van vlees en zuivelproducten afneemt. De dieren die toch nog gehouden worden, moeten een leven kunnen leiden dat het waard is om geleefd te worden. Ze krijgen levenslang zorg en worden gehouden in omstandigheden die recht doen aan hun sociale, fysieke en mentale behoeftes.

De komende jaren werken we aan een systeem om impact goed te kunnen definiëren en meten.

1.2 STRATEGIE

Hoe wij werken

Structuur

We zijn een internationale organisatie die wereldwijd actief is om dieren te beschermen en te helpen. Om zo efficiënt mogelijk te werken, hebben we 15 nationale kantoren en 13 opvangcentra die samenwerken onder de 'One FOUR PAWS'-benadering. Dit betekent dat we ons allemaal inzetten volgens dezelfde aanpak en doelen. Ons hoofdkantoor staat in Wenen.

Door deze benadering kunnen we optimaal gebruikmaken van elkaars kennis en expertise, terwijl we ook rekening houden met de verschillen in de markten en geografische gebieden waarin we actief zijn. We werken vaak samen met lokale partnerorganisaties om onze doelen te bereiken.

In Nederland hebben we een kantoor in Amsterdam en FELIDA, ons opvangcentrum voor grote katachtigen, ligt in het Friese Nijberkoop. We hebben onlangs een nieuwe overeenkomst afgesloten met VIER PFOTEN International waarin we afspraken hebben gemaakt over samenwerking, gebruik van het logo en financiële bijdragen.

Strategie

De wereldwijde strategische doelen die tot 2025 zijn vastgesteld, liggen binnen ons bereik, waardoor we in 2023 aan de slag gaan met het vervolgkader tot 2038. Wat ongewijzigd blijft, is dat VIER VOETERS mensen blijft aanmoedigen en mobiliseren om bij te dragen

aan de verbetering van het dierenwelzijn. Miljoenen supporters en donateurs van over de hele wereld verspreiden de boodschap over dieren in nood, voeren campagne namens VIER VOETERS en leveren financiële bijdragen aan reddingsacties, missies, projecten, programma's en campagnes.

Onze huidige strategie kent drie hoofddoelstellingen:

- het bereiken van mondiale impact voor dierenwelzijn;
- het mobiliseren van miljoenen mensen;
- een vitale organisatie als basis om dit te bereiken.

Om mondiaal impact te bereiken voor dierenwelzijn volgen we altijd de drie kernactiviteiten van onze missie: reveal - rescue - protect. We signaleren misbruik en laten zien dat de onderliggende oorzaken van commerciële, politieke en sociale aard zijn. We focussen daarbij niet alleen op directe hulp, maar streven ook naar duurzame oplossingen voor de toekomst. Vergaande veranderingen in dierenwelzijn zijn alleen mogelijk als er een algemene consensus in de samenleving is over de noodzaak tot verandering. Onze 'Theory of Change' is gebaseerd op de samenhang van educatie, bewustwording en mobilisatie enerzijds en lobby en beleidsbeïnvloeding anderzijds.

- Wij brengen dierenleed aan het licht en communiceren daarover met publiek, instanties en overheden. Zo brengen we geleidelijk aan veranderingen teweeg in mentaliteit en in wet- en regelgeving.
- We redden wereldwijd dieren in nood en bieden directe hulp en zorg.

- We zetten ons actief in voor een humane behandeling van zwerfhonden en -katten en voor een betere verzorging van gezelschapsdieren en productiedieren.
- We zetten over de hele wereld opvangcentra op om geredde wilde dieren een soortgeschikt onderkomen te bieden.
- Om de levensomstandigheden van miljoenen dieren duurzaam te verbeteren bewerkstelligen we wereldwijd wets- en beleidswijzigingen.

Wij willen wereldwijd miljoenen mensen bereiken. Onze campagnes zijn niet alleen gericht op voorlichting en bewustwording om een gedragsverandering teweeg te brengen, maar ook op het actief betrekken van zoveel mogelijk mensen en hen in actie te laten komen.

Hierdoor bewegen we bedrijfsleven, beleidsmakers en andere stakeholders om duurzame en diervriendelijke oplossingen te implementeren. In Nederland moedigen we mensen aan om meer

plantaardige voeding te consumeren, diervriendelijke keuzes te maken bij het kopen van kleding en om verantwoorde beslissingen te nemen bij de aanschaf van een huisdier. We vragen mensen een petitie te tekenen om zo een einde te maken aan de handel in honden- en kattenvlees in Zuidoost-Azië. Ook pleiten we voor EU-regelgeving die de import en verkoop van bont verbiedt en die langeafstandstransporten van levende dieren verbiedt.

Om een betere wereld voor dieren te realiseren is financiële steun noodzakelijk. Wij werven geld onder het Nederlands publiek, bedrijfsleven en bij fondsen.

Alleen een vitale organisatie maakt dit alles mogelijk. We investeren daarom in onze mensen en onze processen.

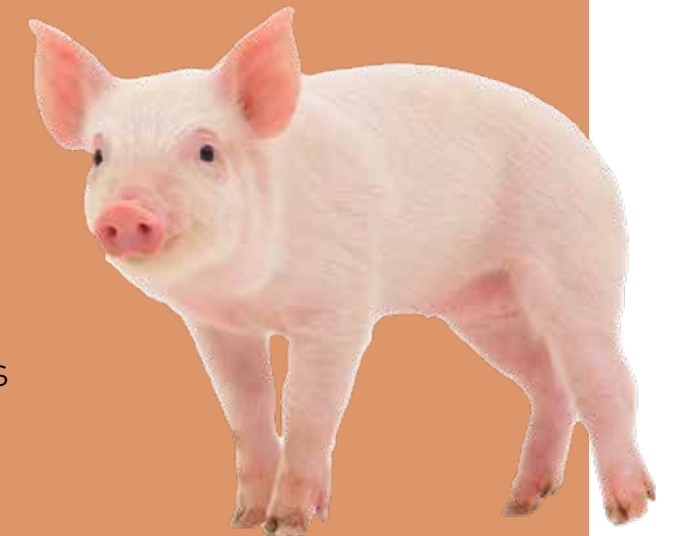
1.3 NEDERLANDS MEERJARENPLAN

Ons meerjarenplan 2022-2024 dient als richtlijn voor onze activiteiten in Nederland. We groeien verder door van een fondsenwervende organisatie naar een dierenwelzijnsorganisatie die actief werkt aan een aantal relevante nationale en internationale programmadossiers. We streven naar duurzame oplossingen door verandering van consumenten- en producentengedrag en door betere regelgeving. In ons streven naar verbetering voeren we onderzoek uit en werken we samen met bedrijven om het dierenwelzijn in hun productieketens te bevorderen. Daarnaast werken we nauw samen met beleidsmakers om te werken aan betere wet- en regelgeving. Onze programma's en campagnes zijn gebaseerd op de mondiale strategie. We kunnen veel bereiken op nationaal niveau, maar zonder internationale context blijft dit beperkt. We selecteren onderwerpen en problemen die ook in Nederland spelen en waarbij we daadwerkelijk kunnen bijdragen aan het verbeteren van dierenwelzijn in ons land. Tegelijkertijd kiezen we ervoor om op internationaal niveau actief deel te nemen aan programma's en campagnes die het dierenwelzijn in andere landen bevorderen, in lijn met onze missie als 'One FOUR PAWS'.

Onze belangrijkste thema's voor de komende jaren:

- De handel in wilde dieren en het gebruik van wilde dieren voor entertainment, met een focus op grote katachtigen;
- De illegale puppyhandel;
- De intensieve veehouderij: omstandigheden waaronder dieren worden gehouden – lange afstandstransporten van levende dieren – en transitie naar plantaardig voedsel;
- Dierenwelzijn in de mode en een bontvrij Europa;
- De galberenindustrie in Vietnam;
- De handel in honden- en kattenvlees in Zuidoost-Azië;
- Zwerfdierenzorg in Oost-Europa en Azië.

Onze kernwaarden: gedreven daadkrachtig inspirerend toegankelijk

Om onze ambities waar te kunnen maken investeren we in het team, in ons programmawerk en in onze fondsenwerving. De ambitie en koers zijn duidelijk en concrete doelen zijn vastgelegd in het meerjarenplan.

- 1 Meer impact**
Door het programmawerk in Nederland op te zetten en te ontwikkelen, willen we met onderzoek, campagnes en lobby meer voor dieren bereiken. We maken gebruik van de expertise van de internationale organisatie en onze keuzes passen binnen de kaders van de internationale strategie.
- 2 Bouwen aan naams- en merkbekendheid**
Onze bekendheid in Nederland is nog laag. Dit willen wij veranderen met een heldere positionering als de grootste internationale dierenwelzijnsorganisatie die ook in Nederland opkomt voor dieren, met een eigen opvang voor grote katachtigen en met eigen campagnes. Kortom, we willen de organisatie meer gezicht geven in Nederland om daarmee onze doelen te bereiken.
- 3 Duurzame groei baten door fondsenwerving**
We willen op duurzame wijze groeien in gevers en inkomsten en investeren in relaties met onze donateurs en in innovatie.
- 4 Ontwikkeling van het team**
Groeï en structuurontwikkeling van het team vinden plaats in lijn met de ambities en met de inkomsten. We bouwen aan een professioneel, resultaatgericht en gedreven team. Diversiteit, inclusiviteit en integriteit vormen hierbij de basis.
- 5 Efficiënte organisatie**
De transitie van een fondsenwervende organisatie voor internationale projecten naar een integrale Nederlandse dierenwelzijnsorganisatie vraagt om efficiency, expertise en een transparant financieel beleid. Het bestedingsbeleid is gericht op de financiering van de Nederlandse opvang FELIDA, op Nederlandse campagnes en op internationale programma's en projecten. We opereren in lijn met onze Gedragscode, de Erkenningregeling en relevante regelgeving. Maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering is een belangrijke leidraad bij al onze activiteiten.

1.4 EVALUATIE 2022

Op internationaal én nationaal vlak groeien we en zijn we in toenemende mate succesvol. Onze aanpak bestaat uit een combinatie van praktische, directe hulp aan dieren, gecombineerd met beleidsgericht werk en beïnvloeding van publiek. Dit leidde tot mooie resultaten.

Externe factoren

Na het beëindigen van de lockdowns vanwege de COVID-19-pandemie werden reisbeperkingen opgeheven. Hierdoor konden we weer meer dieren redden en naar onze opvangcentra brengen. Bij FELIDA verwelkomden we in juni een leeuwenwelp die uit privébezit in Montenegro was ontsnapt. Ook zwaaiden we vijf jonge leeuwen uit die klaar waren voor een nieuw leven in ons Zuid-Afrikaanse reservaat LIONSROCK. De redding en opvang van deze leeuwen zorgden ervoor dat we met autoriteiten in gesprek konden over regelgeving. De publieke aandacht voor de Roemeense leeuwen leidde tot belangstelling voor onze dossiers 'Handel in wilde dieren' en 'Wilde dieren in entertainment'.

Externe factoren brachten ook tal van uitdagingen mee. De oorlog in Oekraïne had direct invloed op ons werk voor de dieren in dat land. We richtten een internationaal kernteam op waar de directeur van Nederland deel van uitmaakte. Met dit kernteam konden we snel beslissingen nemen ten aanzien van veiligheid van onze teams en dieren. Maar de economische crisis die volgde op de oorlog bracht ook andere gevolgen met zich mee. De stijgende kosten van energie en papier voor drukwerk beïnvloedden onze bedrijfsvoering. De gestegen kosten voor levensonderhoud brachten financiële uitdagingen voor onze medewerkers en donateurs met zich mee. Onzeker is nog hoe dit zich in de nabije toekomst verder zal ontwikkelen.

De klimaatcrisis, pandemieën en zoönoses zijn niet los te zien van de manier waarop wij productiedieren houden. Dit geldt in Nederland en wereldwijd. Dieren dicht op elkaar en een enorm hoge CO2-uitstoot. Het belang van deze onderwerpen en de omvang van de problematiek noopten ons tot grotere aandacht voor het dossier 'Veehouderij in Nederland'.

Om aan duurzame oplossingen te kunnen werken is het van belang dat we kunnen deelnemen aan raad-

© FOUR PAWS

plegingen over wet- en regelgeving, op nationaal en op EU-niveau. Een aantal belangrijke wetten en regels worden binnenkort herzien. We zijn daarom lid geworden van de Dierencoalitie en van de Eurogroup for Animals. Daarnaast intensiveerden wij de samenwerking met ons Europese beleidskantoor in Brussel.

De krappe arbeidsmarkt in Nederland zorgde voor lang openstaande vacatures. De ontwikkeling van het team verliep daardoor minder snel dan gepland en een beperkt aantal activiteiten werd uitgesteld naar 2023.

Belangrijkste activiteiten en resultaten 2022

Ons Nederlandse werk

Impactvol te werk gaan betekent keuzes maken. Waar nog zoveel dierenleed is en waar nog zoveel doelen te behalen zijn is dat vaak lastig. Een van onze dilemma's is het vinden van een evenwicht tussen actie en impact. We slagen er steeds beter in om deze keuzes te maken. Het overgrote deel van onze doelstellingen voor 2022 hebben we bereikt.

We focusten op de voorbereiding en het begin van een aantal Nederlandse dossiers. De belangrijkste doelen waren dan ook: het opzetten van een team, het in kaart brengen van netwerken, contact leggen in de politiek, het doen van onderzoek en het schrijven van actieplannen.

We werkten met andere ngo's en met onze Europese collega's aan het ophalen van handtekeningen om voorgoed een einde aan de bontindustrie in Europa te

maken. We slaagden erin met bijna 14.000 handtekeningen. Ons aandeel was maar liefst een derde van het Nederlandse totaal.

In het kader van intensivering van de samenwerking met onze grote-katachtigen-opvang FELIDA werkten we aan plannen voor uitbreiding en renovatie. We vroegen hiervoor aandacht in de media en brachten daarmee de problematiek van de commerciële handel in wilde dieren onder de aandacht. Ook hebben we fondsen geworven.

We voerden de geplande deskresearch en een undercover-onderzoek naar de onlinehandel in illegale puppy's met succes uit. Deze vormen de basis om komend jaar verder te werken aan een gedeeltelijke oplossing. Ons uiteindelijke doel om een einde te maken aan het dierenleed door het onverantwoord fokken en handelen in puppy's, ligt in de koppeling van handhaving van de regelgeving, het aanpakken van de (online) handel en het bewustmaken van de kopers. De campagne over de risico's bij het kopen van een puppy sloeg niet aan en hebben we vervroegd stopgezet. We passen ons plan aan en zoeken een andere koers.

We brachten de petitie voor langeafstandstransporten van vee onder de aandacht en vergaarden ruim 1200 handtekeningen. Dat kan beter en daarom zetten we de petitie in 2023 voort.

Het dossier dierenwelzijn in de mode werd uitgevoerd door het internationale team. Wij namen het dossier over en adviseerden een viertal Nederlandse mode-organisaties over de richtlijnen dierenwelzijn. De toezeggingen zijn er, zeker waar het gaat om het gebruik van mulesing-vrije merinowol. De uitvoering vraagt om een langere adem, omdat ook toeleveringsketens mee worden genomen.

Toch is niet alles gelukt. Zo bleek het opstellen van een plan voor bontreductie in Nederland te ambitieus voor ons team en gaven we voorrang aan samenwerking voor het Europees Burgerinitiatief voor een bontvrij Europa. Door gebrek aan mankracht kozen we ervoor een bewustwordingscampagne over verantwoord huisdierbezit door te schuiven naar volgende jaren. We geloven sterk in een internationale aanpak maar

toch bleek het kiezen van een nationale insteek bij internationale campagnes soms een flinke uitdaging.

Ons meerjarenplan en de daarin gestelde doelen blijven, op verschuiving van een aantal activiteiten in de tijd na, ongewijzigd. In 2023 werken we aan een nieuwe, internationale strategie. Eventuele consequenties voor 2024 worden volgend jaar bepaald.

De belangrijkste les uit 2022 voor de Nederlandse organisatie, is dat we onze ambities soms moeten bijstellen als we onvoldoende capaciteit hebben en dat dit veel flexibiliteit van het (kleine) team vraagt. De belangrijkste trajecten zijn ingezet en stap voor stap zullen we de komende jaren onze resultaten bereiken. Onze uitdaging ligt in het vinden van de meest effectieve en efficiënte manier om onze ambities waar te maken.

DOEL 2022		
1	Dierenwelzijn op de politieke agenda	Stakeholder mapping, opbouwen netwerk, lidmaatschap Dierencoalitie
2	Reductie bontproductie wereldwijd met 10%	Actieplan Nederland ten aanzien van importverbod
3	Europees verbod op bont	Minimaal 8.000 handtekeningen ECI
4	Einde aan de commerciële handel in wilde dieren en bieden van opvangcapaciteit FELIDA Grote-katachtigen-opvang	FELIDA gebruiken om de problematiek te tonen en een oplossing te bieden voor bevrijde dieren: communicatie en voorbereiding renovatie voor vergroting opvangcapaciteit
5	Verantwoord fokken, verkopen en kopen van gezelschapsdieren	Desk- en undercoveronderzoek + rapport voor 2023 + publiekscampagne bewustwording Plan van aanpak verificatiesysteem voor online advertentiesites
6	Wet- en regelgeving online verkoop huisdieren	In kaart brengen + check jurist hiaten
7	Bewustwording publiek verantwoord huisdierbezit	Publiekscampagne
8	Verbetering beleid dierenwelzijn en vermindering productieverkoop van vlees en zuivel bij toonaangevende levensmiddelenbedrijven	In kaart brengen + check jurist hiaten
9	Spelers in de textielindustrie geven commitment af om gebruik materialen van dierlijke oorsprong te verminderen	Ontwikkeling communicatieplan. Eén toonaangevend Nederlands mode- of textielbedrijf neemt onze richtlijnen over
10	Opnemen van een duurzaam voedselsysteem met duidelijke doelen voor dierenwelzijn en vermindering dieren in de vee-industrie als onderdeel van de door Nederland toegezegde doelen VN Klimaatakkoord	Uitbreiding team met campaigner vee-industrie en klimaat
11	EU-wetgeving met verbod op kooien en langeafstandstransporten levende dieren naar derde landen	Petitie langeafstandstransporten Stakeholder mapping & start lobby
12	Commitment textielindustrie om wrede praktijken in hun toeleveringsketen uit te bannen (mulesing)	Relatie opbouwen met en toezegging verkrijgen tot aanpassen richtlijnen dierenwelzijn van twee textiel-modeproducenten

Onze bijdragen aan de internationale organisatie

De mondiale langetermijnresultaten van FOUR PAWS waar wij aan bijdragen met samenwerking in internationale projectteams en met financiële middelen:

- Dierenwelzijn wordt verbeterd door overheidsbeleid en komt op de politieke agenda.
- Significante vermindering van de commerciële handel in wilde dieren.
- Tegen 2025 zullen we doeltreffende oplossingen hebben geïmplementeerd voor gemeenschappen, de industrie en overheden met betrekking tot verantwoord fokken, verkopen, bezitten en verzorgen van gezelschapsdieren in Europa en Zuidoost-Azië, die ten goede komen aan miljoenen gezelschaps- en zwerfdieren.
- Tegen 2025 hebben regeringen in Europa, internationale organisaties en het bedrijfsleven toezeggingen gedaan die de leefomstandigheden van landbouwhuisdieren verbeteren, die zorgen dat minder landbouwhuisdieren worden gefokt, en dat er minder dierlijke producten worden geconsumeerd en gebruikt. Kortom, minder dieren en minder dierenleed.

Met de in Nederland geworven gelden hebben we vorig jaar heel specifiek bijgedragen aan:

1. FELIDA Grote-katachtigen-opvang in Friesland

Met onze Nederlandse opvang voor intensieve zorg aan leeuwen en tijgers laten we de gevolgen zien van de handel en het houden van deze dieren in privébezit en voor amusement. Naast de directe hulp aan de dieren, helpt FELIDA ons om de commerciële handel in wilde dieren op de politieke agenda te zetten en aandacht hiervoor van het Nederlands publiek te vragen.

2. BERENWOUD Belitsa

Met de redding en opvang van beren in Bulgarije werken we aan een significante vermindering van de commerciële handel in wilde dieren. Het stelt ons in staat om zowel bij lokale autoriteiten als op Europees niveau aan tafel te komen om wet- en regelgeving te bespreken. Elke beer in de opvang staat symbool voor vele anderen in een soortgelijke situatie. Wij droegen bij aan het voor 2023 geplande educatiecentrum.

3. WOODSCHOOL Orang-oetans

De orang-oetan is een bedreigde diersoort. Onze opvang op Borneo biedt de lokale autoriteiten een

oplossing voor in beslag genomen weesaapjes. Wij leren de jonge dieren vaardigheden aan waardoor zij als puber weer terug kunnen naar hun natuurlijke omgeving. In 2022 werden voorbereidingen getroffen voor ons ultieme doel: release van (twee) apen in hun natuurlijke omgeving.

4. Populatie wilde paarden in Roemenië

De bescherming en het in toom houden van een groep wilde paarden in de Donaudelta van Roemenië werd voortgezet. Ons doel is het project over te dragen aan de lokale autoriteiten. Dit is nog niet gelukt en vraagt om meer tijd.

5. Zwerfdierenzorg in Oekraïne, Roemenië en Zuidoost-Azië

Onze directe hulp aan zwerfdieren met voedsel en medische zorg combineren we met een langetermijnaanpak om de populaties terug te dringen. Deze aanpak 'Vangen-Castreren-Vaccineren-Terugplaatsen' zien wij als de beste oplossing voor het probleem. We verleenden succesvol extra noodhulp in Oekraïne.

6. Campagnes en lobby op Europees niveau voor productiedieren

Het dierenleed in de intensieve veehouderij kan op nationaal niveau worden aangepakt. Met wetgeving op Europees niveau bereiken we nog meer. Naast onze bijdrage aan het Europese beleidsteam droegen we ook bij aan een zeer succesvolle campagne om een verbod op pelsdierfokkerijen en bont in Europa op de agenda van de Europese Commissie te krijgen.

1.5 VOORUITBLIK 2023

We zetten de ingezette koers uit ons meerjarenbeleid voort. In het jaarplan zijn hiervoor concrete acties opgenomen die gemonitord, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld worden.

We hebben in 2022 een stevige basis gelegd voor de organisatie en voor het behalen van onze doelen. In 2023 pakken we door.

We werken aan het overtuigen van beleidsmakers om regelgeving aan te passen. Zo dreigt de Wet Dieren en het amendement Vestering, gericht op een dierwaardige veehouderij in Nederland, afgezwakt te worden. Wij maken ons hard om deze wet ongewijzigd in te voeren.

Rapporten over de illegale puppyhandel en over dierenwelzijn in de mode worden gepubliceerd en bieden aanknopingspunten voor onze gesprekken met het bedrijfsleven.

De bouwplannen van FELIDA worden uitgevoerd en we gaan door met het redden en opvangen van grote katachtigen.

Om onze inhoudelijke ambities te realiseren moeten we de fondsenwervende groei vast zien te houden. Hoewel er nog voldoende potentieel in de donateursmarkt is en onze strategie werkt, zien we wisselingen in het geefgedrag ontstaan en zullen we hierop moeten anticiperen. Omdat ook onze naamsbekendheid nog te wensen over laat is dit een flinke uitdaging.

We ontwikkelen daarom een aangescherpte communicatiestrategie waarmee we werken aan het vergroten van onze zichtbaarheid en naamsbekendheid en ons profileren als autoriteit op het gebied van dierenwelzijn. Onze achterban kent ons nog minder van het lobbywerk en van de meer langetermijnonderwerpen. We nemen hen geleidelijk mee in deze uitbreiding van onze koers en zullen regelmatig checken wat zij ervan vinden.

In de bedrijfsvoering zetten we teamcoaching en het werken aan processen in om het relatief nieuwe team te begeleiden in het gezamenlijk verwezenlijken van alle doelstellingen.

Als organisatie streven wij naar kwaliteit en transparantie en willen we graag voldoen aan de normen van het CBF, Toezichthouder Goede Doelen. Wij hopen dat de toetsing van de aanvraag in het kader van de Erkenningregeling die wij in november bij het CBF hebben ingediend leidt tot de erkenning.

2. ONS WERK

2.1 Wilde Dieren

Beren

Situatie

Over de hele wereld leven beren in gevangenschap onder ongeschikte omstandigheden. In Azië worden zwarte beren en honingberen in krappe kooien gehouden voor de wrede praktijk van het aftappen van gal voor medicijnen. Ook in Europa worden beren mishandeld: ze worden gebruikt voor fotoshoots met toeristen, in circussen, gevechten met jachthonden of als publiekstrekker bij restaurants. Ze worden vaak gehouden in te kleine kooien en kunnen zich daardoor niet natuurlijk gedragen zoals in het wild. Dat leidt vaak tot gedragsstoornissen bij de dieren, die zich uiten in stereotiep gedrag als dwangmatig heen en weer lopen, schudden met de kop of zelfverminking.

Doel

VIER VOETERS wil de leefomstandigheden van bruine beren in gevangenschap verbeteren en een einde maken aan het inzetten van beren als circus-, vecht- of restaurantberen.

Voor bruine beren in Europa hebben wij de volgende doelen geformuleerd:

- Het particuliere en op ongeschikte wijze houden van beren, evenals het houden van beren voor commerciële doeleinden, moet bij wet worden verboden.
- Voor het houden van beren in dierenparken en dierenentuinen moeten nationale minimum welzijnsnormen worden vastgesteld, gebaseerd op wetenschappelijke uitgangspunten.
- Er moet een verbod komen op het houden van wilde dieren in alle circussen in de hele EU.

In Vietnam heeft VIER VOETERS zich ten doel gesteld om samen te werken met lokale organisaties om een einde te maken aan het houden en misbruiken van beren op galboerderijen.

De doelen van VIER VOETERS voor kraagberen en Malaise beren in Vietnam zijn:

- De Vietnamese regering moet ter verantwoording worden geroepen om haar besluit na te komen om

- alle berenboerderijen in het land te ontmantelen.
- Bewustwording van de bevolking van de problemen van de galbeer door middel van voorlichting.
- BERENWOUD Ninh Binh in het noorden wordt uitgebreid om plek te bieden aan zeker honderd voormalige galberen.

Om onze doelen voor beren te bereiken reddend wij beren, vangen ze op in eigen opvangcentra, breiden de opvang uit als we daarmee problemen definitief kunnen oplossen en werken door middel van belangenbehartiging aan structurele veranderingen.

Projecten

VIER VOETERS heeft vijf eigen berenopvangcentra en nog twee in samenwerking met partners: BERENWOUD Belitsa samen met de Brigitte Bardot Foundation en het Arosa BERENWOUD samen met Arosa Tourismus en de Arosa Bergbahnen. Daarnaast werkt VIER VOETERS samen met de Poznań Zoo in Polen, het Al Ma'wa for Nature and Wildlife Conservation Centre in Jordanië en het Kuterevo Bear Sanctuary in Kroatië. Alle opvanglocaties bieden beren die in beslag zijn genomen of vrijwillig worden overgedragen, een veilig leefgebied waar ze alles hebben wat een beer nodig heeft en hun natuurlijke instincten kunnen herontdekken.

Wetenschappelijk verantwoorde observaties zijn een belangrijke voorwaarde voor het beoordelen van het welzijn van wilde dieren die in gevangenschap leven. Onze afdeling Wetenschap en Onderzoek heeft het BearWell-protocol ontwikkeld om het emotionele en fysieke welzijn van de beren te beoordelen door middel van nauwkeurig gedefinieerde observatie. Als het nodig is kunnen op basis van de resultaten individueel passende maatregelen worden genomen om het welzijn van elke beer te verbeteren. BearWell werd in 2022 in gebruik genomen.

In het kader van de klimaatcrisis willen we onze CO₂-uitstoot beperken, in het project Green Sanctuaries gaan we over op zonne-energie en elektrische voertuigen.

© STICHTING AROSA BEREN | VIER VOETEN

Wij hanteren twee belangrijke principes:

- We nemen de dieren alleen over als de vorige eigenaar contractueel vastlegt dat hij in de toekomst geen beren meer zal houden.
- In onze opvangcentra wordt niet gefokt met de dieren.

BERENWOUD Arbesbach, Oostenrijk

Dit allereerste reservaat van VIER VOETERS, geopend in 1998, beslaat een oppervlakte van 1,4 hectare en biedt een bijna natuurlijke habitat voor drie beren. Plannen voor uitbreiding van het reservaat zijn aan de autoriteiten voorgelegd zodat we in de toekomst nog meer beren kunnen opvangen.

BERENWOUD Müritz, Duitsland

Met een oppervlakte van 16 hectare is dit het grootste berenreservaat in West-Europa. Eind 2022 verzorgden we hier 12 beren en ontvingen 97.000 bezoekers. Komend jaar wordt de operatiekamer gerenoveerd om de kwaliteit van onze medische zorg te borgen.

BERENWOUD Prishtina, Kosovo

BERENWOUD Prishtina bleef zorg verlenen aan 20 beren en verwelkomde in maart 2022 ook leeuw Gjoni. Gjoni, afkomstig uit illegaal privébezit kreeg een tijdelijke plek in afwachting van de benodigde documenten voor transport naar een van onze opvangcentra voor grote katachtigen. Ruim 60.000 bezoekers kregen voorlichting.

BERENWOUD Domazhyr, Oekraïne

In deze berenopvang bij Lviv leven 31 beren, ooit gebruikt voor jachthondengevechten of afkomstig uit illegaal privébezit. Vanaf dag één van het uitbreken van de oorlog trad een noodplan in werking en werden er nieuwe werkregels ontwikkeld om het risico voor onze medewerkers te beperken. Verzorgers en onderhoudsmedewerkers bleven 24/7 op het terrein om voor de beren en de beveiliging te zorgen. Op 20 mei ontvingen we alweer bezoekers. Gedurende het jaar organiseerde het team verschillende reddingsmissies: tijdelijke opvang van vier beren vanuit het opvangcentrum White Rock in de buurt van het onveilige Kiev, redding van

een restaurantbeer en een noodredding van een bruine beer die was achtergelaten op een privélocatie in de door oorlog verscheurde Donetsk-regio. Ondanks de aanhoudende situatie in het land, blijft het team met veel toewijding voor de 31 beren zorgen.

BERENWOUD Belitsa, Bulgarije

Deze opvang met 19 beren runnen we samen met de Brigitte Bardot Foundation. Gestart als veilige plek voor geredde 'dansende beren'. In 2007 waren we erin geslaagd alle dansende beren in Bulgarije te redden. De meesten zijn inmiddels overleden en daarom wijzigden we in 2022 de naam van Dansberenspark naar Berenwoud. Alleen met kennis en bewustzijn van de Bulgaarse bevolking over dierenwelzijn en de omgang met dieren kunnen we een einde maken aan het particuliere bezit van beren en het gebruik van beren voor entertainment. In 2023 zetten we daarom een educatiecentrum op.

Arosa Berenwoud, Zwitserland

Dit gezamenlijke project van VIER VOETERS, Arosa Toerisme en kabelbaanbedrijf Arosa Bergbahnen combineert dierenbescherming met inspanningen om het toerisme in de regio te bevorderen. Bezoekers aan het reservaat kunnen door observatie en via onze 'Berenacademie' meer te weten komen over beren, bescherming van dieren en de natuur en duurzaamheid. Met de komst van twee nieuwe beren uit een dierentuin leven er nu vier beren.

BERENWOUD Ninh Binh, Vietnam

Ondanks een wettelijk verbod op het gebruik van galberen leven in Vietnam nog zo'n 300 beren op berenboerderijen. Ons berenreservaat dat in 2022 vijf jaar bestond, heeft nu ongeveer zes hectare grond en

VIER VOETERS heeft 8 berenopvangcentra, in eigen beheer of met partners

In 2022 verzorgden we daar 149 beren

Naast de redding en opvang van 18 beren werkten we in 2022 ook aan het voorkomen van berenleed

biedt opvang voor 48 beren die zijn gered uit galboerderijen. In 2002 was onze grootste berenredding ooit en brachten we negen beren in één keer naar Ninh Binh. In 2023 wordt de uitbreiding afgerond en kunnen we een nieuw thuis bieden aan maximaal 100 beren.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Redding en Opvang

We redden 18 beren en boden hen een definitieve plek in één van onze opvangcentra.

Naast de redding en opvang van 18 beren werkten we in 2022 ook aan het voorkomen van berenleed. De focus van onze activiteiten om een einde te maken aan het ongepast en illegaal houden van beren voor amusement en commercie ligt op sleutellanden in Midden- en Oost-Europa en/of in de Europese Unie, en op Vietnam.

Belangenbehartiging

Sinds VIER VOETERS in 2016 in Albanië begon, zijn er in samenwerking met de Albanese autoriteiten en andere dierenwelzijnsorganisaties meer dan 30 beren gered en overgebracht naar opvangcentra voor wilde dieren in het buitenland. De grootste mijlpaal in 2022 was de redding van de laatste restaurantbeer (Mark) waarmee ons doel om in Albanië een einde te maken aan het houden van restaurantberen voor entertainment is bereikt.

Campagne

In veel landen, waaronder ook Nederland, zetten we onze #saddestbears-campagne voort om het bewustzijn over de benarde situatie van beren die onder slechte omstandigheden worden gehouden, verder te vergroten. De campagne richt zich op bruine beren

© FOUR PAWS

in gevangenschap in Midden- en Oost-Europa en op kraagberen in Vietnam.

Onze inzet in Nederland

In 2022 vroegen we met de petitie 'Stop de berengal-industrie' om handtekeningen zodat onze collega's in Vietnam de belangenbehartiging richting de autoriteiten kracht konden bijzetten.

Een deel van de in Nederland geworven donaties werd besteed aan de voorbereiding voor een educatiecentrum en aan de verzorging van de beren in BERENWOUD Belitsa (voorheen DANSBERENPARK Belitsa).

De directeur van VIER VOETERS maakte na het uitbreken van de oorlog deel uit van het FOUR PAWS kernteam 'Oekraïne'. Tijdens dagelijkse calls werden gedurende het jaar de activiteiten, de collega's en de dieren in Oekraïne besproken evenals de komst van vluchtelingen met hun huisdier naar overige Europese landen. Waar mogelijk werd hulp geboden, werden noodplannen gemaakt, veiligheidsexperts ingeschakeld en donaties geworven om het werk voor de beren en zwervdieren te kunnen voortzetten en uitbreiden.

Vooruitblik 2023

- De campagne #saddestbears wordt in 2023 voortgezet om:
  - het lijden van de beren aan het licht te brengen;
  - waar mogelijk, en ter ondersteuning van een duurzame verandering, beren uit de slechte omstandigheden te redden waar ze in worden gehouden en ze over te brengen naar de berenopvanglocaties van VIER VOETERS.
- In sleutellanden in Europa, met name in Zuid-Oost-Europa, zal VIER VOETERS de samenwerking met de relevante autoriteiten opzoeken en voortzetten om wetgeving, die het houden van beren door particulieren verbiedt, in te voeren, uit te voeren en te handhaven.
- In Vietnam zullen we de campagne gericht op de galberenindustrie voortzetten met focus op de hoofdstad Hanoi. We bieden hulp aan de autoriteiten door onze opvang Ninh Binh uit te breiden en zo capaciteit te bieden voor de bevrijde beren.
- In Nederland blijven we aandacht vragen voor de problematiek van de galberen in Vietnam en werven we donaties voor onze berenopvangcentra.

Grote katachtigen

Situatie

Wereldwijd lijden grote katachtigen in gevangenschap: ze moeten onnatuurlijke kunsten vertonen in circussen, kwijnen weg in slecht beheerde dierentuinen en worden massaal gefokt voor de handel. Jonge dieren worden gebruikt als een fotorekwisiet om hun eigenaren van inkomsten te voorzien. De meeste grote katachtigen slijten hun hele leven achter tralies: ondervoed, ziek en gedragsgestoord. In het slechtste geval worden ze uiteindelijk gedood en voor de traditionele Aziatische geneeskunde verwerkt of gedood door rijke hobbyjagers. Er zijn drie keer zoveel tijgers in gevangenschap als in het wild. VIER VOETERS zet zich al jaren in om een einde te maken aan het houden van grote katachtigen onder ongeschikte omstandigheden.

Doel

Europa: VIER VOETERS wil het aantal dieren dat onder onacceptabele omstandigheden wordt gehouden geleidelijk verminderen. Op de lange termijn zou het ongeschikt houden van grote katachtigen in Europa volledig beëindigd moeten zijn.

Zuid-Afrika: In Zuid-Afrika zetten we ons intensief in tegen de commerciële jacht op in gevangenschap grootgebrachte grote katachtigen.

Om deze doelen te bereiken zijn onderzoek, politieke lobby, campagnes, reddingen en opvang noodzakelijk. In specifieke gevallen grijpen we in en zullen er alles aan doen om de dieren te redden.

Projecten/Opvangcentra

Grote katachtigen die in gevangenschap opgroeien, kunnen niet in het wild worden vrijgelaten. Als ze in beslag genomen worden of vrijwillig overgedragen, kijken we of ze kunnen worden opgenomen in onze opvangcentra. Hier vinden mishandelde en getraumatiseerde leeuwen, tijgers en andere grote katachtigen een onderkomen dat passend is voor deze diersoort, dat voldoet aan de hoogst mogelijke normen voor het houden van dieren.

Wij hanteren twee belangrijke principes:

- We nemen de dieren alleen over als de vorige ei-

genaar contractueel vastlegt dat hij in de toekomst geen grote katachtigen meer zal houden.

- In onze opvangcentra wordt niet gefokt met de dieren.

LIONSROCK

In 2007 opende VIER VOETERS haar reservaat voor grote katachtigen, LIONSROCK in Zuid-Afrika. Het gebied beslaat meer dan 1.250 hectare savanne, heuvelachtige landschappen en rotsen. Langzaam kunnen dieren in deze beschermde omgeving hun trauma's verwerken en stereotiep gedrag overwinnen. Er werden maar liefst 19 grote katachtigen in Zuid-Afrika opgenomen, waaronder vijf jonge Roemeense leeuwen uit onze Nederlandse opvang FELIDA.

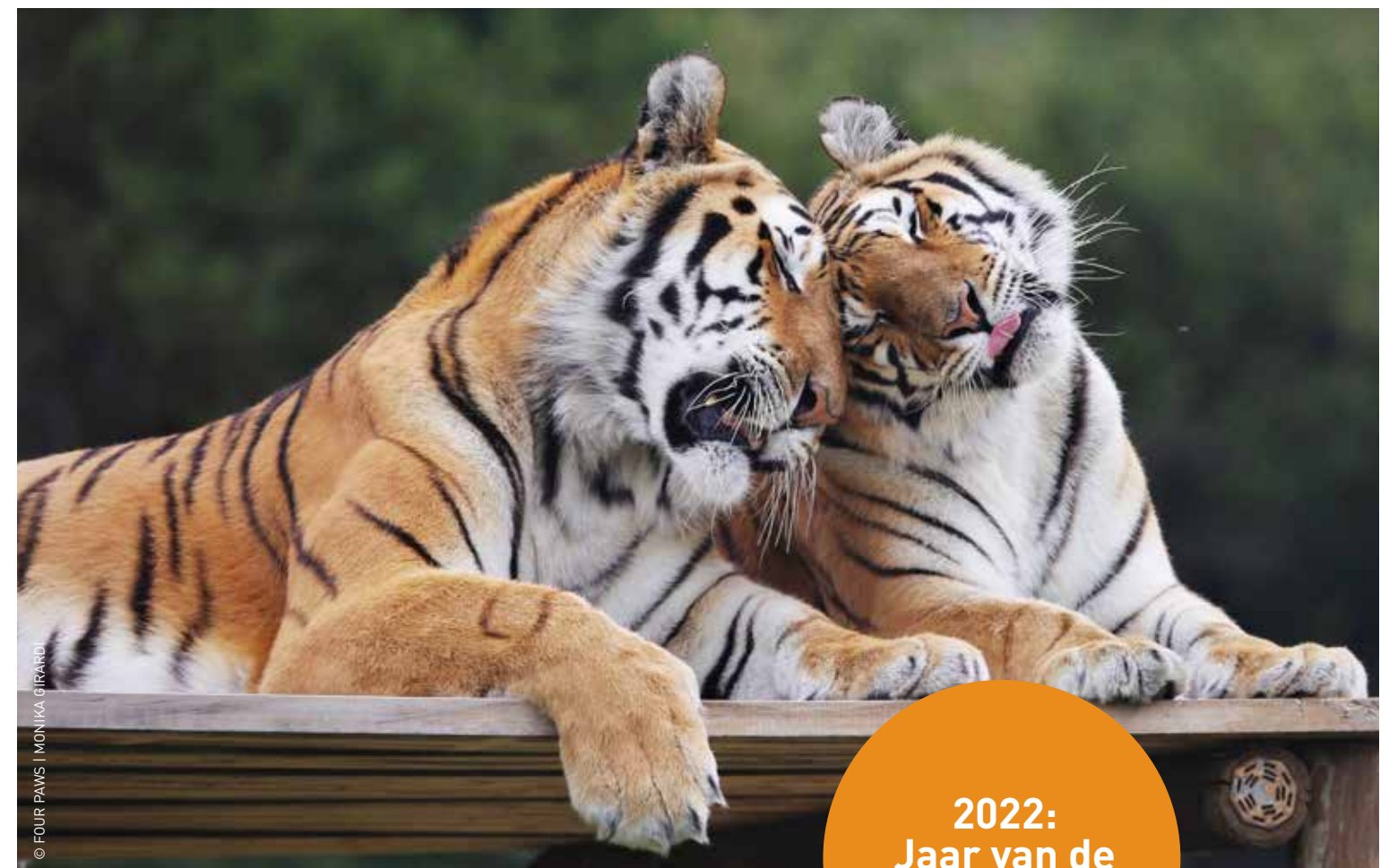
In 2022 is onze grotekattenfamilie uitgegroeid tot de grootste omvang ooit, met 110 grote katachtigen. Het bezoekerscentrum werd vernieuwd en de educatieve activiteiten uitgebreid. In 2023 zullen we bouwplannen maken om de capaciteit uit te breiden naar 150 grote katachtigen.

FELIDA

In 2013 nam VIER VOETERS in het Friese Nijeberkoop een opvangcentrum voor grote katachtigen over met 26 dieren. De opvang, die nu FELIDA heet, is gespecialiseerd in de zorg voor grote katachtigen met speciale behoeften. Zo krijgen bijvoorbeeld zwaar getraumatiseerde dieren uit oorlogsgebieden hier een speciale therapie – indien nodig voor de rest van hun leven. Andere dieren kunnen, zodra ze daar qua gezondheid klaar voor zijn, naar LIONSROCK. In 2022 vingen we een leeuwenwelp op en brachten we vijf jonge, gezonde leeuwen naar LIONSROCK. FELIDA is in principe niet open voor publiek. Omdat de faciliteiten sterk verouderd zijn hebben we de ontwikkeling van nieuwe dierenverblijven voorbereid. De bouwvergunning werd verleend zodat we in 2023 met de verbouwing kunnen starten. We breiden uit naar 12 binnen- en zes buitenverblijven. Ook starten we met de plannen voor een bezoekers- en educatiecentrum.

TIERART

In Duitsland is VIER VOETERS hoofdaandeelhouder van Wildtierstation TIERART gGmbH in Maßweiler (Rijnland-Palts). Met 14 hectare is het een van de grootste dierenopvangcentra in Duitsland. Naast tal van wilde

**2022:
Jaar van de
Tijger**

inheemse dieren, worden hier ook grote- en kleine katachtigen verzorgd die gered zijn uit circussen of privébezit. In 2023 start TIERART met de bouw van een nieuw verblijf voor grote katachtigen en biedt uiteindelijk plek aan zes tot 12 extra grote katachtigen.

Al Ma'wa for Nature and Wildlife

In Jordanië werkt VIER VOETERS al jaren samen met het Al Ma'wa for Nature and Wildlife Conservation Centre, dat is opgericht door de Princess Alia Foundation en VIER VOETERS. Eind 2022 verzorgde Al Ma'wa in totaal 26 grote katachtigen: 24 leeuwen en twee tijgers.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Redding en opvang

In totaal werden 23 grote katachtigen gered en opgevangen.

Belangenbehartiging, onderzoek en campagnes

Om een einde maken aan de commerciële handel in grote katachtigen voeren we campagne. Zowel in Europa als Zuid-Afrika sturen wij hiermee aan op beleids- en wetswijzigingen. Onze campagnes zijn #RuthlessTrade en #BreakTheViciousCycle.

Wij lanceerden in het 'Jaar van de Tijger' een onderzoeksrapport. Dit rapport vol bewijsmateriaal beschrijft de omvang van de commerciële handel in tijgers en grote katachtigen uit Zuid-Afrika. Tijdens de 19e CITES CoP19-vergadering, bijeenkomst van de landen die het CITES-verdrag hebben ondertekend en geratificeerd, presenteerden wij onze bevindingen vergezeld van een korte video waarin we pleitten voor een betere bescherming van grote katachtigen in Zuid-Afrika. Na de release van deze video op onze sociale mediakanalen heeft de CITES-autoriteit toegezegd missies naar zorgwekkende fokkerijen in te zetten op belangrijke hotspots voor handelslanden, waaronder Zuid-Afrika.

Onze inzet in Nederland

Met de in Friesland gevestigde grote-katachtigen-opvang FELIDA kunnen we de problematiek van leeuwen en tijgers in gevangenschap laten zien. Met de geredde dieren als ambassadeur werken we aan bewustwording van de gevolgen van het gebruik van dieren in en-

© FOUR PAWS | MONIKA GIRARDI

tainment. In 2022 organiseerden we voor het eerst kleinschalige bezoekersdagen voor onze achterban. Omdat de problematiek in Europa nog groot is, we meer dieren willen redden én omdat we willen voldoen aan de hoogste welzijnsstandaarden, maakten we in 2022 onze nieuwbouwplannen definitief. We voerden succesvol campagne om hiervoor aandacht te vragen en donaties te werven.

De intensieve zorg die we hier aan de geredde dieren bieden is wetenschappelijk onderbouwd. In de afgelopen jaren heeft onze afdeling Wetenschap en Onderzoek een reeks protocollen ontwikkeld (CatWell) om het emotionele en fysieke welzijn van de dieren te beoordelen door middel van nauwkeurig gedefinieerde monitoring. Op basis van de bevindingen kunnen passende maatregelen worden genomen om het welzijn van elk dier te verbeteren. In 2022 startten we bij FELIDA met de praktische fase van CatWell: gedragsobservaties. In 2023 analyseren en creëren we specifieke gedragsindicatoren en gezondheidsindicatoren.

Vooruitblik 2023

- In Zuid-Afrika zal VIER VOETERS hulp bieden aan de autoriteiten bij het redden en opnemen van grote katachtigen en hun inspanningen ondersteunen om zo ervoor te zorgen dat de Zuid-Afrikaanse regering haar toezegging uit 2021 van een verbod op het fokken van leeuwen nakomt.
- Daarnaast kijken we uit naar de officiële aankon-

diging van de langverwachte EU Tiger Guidance, waarna deze door de EU-lidstaten kan worden aangenomen. Samen met onze partner Eurogroup for Animals zullen we campagne voeren om de richtlijnen uit te breiden naar alle grote katachtigen. We willen voor zo veel mogelijk Europese landen nieuwe wetten invoeren die voorkomen dat grote katachtigen commercieel worden verhandeld en gebruikt voor amusement of privébezit.

- Bij FELIDA start de bouw voor uitbreiding en renovatie van de opvang.

VIER VOETERS exploiteert 4 opvangcentra voor grote katachtigen, alleen of met partners

Aan het eind van 2022 leefden 143 grote katachtigen onder de hoede van VIER VOETERS

In 2022 zijn 18 grote katachtigen gered, waarvan voor het eerst ook uit Argentinië, bij FELIDA in Nederland is opgevangen

Apen

Situatie

In Afrika en Azië nemen de wilde populaties van gorilla's en orang-oetans drastisch af. Er leven nog maar ongeveer 316.000 gorilla's in het wild en dat betekent dat de populatie van westelijke laaglandgorilla's sinds de jaren tachtig met meer dan 70% is afgenomen. Op Borneo leven nog maar ongeveer 55.000 orang-oetans, wat neerkomt op een daling van 80% sinds 1950. Dat heeft meerdere oorzaken: steeds meer leefgebied van deze primaten gaat verloren door commerciële en illegale houtkap, landbouw of mijnbouw. In West- en Centraal-Afrika wordt ook op de apen gejaagd voor hun vlees (bushmeat). In Indonesië worden elk jaar enorme stukken regenwoud vernietigd om plaats te maken voor meer palmolieplantages. De baby's van beide apensoorten blijven doelwit van de illegale handel.

Doel

Orang-oetans en gorilla's worden met uitsterven bedreigd. VIER VOETERS zet zich in voor de bescherming en het behoud van deze soorten.

Projecten

Sinds 2007 redden en rehabiliteren we **orang-oetans** op Borneo. We stellen de hoogste eisen aan de individuele en veterinaire zorg en hun herintroductie in het wild.

Voor de bescherming van westelijke **laaglandgorilla's** werkt VIER VOETERS in Afrika sinds 2019 samen met een rehabilitatiecentrum in Gabon.

ORANG-OETAN WOUDSCHOOL

In 2014 is met onze hulp de Indonesische Stichting Yayasan Jejak Pulang (Stichting Terugkeer) opgericht. Een contract met de nationale Indonesische Natuurbeschermingsautoriteit maakt het mogelijk om samen met stichting Yayasan Jejak Pulang ons rehabilitatieprogramma voor orang-oetanwezen op Borneo uit te voeren. Onze ORANG-OETAN WOUDSCHOOL in Oost-Kalimantan is in 2018 geopend. Sindsdien heeft het team daar, in nauwe samenwerking met het Indonesische Ministerie van Bosbouw, bedreigde of in beslag genomen orang-oetanwezen een nieuw thuis

geboden. Tijdens een jarenlang rehabilitatieproces worden de jonge apen individueel voorbereid op een leven in vrijheid.

In de WOUDSCHOOL, een bosgebied van 100 hectare, leren de weesaapjes alle vaardigheden die een orang-oetan nodig heeft om zelfstandig in het wild te kunnen leven zoals klimmen, voedsel zoeken, nesten bouwen en omgaan met andere dieren. Ze leren dit van klasgenoten en van hun 'surrogaatmoeders', speciaal opgeleide dierenverzorgers. Na hun vrijlating worden ze nauwlettend geobserveerd en kunnen ze veilig leven in een beschermd stuk regenwoud.

AFRIKA

Om de wilde populatie van westelijke laaglandgorilla's in de Fernan-Vaz-regio in het zuidwesten van Gabon te beschermen, werkt VIER VOETERS sinds 2019 samen met het Fernan-Vaz Gorilla Project. Deze organisatie zet zich in voor de bescherming van leefgebieden van primaten. Daarnaast verzorgen en rehabiliteren ze gorilla's die zijn gered uit de bushmeat-handel om ze opnieuw in beschermde leefgebieden uit te zetten.

© FOUR PAWS | PGFV

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

In 2022 werden belangrijke stappen gezet voor ons uiteindelijke doel van de rehabilitatie: vrijlaten van orang-oetans en gorilla's in het (semi)wild.

ORANG-OETAN WOUDSCHOOl

De uitbraak van het Omicron-virus in februari/maart 2022 had geen invloed op de gezondheid van de orang-oetans. Maar de verplichte quarantaine zorgde voor veel stress bij de medewerkers. We controleerden het beoogde leefgebied en troffen voorbereidingen voor het vrijlaten van twee apen in 2023.

Gorilla's

Met onze financiële steun kon het Fernan-Vaz Gorilla Project doorgaan met de zorg voor negen gorilla's die klaar zijn om in het wild vrijgelaten te worden. We beoordeelden een mogelijke vrijlatingslocatie en kregen steun van de minister van Water en Bosbouw.

Onze inzet in Nederland

Nederlandse donateurs dragen de orang-oetanweesjes op Borneo een warm hart toe, de dieren kunnen symbolisch geadopteerd worden en een deel van de geworven donaties is besteed aan de voorbereiding op de eerste vrijlating.

Vooruitblik 2023

- Voortdurende zorg en opvang van orang-oetans met een maximumcapaciteit van 30 apen.
- In 2023 zal VIER VOETERS de eerste twee orang-oetans, Amalia en Eska, herplaatsen op de vrijlatingslocatie in Buring Ayoq, een primair regenwoud dat 30 keer groter is dan het terrein van onze opvang.
- Verdere onderzoeken naar locaties voor vrijlating in Afrika. Deze onderzoeken vormen een cruciale stap in de richting van een succesvolle herintroductie van de gerehabiliteerde gorilla's in hun natuurlijke omgeving.

In de WOUDSCHOOl werden **13** orang-oetanwezen en **11** gorilla's opgevangen

Paarden

Situatie

Paarden worden op veel plekken in de wereld gebruikt als werkpaarden. De eigenaren missen vaak de financiële middelen en basiskennis om op de juiste manier voor ze te zorgen, ze goed voedsel te geven, om ze op een goede manier uit te rusten voor het werk en om ze medisch te laten behandelen in geval van nood. In Roemenië en Jordanië heeft VIER VOETERS hulpprojecten opgezet die de leefomstandigheden van deze dieren verbeteren. We werken nauw samen met twee partnerorganisaties: in Roemenië sinds 2018 met de Animal Rescue and Care Association en in Jordanië sinds 2015 met de Princess Alia Foundation.

Groepen wilde paarden kunnen de beschermde flora en daardoor ook de fauna in bijvoorbeeld Europa of Australië bedreigen door hun grote aantallen. In sommige regio's worden de paarden afgeschoten om hun aantal te verminderen en de natuur te beschermen. VIER VOETERS laat in Roemenië zien dat er diervriendelijke en duurzame oplossingen zijn om het aantal paarden te verminderen.

Doel

Wilde paarden in de Donaudelta moeten op lange termijn worden beschermd en geïntegreerd in het concept van het biosfeerreservaat. In de nabije toekomst zullen wij het beheer en de verantwoordelijkheid voor het anticonceptieprogramma overdragen aan de lokale autoriteit (Danube Delta Biosphere Reserve Authority).

Het gebruik van werkpaarden moet in aantal verminderen en de leefomstandigheden en verzorging moeten worden verbeterd. Bewustwording en kennis vergroten van de lokale bevolking is hiervoor een voorwaarde. Zowel in de Roemeense gemeenschap van Smardioasa als in de Jordaanse stad Petra willen we het bewustzijn over de behoeften van paarden vergroten en de leef- en werkomstandigheden van de dieren duurzaam en voor de lange termijn verbeteren. In Petra moet ook het gebruik van werkpaarden tegen 2025 gehalveerd zijn.

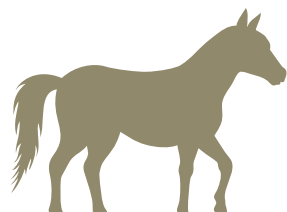
Projecten

Wilde paarden

De Donaudelta in het oosten van Roemenië is een van de grootste wetlands van Europa. VIER VOETERS kon in 2012 voorkomen dat een deel van de populatie wilde paarden werd afgemaakt en sindsdien nemen wij de anticonceptie en de veterinaire zorg voor de paarden op ons.

Er leven ongeveer **145** paarden onder onze hoede in Roemenië

160 werkpaarden verzorgd in Jordanië

Werkpaarden

Roemenië

Sinds 2017 zet VIER VOETERS zich in voor het verbeteren van het leven en de gezondheid van werkpaarden in de armste dorpen van Roemenië. Met veterinaire behandelingen, nieuwe hoefijzers en informatie over de verzorging hielpen we zo'n 500 paarden in de Roma-gemeenschap.

Jordanië

In Jordanië werken meer dan duizend paarden en ezels in de historische stad Petra en ze voorzien daarmee in het levensonderhoud van hun eigenaren. Veel bezoekers hebben tot nu toe het UNESCO-werelderfgoed verkend in koetsen of op de rug van de dieren. Ze leven en werken onder zware omstandigheden, in de brandende zon en veel dieren leden aan uitputting, kreupelheid en koliek. Samen met de Jordaanse Princess Alia Foundation en de Petra Development and Tourism Region Authority (PDTRA) konden we de leef- en werk-omstandigheden van de dieren in de stad aanzienlijk verbeteren. Nieuwe stallen bieden nu bescherming en een plek waar voor ze gezorgd wordt. Tot nu toe zijn er ongeveer duizend lastdieren medisch behandeld en zijn hoefsmeden en diereneigenaren bijgeschoold.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Het anticonceptieprogramma bij de wilde paarden in de Donaudelta werd voortgezet in samenwerking met partnerorganisatie Animal Rescue and Care Association (ARCA). Daarnaast redde ARCA paarden uit de oorlog in Oekraïne. Ook slaagden ze erin een illegaal transport van wilde paarden te stoppen met berichtgeving in pers en op sociale media.

De bezoeken aan Roma-gemeenschappen voor de bescherming van werkpaarden zijn voortgezet.

Het vervangen van de paardenkoetsen voor toeristen door elektrische clubauto's op zonne-energie verliep probleemloos. De zorg voor de overige werkpaarden werd samen met de Princess Alia Foundation voortgezet. Om de doelen op lange termijn te bereiken, intensiverden we voorlichting en bewustwording en gaven workshops aan eigenaren.

Onze inzet in Nederland

Met donaties vanuit Nederlanden financierden we het Letea-project voor de wilde paarden in Roemenië.

Vooruitblik 2023

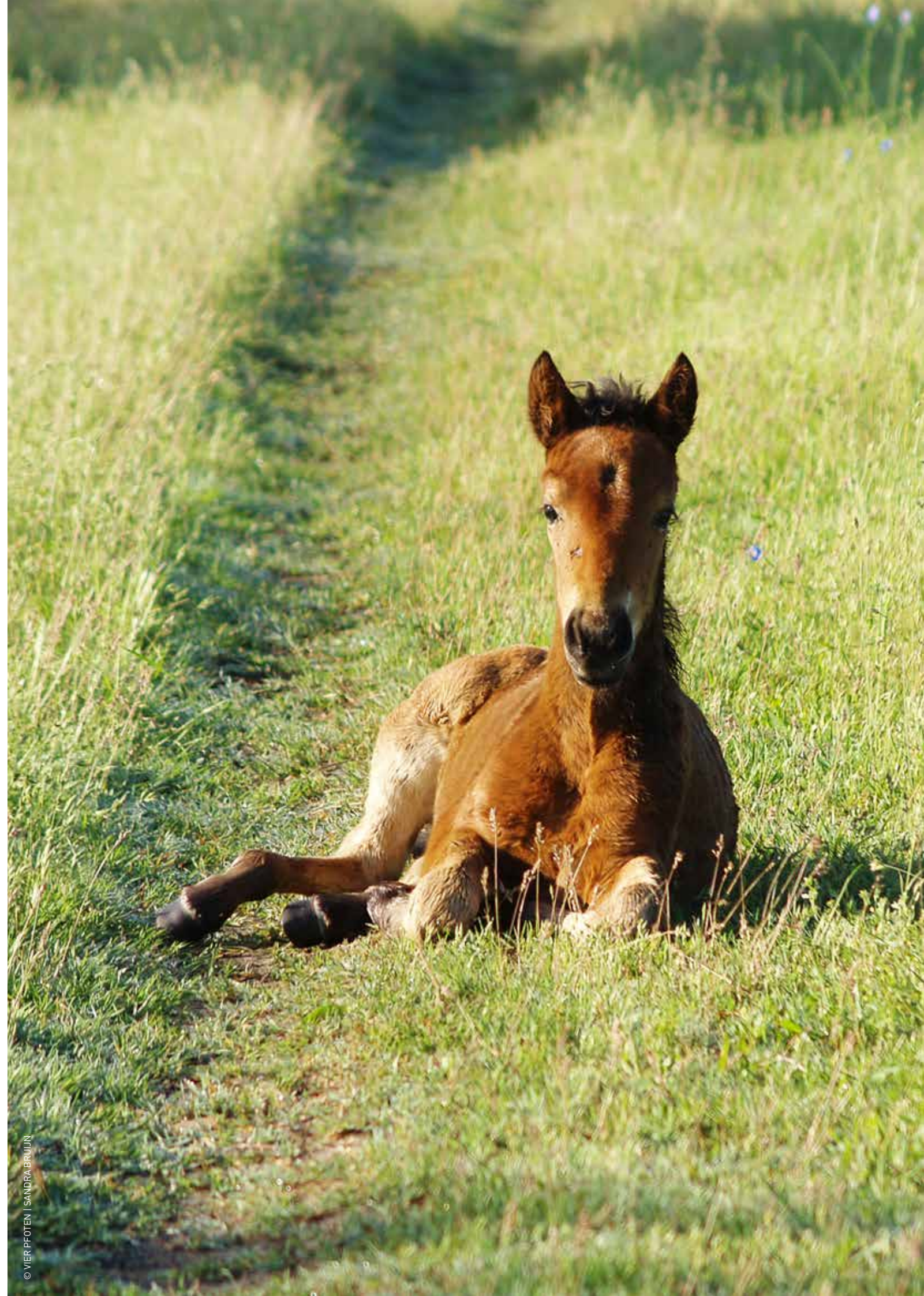
Wilde paarden

Het gebruik van het anticonceptiemiddel Spay Vac voor langdurige immuniteit zal een belangrijke ontwikkeling zijn in het beheer van de populatie wilde paarden. Het middel is effectief, duurzaam en diervriendelijk. Verder richten we ons op het naleven van de Roemeense wet die wilde paarden beschermt en dragen we het project over aan de Donau Delta Biosphere Reserve Authority. Dit betekent dat zij verantwoordelijk worden voor het beheer en de bescherming van de wilde paarden in het gebied.

Werkpaarden

In Roemenië implementeren we samen met ARCA een community engagement-programma in de Roma-gemeenschap in Smârdioasa. Daarnaast ondersteunen we de toeristische autoriteit (PDTRA) bij het bereiken van haar doelstellingen om een diervriendelijke toeristische bestemming te worden.

In Jordanië krijgen nieuwe dierenartsen en hoefsmeden in de Petra Equine Clinic een praktijkopleiding, verzorgd door onze experts.

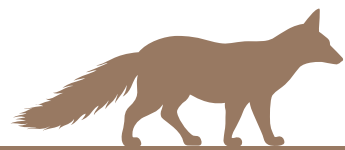

Pelsdieren

Situatie

Miljoenen nertsen, vossen, wasbeerhonden en andere dieren lijden en sterven elk jaar op pelsdierfokkerijen over de hele wereld. Ze worden gehouden in kleine draadkooien en de roostervloer verwondt hun gevoelige poten. Onder de kooien hopen zich ontlasting en urine op en de dieren ervaren continu stress. Velen van hen vertonen gedragsstoornissen of verminken zichzelf. Hun dood is al net zo pijnlijk: ze worden vergast, vergiftigd of geëlektrocuteerd.

De coronapandemie heeft aangetoond dat de pelsdierhouderij ook een groot gezondheidsrisico vormt voor mens en dier: SARS-CoV-2, het virus dat COVID-19 veroorzaakt, verspreidde zich snel in nertsenfokkerijen en werd van daaruit weer op de mens overgedragen. Miljoenen dieren moesten worden gedood. In Nederland leidde dit tot een versnelde sluiting van alle nertsfokkerijen. Fokkerijen waren al verboden vanaf 2024, maar op 8 januari 2021 ging het verbod op de pelsdierhouderij in en daarmee is het in Nederland verboden om dieren te houden voor de bontproductie. In Oostenrijk werd de laatste pelsdierfokkerij in 1998 gesloten. In Duitsland in maart 2019. VIER VOETERS voert al tientallen jaren campagne voor pelsdieren, geeft voorlichting aan het publiek en oefent met succes en consequent druk uit op de politiek en de handel.

Tot nu toe zijn **449** nertsenfokkerijen in de EU getroffen door COVID-19

Meer dan **1,7** miljoen handtekeningen voor het Europese Burgerinitiatief

We streven naar
een verbod op
bontfokkerijen en
een einde aan de
bonthandel in heel
Europa

Doel

Ons doel is een EU-breed verbod op pelsdierfokkerijen en een einde aan de handel in bontproducten. Om bont blijvend uit de modewereld te bannen, willen we het aantal bontvrije modebedrijven verder vergroten.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Campagne

In mei 2022 werd het Europees burgerinitiatief (EBI) 'Bontvrij Europa' gelanceerd, een historische kans om een einde te maken aan de wrede bontproductie en de verkoop van gekweekt bont in de Europese Unie. EBI's zijn een effectieve manier voor EU-burgers om de Europese Commissie op te roepen nieuwe wetten voor te stellen. Als een initiatief binnen een jaar een miljoen gevalideerde handtekeningen bereikt, is de Commissie verplicht te reageren en actie te ondernemen.

'Bontvrij Europa' is een gezamenlijk initiatief van 80 Europese organisaties, geïnitieerd door Eurogroup for Animals. FOUR PAWS speelde een leidende rol in het verzamelen van handtekeningen, het promoten van de petitie en het mobiliseren van steun in alle EU-landen waar we actief zijn. In oktober 2022 publiceerden we nieuwe onderzoeksbeelden die het lijden van dieren op chinchillafokkerijen in Roemenië en op vossen- en wasbeerhondenfokkerijen in Polen blootleggen.

Belangenbehartiging

Dankzij de inspanningen van al deze ngo's in de hele EU heeft het EBI in minder dan zeven maanden tijd meer dan een miljoen (niet-gevalideerde) handtekeningen gekregen. Deze belangrijke mijlpaal heeft de Europese Commissie laten zien hoe urgent een EU-breed verbod op pelsfokkerijen en -verkoop is.

© FOUR PAWS INTERNATIONAL

Onze inzet in Nederland

Op 18 mei 2022 organiseerden wij samen met andere Nederlandse dierenwelzijnsorganisaties een kick-off van het Europees Burgerinitiatief #FurFreeEurope op de Dam in Amsterdam. Europarlementariër Anja Hazenkamp was hierbij aanwezig. De drempel van 20.445 handtekeningen uit Nederland was al snel bereikt en aan het einde van het jaar waren er 37.500 steunbetuigingen. Vanuit VIER VOETERS zijn online en via ons magazine veel inspanningen verricht om mensen bewust te maken van het dierenleed in de bontindustrie en hen aan te zetten tot ondertekening. Dit bracht ons aandeel op maar liefst 13.195 handtekeningen. In het eerste kwartaal van 2023 zullen wij nog handtekeningen werven, daarna richten wij ons op de politiek en op de mode-industrie in Nederland.

Vooruitblik 2023

- Nadat hopelijk begin 2023 de fase van het verzamelen en valideren van de handtekeningen tot een goed einde is gebracht, zullen wij ons samen met onze partner-ngo's richten op het beïnvloeden van de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Landbouw- en Visserijraad. Het doel is een verbod op pelsdierfokkerij en -verkoop op te nemen in het voorstel voor een herziene EU-wetgeving inzake dierenwelzijn, dat naar verwachting eind 2023 zal worden gepubliceerd.
- Met onze campagne 'Trek geen dierenleed aan' lichten we het publiek in over het leed achter bont. Een andere doelgroep van deze campagne zijn belanghebbenden in de mode, zoals ontwerpers, fabrikanten en beurzen. Wij willen hen overtuigen om bont en andere van wilde dieren afgeleide materialen geleidelijk af te schaffen.

2.2 Gezelschapsdieren

Handel in honden- en kattenvlees

Situatie

In Zuidoost-Azië worden naar schatting jaarlijks meer dan dertig miljoen honden en katten gedood voor de vleesconsumptie. Zwerfdieren en geliefde huisdieren worden gevangen en in krappe kooien gepropt. Handelaren vervoeren ze dagenlang en honderden kilometers ver – zonder voedsel of water. De vreselijke reis eindigt op markten of in slachthuizen, waar de dieren op wrede wijze worden gedood. De handel in honden- en kattenvlees is niet alleen een ernstig dierenwelzijnsprobleem, maar brengt ook aanzienlijke risico's voor de volksgezondheid met zich mee: gevaarlijke ziekteverwekkers zoals hondsdolheid kunnen zich verspreiden en de ontwikkeling van dodelijke virussen kan worden aangewakkerd.

Doel

Tegen het einde van 2030 willen we een einde gemaakt hebben aan de handel in honden- en kattenvlees in Indonesië, Cambodja en Vietnam. Wij beïnvloeden hiertoe regeringen om wetten te herzien of nieuwe wetten aan te nemen die voorkomen dat honden en katten worden gevangen, geslacht en geconsumeerd.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Lobby en campagnes

Onze inspanningen waren gericht op ambassades, de toeristische sector en het algemeen publiek om met hun steun druk uit te oefenen op de nationale regeringen. Eind van het jaar stond de teller op bijna 1,8 miljoen handtekeningen en een door meer dan 50 internationale en lokale toeristische organisaties ondertekend manifest. In Cambodja leidde dit publieke steun van het Ministerie van Toerisme.

In Indonesië kwam in 18 regentschappen en steden regelgeving tot stand die de handel in hondenvlees expliciet verbiedt.

In Vietnam sloten we een overeenkomst met de stad

Hoi An om in twee jaar tijd de handel in honden- en kattenvlees in de stad uit te faseren. De vicepremier Vu Duc Dam van Vietnam ontving 33.000 brieven van zijn landgenoten als resultaat van onze campagne 'Dit is niet Vietnam'.

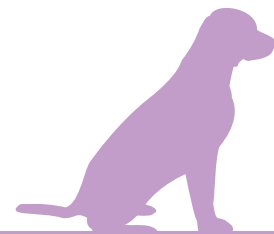
In Zuidoost-Azië werken we actief samen met lokale partijen en zijn we lid van dierenbeschermingscoalities die actief zijn in undercoveroperaties, overheidslobby en bewustmaking van het publiek, waaronder DMFI (Dog Meat Free Indonesia) en ACPA (Asia Canine Protection Alliance).

Onze inzet in Nederland

De campagne 'Stop de handel in honden- en kattenvlees' werd niet actief gepromoot. Toch tekenden ruim 2.500 Nederlanders onze petitie.

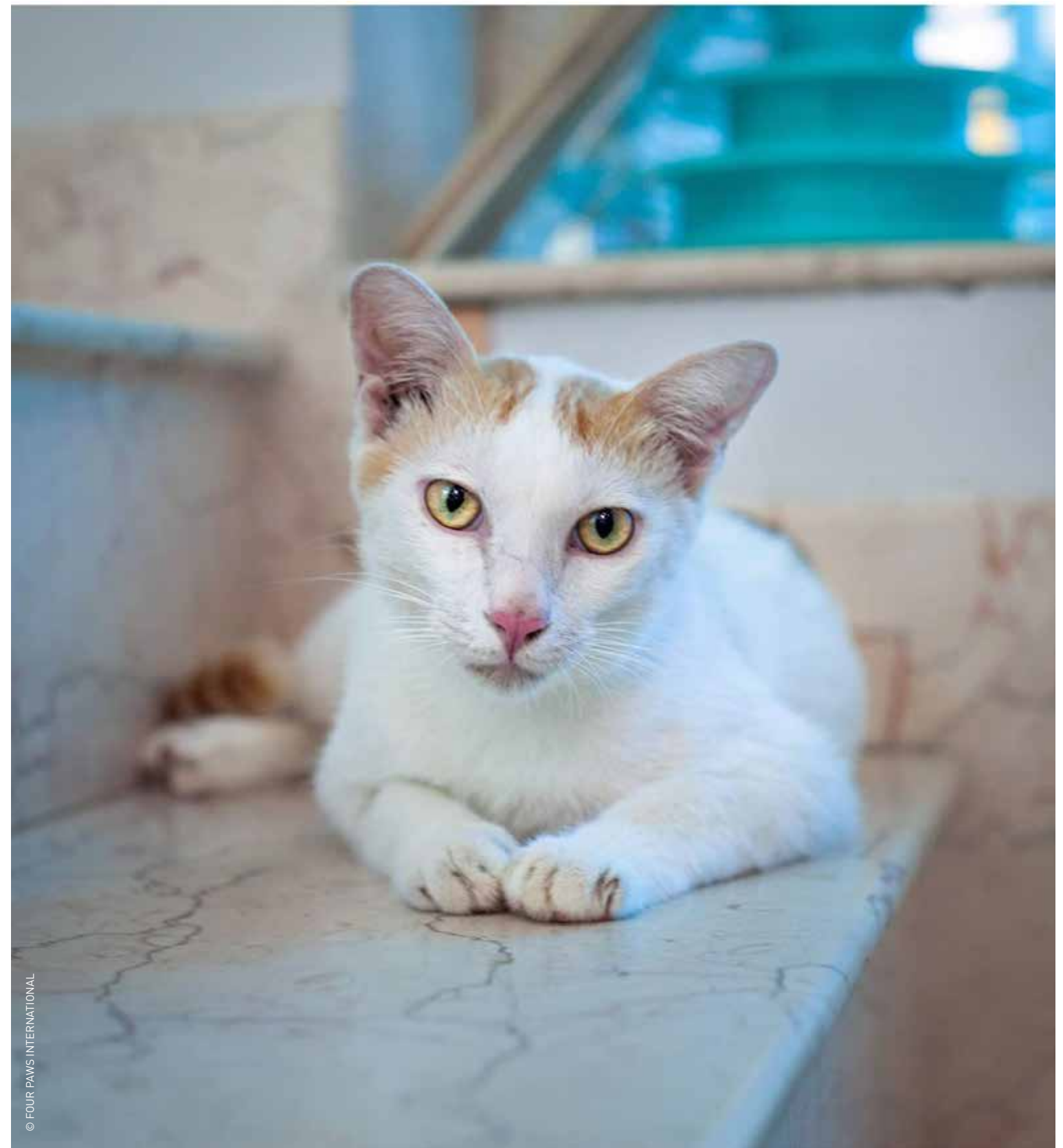
Vooruitblik 2023

- Uitbreiding van de samenwerking met lokale autoriteiten en regeringen om in meer steden een verbod tot stand te brengen.
- In Cambodja zetten we een eigen kantoor op en combineren we onze activiteiten tegen de handel in honden- en kattenvlees met het opzetten van een programma voor zwerfdieren in Siem Reap.

**1,8 miljoen handtekeningen voor onze
petitie #protectmillions**

**een verbod op de handel in hondenvlees in
18 Indonesische regentschappen**

© FOUR PAWS INTERNATIONAL

- Samenwerking met buitenlandse regeringen en de toeristenindustrie om de druk op overheden verder op te voeren.
- Om een verbod in Cambodja en Vietnam te ondersteunen, zullen we slachthuizen sluiten en honden en katten redden. Om de aanvoer van honden te beperken willen we zwerfdierpopulaties in toom

houden en voeren we castratie- en vaccinatieprogramma's uit.

- Eind 2023 willen we het aantal van twee miljoen handtekeningen bereikt hebben voor onze internationale petitie tegen de handel in honden- en kattenvlees.

Zwerfdieren

Situatie

Vrijwel overal waar mensen leven, leven zwerfdieren. De dieren leiden een vreselijk bestaan: ze lijden honger en zijn vaak ziek of gewond. Omdat zwerfdieren zich snel voortplanten, groeit hun populatie gestaag. Dat veroorzaakt conflicten met mensen en andere dieren en ongelukken in het verkeer. De Oost-Europese autoriteiten doden de dieren vaak op brute wijze om daarmee de populatie terug te dringen. Dat is niet alleen wreed maar ook zinloos, omdat het de omvang van een populatie niet permanent vermindert.

Doel

Ons doel is om op een permanente en humane manier het aantal zwerfdieren te verminderen. Onze focus-regio's hiervoor zijn Oost-Europa en Zuidoost-Azië. Daarnaast streven we naar bewustwording onder de lokale bevolking over de verantwoordelijkheden die gepaard gaan met het houden van huisdieren.

Projecten

Zwerfdierenteams

Om het aantal zwerfdieren blijvend te verminderen, werken speciaal opgeleide teams van VIER VOETERS volgens de Catch-Neuter-Vaccinate-Return-methode (CNVR, in het Nederlands: vangen, castreren, vaccineren, terugplaatsen). We brengen dakloze honden en katten naar een van de vaste of mobiele klinieken van VIER VOETERS. Daar castreren dierenartsen ze onder narcose en vaccineren en chippen ze de dieren. Gewonde en zieke zwerfdieren worden behandeld. De dieren worden vervolgens weer vrijgelaten waar ze zijn gevonden.

Onze teams geven voorlichting aan de lokale bevolking en ze trainen lokale dierenartsen.

Onze voorwaarde is dat we alleen werken in steden en gemeenschappen die contractueel hebben toegezegd geen zwerfdieren te doden.

Therapiehonden

Een speciaal onderdeel van onze hulpverlening voor zwerfdieren is het project AAI (Animal Assisted Intervention). Hondentrainers van VIER VOETERS trainen sinds 2004 geredde zwerfhonden zodat ze therapiehond kunnen worden. Dit gebeurt inmiddels in Roe-

Voedselhulp in
Oekraïne
en het op humane
wijze verminderen
van zwerfdier-
populaties gaan
hand in hand

menië, Bulgarije en Oekraïne. Mensen met mentale of fysieke problemen vinden het vaak makkelijker om met honden in contact te komen dan met andere mensen. Door de omgang met de dieren vinden ze hun zelfvertrouwen en zin in het leven terug. De honden krijgen op hun beurt aandacht en liefde die ze in hun vorige leven op straat nooit hebben gekregen. Bovendien verbeteren deze projecten de reputatie van zwerfdieren onder de bevolking.

Asiel Adoptieprogramma

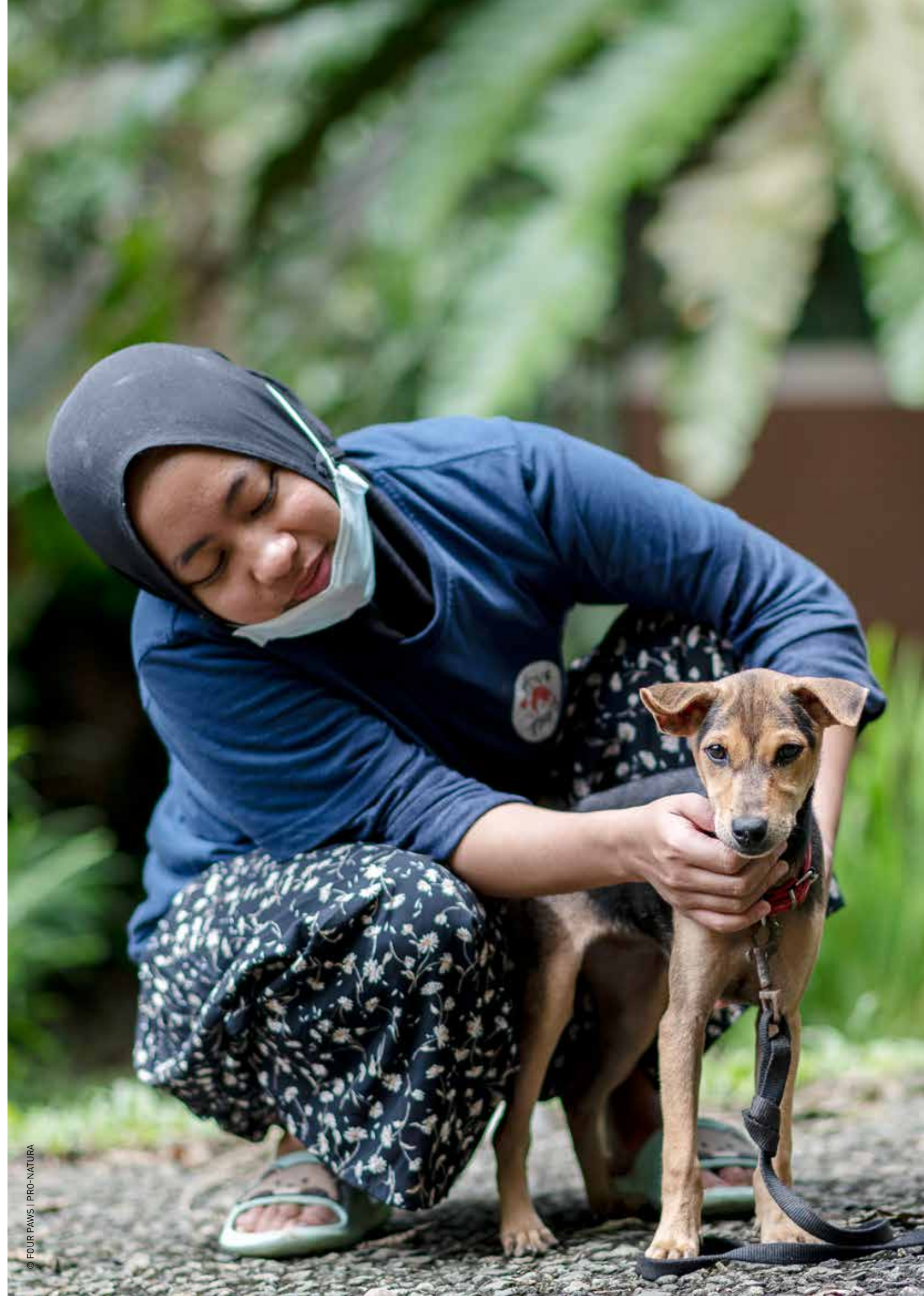
Vaak verblijven honden langdurig of zelfs levenslang in asielen door een gebrek aan kennis om adopties te promoten. Wij vinden dat dierenasielen slechts een tijdelijke oplossing moeten zijn en met het Asiel Adoptieprogramma willen we asielen helpen hun lokale adoptiepercentage aanzienlijk te verhogen. Dit zou betekenen dat duizenden asieldieren een nieuw thuis krijgen. Het programma is een e-learningcursus met richtlijnen en 'best practices'. De Asiel Adoptie Academie-cursus werd in november 2022 gelanceerd in zowel het Engels als het Oekraïens, met 50 deelnemende asielen en organisaties.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Vorig jaar heeft VIER VOETERS tienduizenden zwerfdieren gecastreerd, gevaccineerd, ontwormd en medische zorg gegeven. Onze zwerfdierenteams boden hulp in acht landen: India, Indonesië, Cambodja, Thailand, Vietnam, Bulgarije, Roemenië en Oekraïne.

Enkele voorbeelden:

- In samenwerking met Blue Cross of India lanceerden we een mobiel 'ziekenhuis op wielen' in de vorm van een dierenambulance.
- In Thailand tekenden we een MoU (memorandum van overeenstemming) met de gemeente Trang om

© FOUR PAWS | PAWS FOR COMPASSION

de hondenpopulaties in toom te houden met een castratieprogramma en met training. Dit programma wordt het voorbeeld voor de rest van Thailand.

- In Roemenië en Bulgarije hielpen onze therapiehonden honderden mensen.
- We tekenden een samenwerkingsovereenkomst met twee gemeentes in Bulgarije en lanceerden ons 'Vang, Castreer, Vaccineer en Laat vrij'-campagne. Met de gemeente Sofia verlengden we de samenwerking met nog eens tien jaar om vanuit onze Bankya-kliniek te focussen op de grote zwervkattenpopulatie.
- In Oekraïne zette ons team ondanks de oorlog haar werk voort om zwerfdieren te helpen. Door de oorlog namen de populaties in aantallen toe door achtergelaten huisdieren. We lanceerden 'Project Kishka', waarbij verschillende dierenartsen werden ingehuurd en opgeleid om zich volledig te richten op het steriliseren en vaccineren van zwervkatten in vijf steden.

Honden- en kattenvoer voor **110.000** dieren in Oekraïne

Ruim **28.000** Roemeense zwerfdieren geholpen

Voeder- en samenwerkingsprojecten in Oekraïne ten tijde van oorlog

VIER VOETERS leverde snel na het uitbreken van de oorlog bijna 30 ton diervoer waarmee meer dan 4.700 honden en katten in de straten van Mykolaiv en Kherson en in asielen in Vinnytsia, Mykolaiv en in de buurt van Kiev een maand lang van voedsel werden voorzien.

Omdat de behoefte aan honden- en kattenvoer in Oekraïne echter zo groot is, geloven we meer in een structurele en zelfvoorzienende vorm van hulp. We lanceerden daarom, samen met Animal ID en Dogs Trust Worldwide, het UPAW-Platform (Ukrainian Pet Association Worldwide), met als hoofddoel ondersteuning bieden aan asielen en vrijwilligers die voor achtergelaten honden en katten zorgen, inclusief het verstrekken van diervoer. In 2022 werd meer dan 1.000 ton huisdiervoer geleverd, waarmee meer dan 110.000 honden en katten werden bereikt.

Een andere samenwerking met Animal ID werd tot stand gebracht met 'Project Povidok', om 20.000 honden te voorzien van een QR ID-tag om huisdieren te herenigen met hun baasjes in tijden van nood.

Aan het einde van het jaar lanceerden we een samenwerking met USAVA (Ukrainian Small Animal Veterinary Association) voor training en inzet van dierenartsen in drie van de zwaarst getroffen steden – Mykolaiv, Sumy en Zaporizhzhia – zodat de dieren daar de broodnodige veterinaire zorg krijgen.

Hulp voor Oekraïense vluchtelingen en hun huisdieren

Door de oorlog in Oekraïne zijn miljoenen gezinnen ontheemd en samen met partnerorganisaties Animal Society (Roemenië), Doctor Vet (Moldavië) en Zvierací Ombudsman (Slowakije) hebben we gratis noodhulp verleend aan een paar duizend vluchtelingengezinnen en hun huisdieren in buurlanden van Oekraïne. Bovendien werd de stad Vinnytsia in het voorjaar een knooppunt voor duizenden vluchtelingen uit Charkiv, Marioepol en Odessa. Het Animal Assisted Interventions (AAI)-team van VIER VOETERS, met therapiehond Busia, reageerde onmiddellijk en hielp gezinnen in vluchtelingenkampen, met name kinderen. Het team helpt ook gewonde soldaten die terugkeerden van het slagveld.

© FOUR PAWS | MAKSYM HAVRYLOV

Onze inzet in Nederland

We boden financiële ondersteuning aan zwerfdierenprogramma's in Thailand, Vietnam, Indonesië en Roemenië en vroegen aandacht voor de problematiek van zwerfdieren in ons magazine, op sociale media en in de pers.

We zetten ons actief in voor het door de oorlog getroffen Oekraïne:

- We leverden vanuit Nederland veertig ton voedsel en stro voor dierentuinen.
- We vroegen aandacht en giften voor extra steun aan onze berenopvang Domazhyr en aan onze zwerfdierenteams.
- We maakten deel uit van het internationale FOUR PAWS-kernteam Oekraïne.

Vooruitblik 2023

- Hulp voor duizenden zwerfdieren en samenwerking met lokale gemeenschappen in Cambodja, Indonesië, Thailand en Vietnam wordt verder uitgebouwd. In Cambodja zetten we hiervoor een eigen entiteit op, zodat we de problematiek ook op lange termijn kunnen aanpakken.
- Naast veterinaire hulp ook uitbreiding van ons CNVR-programma in Roemenië, Bulgarije en Oekraïne. Uitbreiding naar Moldavië en andere Oost-Europese landen.

Illegale puppyhandel

Situatie

De vraag naar puppy's is hoger dan ooit, winsten voor handelaren zijn enorm, het risico op strafvervolgning is laag en de straffen zijn ontoereikend. De handel in puppy's gaat gepaard met veel dierenleed. Elk jaar worden in Europa miljoenen puppy's massaal gefokt onder erbarmelijke omstandigheden. Nadat ze veel te vroeg bij hun moeder zijn weggehaald, worden ze via internet anoniem en met vervalste papieren verkocht. Vaak zijn ze ernstig ziek, getraumatiseerd, niet gevacineerd en hebben ze parasieten. De pups sterven vaak een paar dagen na aankoop en sommige overleven het transport naar het land van bestemming niet eens. Verkopers handelen anoniem op advertentieplatforms en kunnen in de meeste gevallen niet verantwoordelijk worden gehouden. In de afgelopen drie jaar heeft VIER VOETERS, in samenwerking met experts op het gebied van gezelschapsdieren en vertegenwoordigers van de industrie, een 'modeloplossing' ontwikkeld die de online handel in honden en katten in de EU volledig traceerbaar maakt. Dit project is ook een samenwerking met EuroPetNet, een overkoepelende organisatie voor huisdierregistratiedatabases in heel Europa. Met elkaar werd 'PetSAFE' ontwikkeld: een technische oplossing voor advertentiesites om de verkoper te verifiëren en de details van het verkochte dier vast te leggen.

Doel

Een betere bescherming van huisdieren bij het fokken, houden en verhandelen van huisdieren bereiken we door lobby voor wetwijzigingen op nationaal en EU-niveau. Ons belangrijkste doel is om ervoor te zorgen dat iedereen die betrokken is bij de verkoop van huisdieren, vooral online, traceerbaar is. Omdat de handel vaak over verschillende landen plaatsvindt, moeten de regels voor het identificeren en registreren van huisdieren in de hele Europese Unie hetzelfde zijn.

Belangrijkste activiteiten in 2022

Lobby en onderzoek

Om de handel aan banden te leggen, werkten we actief samen met autoriteiten op EU-niveau. In Oostenrijk,

Duitsland en Bulgarije werden trainingen voor handhavingsinstanties gegeven. We presenteerden ons werk om de illegale handel in puppy's aan te pakken aan de Europese Commissie en haar lidstaten tijdens bilaterale en meerpartijenbijeenkomsten.

De eerste evaluatie van een proefproject met het technische systeem 'VeriPet' in Zwitserland vond plaats. Dit systeem is bedoeld om te helpen bij het controleren van de herkomst van puppy's die online worden verhandeld. Het goede nieuws is dat het systeem werkt en al heeft voorkomen dat illegale puppyhandelaren advertenties konden plaatsen.

Wat de regelgeving betreft, zijn er belangrijke stappen gezet om illegale puppydealers ook op de online markt te beperken: de 'Digital Services Act' (DSA) erkende de online handel in gezelschapsdieren als een punt van zorg dat moet worden aangepakt.

VIER VOETERS heeft bijgedragen aan verschillende openbare raadplegingen op EU-niveau, waaronder de wet op digitale diensten, de consumentenagenda, registratie van inrichtingen, dierenwelzijnswetgeving en andere, evenals aan openbare raadplegingen in landen als het VK, Oostenrijk, Australië en Zuid-Afrika. In Oostenrijk is door wetwijzigingen de vrijstelling voor het importeren van jonge puppy's uit het buitenland opgeheven en zijn verdere regels voor de handel opgelegd.

In 2022 deden we onderzoek naar mensen die overwogen om tijdens de coronapandemie een puppy aan te schaffen. We wilden weten waarom mensen hiervoor kozen en welke problemen ze tegenkwamen. Dit resulteerde in het rapport 'Pandemic Pups'. In dit rapport staan de belangrijkste redenen om een puppy te kopen en de problemen die daar vaak bij komen kijken.

Campagne

We richtten ons op potentiële puppykopers met de internationale campagne 'Schattig. Snel. Ziek.' Wij wezen hen op de risico's bij het kopen van een hond uit de illegale en gewetenloze puppyhandel.

Onze inzet in Nederland

We namen de Nederlandse wet- en regelgeving over fokken, houden, verkopen, registreren en chippen van huisdieren onder de loep en identificeerden mogelijke hiaten.

Daarnaast deden we onderzoek naar de online puppyhandel en hebben we ons grondig voorbereid op de implementatie van de modeloplossing 'VeriPet' bij verschillende advertentiesites.

2.3 Productiedieren

Landbouwhuisdieren

Situatie

Het aantal productiedieren dat in Europa wordt gehouden, is vele malen groter dan het aantal menselijke bewoners op dat continent. De meeste mensen zijn zich daar nauwelijks van bewust. Intensieve veehouderij, die – ongeacht het dierenwelzijn – alleen oog heeft voor de grootst mogelijke efficiëntie tegen de laagst mogelijke kosten, plaatst de dieren op de achtergrond. Velen zien nooit daglicht. Hun natuurlijke behoeften tellen niet mee. Om ze in krappe stallen en kooien te kunnen houden, worden de dieren aangepast aan de systemen: snavels worden gecoupeerd, staarten worden afgesneden en hoorns worden afgebrand. De meeste slachtdieren leggen een lange lijdensweg af voordat ze sterven: ze worden in vrachtwagens of schepen gepropt en zijn uren of dagenlang onderweg naar de slachthuizen. Vrijwel geen pauzes, amper te eten en nauwelijks water – dat levert enorm veel stress op bij de dieren. Transporten naar landen buiten Europa zijn nog veel erger: daar wordt bijna helemaal geen rekening gehouden met de weinige wettelijke bepalingen die er zijn voor de bescherming van dieren.

Doel

VIER VOETERS voert al jaren campagne voor verbeteringen in de veehouderij. We zetten ons met name in voor het bestrijden van de meest wrede praktijken in de veehouderij en het verbeteren van bestaande systemen. We streven naar een vermindering van het totaal aantal gehouden dieren en een beperking van veetransporten.

In de EU moet de transporttijd voor hoefdieren niet langer zijn dan acht uur en voor konijnen en pluimvee maximaal vier uur. Het vervoer van levende dieren naar derde (niet-EU) landen, het vervoer over lange afstanden en het vervoer van niet-gespeende jonge dieren moet worden verboden.

We vinden het ook belangrijk dat mensen minder vlees en dierlijke producten consumeren, en als ze dat wel

doen, dan van dieren die een diervriendelijk leven hebben gehad. Om veranderingen te bewerkstelligen geeft VIER VOETERS voorlichting via diverse kanalen waaronder sociale media, maar voert ook lobby en campagnes om de voedings- en textielindustrie ter verantwoording te roepen.

Dierwaardige veehouderij in Nederland

Nederland staat bekend om haar intensieve landbouw en vleesproductie. We zijn het tweede exportland ter wereld. Naast 17 miljoen inwoners in een klein land, leven er ook 120 miljoen landbouwhuisdieren. Dit heeft grote gevolgen voor de gezondheid en het welzijn van de dieren, het milieu en de gezondheid van de mens. Naast vermindering van de veestapel willen we in Nederland een verbetering van het leven van dieren in de veehouderij. De komende jaren zetten we daarom in op twee grote onderwerpen: de omstandigheden waaronder de dieren worden gehouden en het vervoer van de dieren.

In 2022 zetten we een eerste stap en maakten we aan diverse stakeholders (wetenschappers, ministerie, branchepartijen en andere ngo's) duidelijk dat wij als betrouwbare partij aan de lobbytafel voor dierenwelzijns onderwerpen zullen gaan zitten.

VEETRANSPORTEN

Situatie

Elk jaar worden meer dan 1,5 miljard stuks pluimvee en 49 miljoen levende runderen, varkens, schapen, geiten en paarden van binnen en buiten de EU vervoerd naar derde landen. Overtredingen van dierenwelzijn zijn aan de orde van de dag. De EU-wetgeving over het vervoer van levende dieren is verre van voldoende en zal in de komende jaren eindelijk worden herzien. Dat is ook te danken aan het intensieve campagne voeren van veel dierenbeschermingsorganisaties. VIER VOETERS houdt zich al jaren bezig met het probleem en ziet kansen in de herziening van de

EU-verordening (EG) 1/2005, die het wrede transport van levende dieren op termijn zal verbieden.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Lobby

VIER VOETERS werkte mee aan de plenaire stemming in het Europees parlement en nam deel aan openbare raadplegingen met betrekking tot het vervoer van levende dieren.

Onze inzet in Nederland

Bij de Nederlandse vertegenwoordiging in Brussel

**Vee-industrie:
minder dieren én
een beter leven
voor dieren**

© FOUR PAWS

organiseerden we een evenement over manieren om binnen Europa af te stappen van het transport van levende dieren.

De petitie #VerreVee-transporten werd niet actief gepromoot en toch door 1.200 mensen getekend.

Vooruitblik 2023

Lobby op nationaal en EU-niveau moet ervoor zorgen dat de nieuwe EU-transportverordening de meest uitgebreide bescherming voor dieren garandeert en transport naar derde landen verbiedt.

Nederland speelt een grote rol als voorloper en voorbeeldland en daarom zetten we sterk in op lobby in Nederland waarmee we in Brussel de druk kunnen opvoeren. Hiertoe intensiveren we onze #VerreVee-transporten-campagne en mobiliseren het publiek met onze petitie.

KLIMAAT EN DIERENWELZIJN

De veehouderij is verantwoordelijk voor 17% van alle uitstoot van broeikasgassen wereldwijd en is daarmee een van de grootste oorzaken van klimaatverandering. Dit komt enerzijds doordat het verteringsproces bij herkauwers zoals runderen onder meer methaan produceert. Wat echter nog belangrijker is, is dat een groot deel van de landbouwgrond wordt gebruikt voor het verbouwen van veevoer, meestal met veel gebruik van chemisch-synthetische meststoffen en bestrijdingsmiddelen, die op hun beurt weer worden geproduceerd op een manier die schadelijk is voor het klimaat.

Doordat de vraag naar vlees en andere dierlijke producten wereldwijd groeit, neemt ook de behoefte aan ruimte toe. Daarvoor worden elke dag stukken regenwoud gekapt en verdwijnt het leefgebied voor dieren in het wild. Hoe dichter mens en wilde dieren op deze manier bij elkaar komen, hoe groter het risico op zoonosen, oftewel ziekten die zich van dier op mens kunnen overdragen.

Daarnaast veroorzaakt de intensieve veehouderij problemen: er is een toenemende antibioticaresistentie als gevolg van het wijdverbreide gebruik van antibiotica bij dieren, de grote vraag naar water met het oog op toenemende droogte en watertekorten, en verontreiniging van drinkwater door mest.

Om deze problemen en vooral klimaatverandering onder controle te krijgen, moet de consumptie van dierlijke producten wereldwijd drastisch omlaag. Vlees, zuivelproducten en eieren moeten – in plaats van goedkope, massaal geproduceerde alledaagse voedingsmiddelen – speciale producten worden die je maar af en toe eet, en plantaardige voeding moet de norm worden. Alleen een dalende vraag naar dierlijke producten kan ervoor zorgen dat het lijden van miljoenen dieren in de intensieve veehouderij verleden tijd wordt.

Situatie

Zowel het Intergouvernementeel Panel inzake Klimaatverandering als het Milieuprogramma van de Verenigde Naties hebben nu het verband erkend tussen onze voeding en het klimaat. Met de Green Deal heeft de Europese Commissie zich gecommitteerd aan klimaatneutraliteit in 2050. De 'Farm-to-fork'-strategie, die als doel heeft de voedselsystemen te herstructureren, moet een belangrijke bouwsteen vormen. Vanuit ons Europese kantoor in Brussel pleit VIER VOETERS ervoor dat de politiek verantwoordelijken maatregelen nemen om de veehouderij terug te dringen.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Wij waren met een ruime delegatie vertegenwoordigd op de Klimaatconferentie in Egypte in november 2022. Verder stond het gehele jaar in het teken van het intensiveren van de lobby bij besluitvormers, om de samenhang tussen dierenwelzijn, plantaardige voeding, klimaat en het terugdringen van de veehouderij te benadrukken. Ook in Nederland startten we met de eerste lobby-activiteiten.

Vooruitblik 2023

Na kennisvergaring, onderzoek, netwerkopbouw en formuleren van een strategie, zetten we actief in op lobby om de komende jaren grote impact te maken op dierenwelzijn. We ontwikkelen en lanceren een 'klimaatcampagne', waarbij we het verband tussen klimaat en dierenwelzijn en de invloed van onze consumptie ook bij het publiek onder de aandacht brengen.

TEXTIEL

Situatie

Dierlijke producten als dons, veren en wol spelen een belangrijke rol in de textielindustrie. Helaas gaat de productie van deze materialen vaak gepaard met dierenleed. Ganzen worden levend geplukt en sommige komen van boerderijen waar ze op pijnlijke wijze zijn vetgemest voor foie gras. Bij wolproductie komt veel 'mulesing' voor: grote repen huid worden zonder verdoving van het achterwerk van merino lammeren afgesneden, zodat vliegen er geen eitjes in kunnen leggen waar maden uit voortkomen. Deze martelpraktijk wordt uitsluitend beoefend in Australië, dat 70% van 's werelds wol voor kleding produceert.

Doel

Wij willen verbetering van dierenwelzijn bereiken door:

- Textielbedrijven voor volledige traceerbaarheid in hun toeleveringsketens zorgen om mulesing, levend plukken, dwangvoeren en soortgelijke praktijken bij de productie van hun materialen te elimineren. Dat ze streven naar de best mogelijke normen voor dierenwelzijn en ook het gebruik van dierlijke producten verminderen.
- De mode-industrie in principe overstapt op gecertificeerde mulesing-vrije wol en de Australische wolindustrie stopt met mulesing.
- Consumenten bij het kopen van kleding en andere textielproducten kiezen voor ethische, duurzame producten, letten op diervriendelijke materialen en vaker kiezen voor alternatieven van niet-dierlijke oorsprong.
- Productie, import en verkoop van bont en bontproducten volledig wordt verboden.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

- Onze publieksvoorlichting waarin we wijzen op de misstanden bij het houden van dieren waarvan de wol, huid en het dons worden gebruikt in de textielindustrie werpen hun vruchten af. Naast gedragsbeïnvloeding van consumenten legt het ook druk op mode- en textielbedrijven. Steeds meer

bedrijven reageren hierop en verklaren dat ze geen materialen zullen gebruiken die verkregen zijn door dierenmishandeling.

- We ondersteunden meer dan 30 grote modemerken bij het ontwikkelen van richtlijnen voor dierenwelzijn en standaarden voor dons, wol en leer, zoals de Responsible Down Standard (RDS) en de Responsible Wool Standard (RWS).
- Met een open brief committeerden ruim 50 modemerken en enkele van de grootste modewinkels zich aan een transitie naar gecertificeerde mulesing-vrije wol. In deze brief eisen zij dat de Australische wolindustrie een einde maakt aan de praktijk van mulesing.

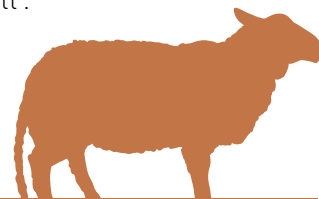
Onze inzet in Nederland

We adviseerden vier mode-organisaties hoe hun richtlijnen dierenwelzijn te verbeteren. Drie van deze vier hebben toegezegd de verbeterde richtlijnen in 2023 te publiceren.

Onze langlopende campagne om een einde te maken aan mulesing leverde 4.500 handtekeningen op.

Vooruitblik 2023

- Publicatie van het derde 'Dierenwelzijn in de mode'-rapport samen met het beoordelingsplatform Good on You. In dit rapport worden dit keer ook de Nederlandse modebedrijven meegenomen.
- Voortzetting van de campagnes 'Trek geen dierenleed aan' en 'Wool with a butt'.

25% Jaarlijks worden **5** biljoen dieren gebruikt voor textiel en kleding

We ondersteunden **22** grote modemerken met richtlijnen om mulesing en levend plukken uit te bannen

2.4 Pandemieën en dierenwelzijn

© FOUR PAWS | KIM CHHAY

Situatie

Grote aantallen gestreste en zieke dieren in een kleine ruimte, verschillende soorten bij elkaar en onder onhygiënische omstandigheden gehouden – die situatie vormt de ideale voedingsbodem voor het ontstaan van nieuwe ziekten. Dergelijke omstandigheden komen vooral voor in de bio-industrie, op pelsdierfokkerijen en op markten voor levende dieren. Maar ook de ongecontroleerde handel in wilde dieren en het binnendringen van mensen in hun leefgebieden, bijvoorbeeld door ontbossing, dragen bij aan de ontwikkeling van nieuwe infectieziekten. Als deze van dier op mens en weer terug kunnen worden overgedragen, spreekt men van zoonosen. Elke nieuwe zoonose kan de hele mensheid in gevaar brengen. Daarom is het verbeteren van het dierenwelzijn van groot belang om het risico op verdere pandemieën te voorkomen.

Doel

Sinds het uitbreken van de COVID-19-pandemie lobbyt VIER VOETERS bij belangrijke internationale instanties zoals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO), het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP), de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE) en op nationaal niveau. Het is ons doel om dierenwelzijn in het politieke debat over pandemieën te betrekken en al het mogelijke te doen om toekomstige pandemieën te voorkomen. VIER VOETERS roept de instanties op om de interdisciplinaire 'One Health'-aanpak in te zetten bij de bestrijding van pandemieën. We roepen met de campagne 'Pandemics and Animal Welfare' in het bijzonder op tot het beëindigen van de intensieve veehouderij, een overgang naar duurzame voedselsystemen en een verbod op de commerciële

handel in wilde dieren en de handel in honden- en kattenvlees en op pelsdierfokkerijen.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

We slaagden erin om 'One Health' en pandemiepreventie door dierenwelzijn te verbeteren als aandachtspunten op de agenda te zetten bij vertegenwoordigers van de VN in Genève en bij nationale regeringen. Op 12 juli 2022 organiseerde het team een expertronde op hoog niveau over 'Voorkomen van de volgende pandemie: welke inhoudelijke elementen moeten worden opgenomen in een pandemie-instrument?' in Genève, Zwitserland. Deze werd bijgewoond door afgevaardigden van 20 permanente missies bij de VN en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).

Dierenwelzijn moet onderdeel worden van het politieke debat over pandemieën

We organiseerden rondetafelgesprekken met deskundigen op hoog niveau. Vertegenwoordigers van meer dan 40 permanente missies bij de VN woonden het evenement bij, evenals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), de Wereldorganisatie voor diergezondheid (WOAH) en de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO). Samen met Compassion in World Farming (CIWF), Born Free Foundation en Proyecto Animales Latino America (ALA) hebben we 577.637 handtekeningen verzameld van supporters die regeringen en internationale instellingen oproepen om van dierenwelzijn een wereldwijde prioriteit te maken, zodat we toekomstige pandemieën kunnen voorkomen.

Vooruitblik 2023

- In 2023 zal VIER VOETERS op nationaal en internationaal niveau intensief blijven werken om dierenwelzijn te integreren in mondiale politieke processen. We organiseren meer rondetafelgesprekken op VN-niveau.
- Een andere focus is publieke communicatie over aviaire influenza.
- We publiceren onderzoek over het ontstaan en de verspreiding van zoonosen in de commerciële handel in wilde dieren.

2.5 Noodhulp

Noodhulp voor dieren in ramp- en conflictgebieden

Situatie

Oorlogen, conflicten en natuurrampen bedreigen het leven van talloze dieren. Dierenparken worden geraakt tijdens beschietingen of bombardementen en de weinige dieren die het overleven kwijnen vaak maandenlang weg in vernielde onderkomens. Overstromingen, extreme droogte, stormen en aardbevingen leiden tot gebrek aan voedsel en vele dieren komen om het leven of raken gewond. Er is gebrek aan medische zorg, aan opvang en aan voedsel. Door de klimaatverandering zullen natuurrampen alleen maar toenemen.

Doel

Waar dieren worden bedreigd door oorlogen of politieke instabiliteit, grijpt VIER VOETERS in. Ons doel is om de acute nood van de dieren zo snel mogelijk te verlichten. In overleg met de bevoegde autoriteiten worden zo veel mogelijk dieren naar veilige opvangcentra gebracht. Naast het redden en vinden van een permanente, duurzame oplossing voor dieren in nood, brengen we ook veranderingen in wetgeving teweeg. Ook bij natuurrampen grijpen we in en redden dieren, met onze eigen teams, maar in toenemende mate via lokale partners. Anticiperen op natuurrampen wordt steeds belangrijker. Onze inspanningen richten zich steeds meer op support aan gemeenschappen zodat deze zich goed voorbereiden op de hulp aan dieren in rampsituaties. We willen dat dieren opgenomen worden in rampenplannen en noodscenario's.

Project

Het gespecialiseerde reddingsteam van VIER VOETERS komt al 30 jaar wereldwijd in actie. Voor noodhulpmissies trekt het team alles uit de kast om de nodige vergunningen voor instabiele regio's te bemachtigen. Tot die tijd worden lokale organisaties en lokale vrijwilligers ondersteund bij de zorg voor de dieren. Een reddingsoperatie in een oorlogs- of crisisgebied vergt maanden voorbereiding. De operaties zelf zijn moeilijk

omdat de situatie ter plaatse en de politieke verantwoordelijkheden elk uur kunnen veranderen. VIER VOETERS werkt nauw samen met de lokale autoriteiten, politici en vrijwilligers. Ons reddingsteam is speciaal opgeleid voor inzet in oorlogs- en conflictgebieden en heeft tientallen jaren expertise op het gebied van diergeneeskunde, reddingswerk en conflictbeheersing. De veiligheid van ons team staat altijd voorop. Bij natuurrampen moeten we snel in actie kunnen komen. Als dit niet mogelijk is steunen we lokale organisaties, met geld en expertise.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Noodreddingen

#TrainTigers

Het redden van vier tijgers die vijftien jaar lang waren opgesloten in een ongebruikte treinwagon in de provincie San Luis in Argentinië was een complexe missie: van overleg met de autoriteiten, tot het regelen van alle vergunningen en de bouw van nieuwe verblijven in onze Zuid-Afrikaanse opvang LIONSROCK.

#SaveSudanLions

Sinds 2020 helpen we twee uitgemergelde leeuwen in een dierentuin in Soedan. We zorgden voor de juiste voeding en gespecialiseerde medische zorg. In 2022 konden we na lang uitstel, eerst vanwege COVID-19 en daarna vanwege politieke uitdagingen in Soedan de leeuwen overbrengen naar Al Ma'wa for Nature and Wildlife in Jordanië, een opvangcentrum dat we samen met de Princess Alia Foundation runnen.

#KarachiElephants

De redding van olifant Kaavan in 2020 zorgde voor grote veranderingen in de perceptie van dierenwelzijn in Pakistan. We kregen verzoeken om vele andere dieren in nood in het land te helpen, waaronder een van het Hooggerechtshof van Sindh voor twee olifanten in Karachi Zoo. We voerden levensreddende operaties uit, kregen veel nationale en internationale aandacht en het team werd geëerd door de Pakistaanse Medical Association.

© FOUR PAWS | MAKSYN HAVRYLOV

Onze activiteiten in Oekraïne zijn eerder beschreven. Deze maken geen deel uit van onze noodmissies, omdat wij al jarenlang actief zijn in het land met eigen medewerkers.

Vooruitblik 2023

- Uitbreiding van de activiteiten in Latijns-Amerika.
- Een project in de Democratische Republiek Congo, om hulp te bieden aan leeuwen die door de lokale autoriteiten in beslag zijn genomen bij een illegale fokkerij.
- Samenwerking met Koerdische en Iraakse autoriteiten voor een duurzame oplossing voor een gewond

Perzisch luipaard dat niet meer in het wild kan worden vrijgelaten.

- Pleiten voor de inclusie van dieren bij rampen op UNFCCC CoP28 aan het einde van 2023.
- Ontwikkeling van een strategisch partnerschapsprogramma voor hulp bij natuurrampen. Onze focus zal liggen op wetgeving, responscapaciteit, voorlichting over rampenparaatheid en betrokkenheid van de gemeenschap.
- Start van drie- tot vijfjarige impactgebaseerde projecten in Azië en Europa met lokale organisaties op het gebied van rampenbestendigheid.

2.6 Global Affairs en Europese politiek

Global Affairs

Om onze wereldwijde doelstellingen voor dierenwelzijn kracht bij te zetten, plaatsen we onderwerpen op de mondiale agenda. We pleiten om dierenwelzijn als een van de kernthema's op te nemen op de Agenda 2030 van de Verenigde Naties.

Doel

Een van de belangrijkste doelen is om in 2023 een sterke Animal Welfare Nexus-resolutie te ontwikkelen met hulp van de lidstaten, het secretariaat van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) en de Wereldfederatie van Dieren (WFA). We pleiten ook voor de opname van dierenwelzijn als beleidsperspectief in de huidige SDG-evaluaties en voor de erkenning van dierenwelzijn en 'One Health' als beleidslijn voor duurzame ontwikkeling.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

In maart 2022 hebben we samen met de World Federation for Animals Coalition de lidstaten geholpen UNEP/EA te adopteren in de resolutie Dierenwelzijn, milieu en duurzame ontwikkeling Nexus bij het Milieuprogramma van de Verenigde Naties. De resolutie is het eerste document van de Verenigde Naties dat dierenwelzijn erkent als een relevant onderwerp voor het beleid inzake milieu en duurzame ontwikkeling.

Europese politiek

Ons Europees beleidskantoor is de schakel tussen de landenkantoren in Europa en de politieke instellingen van de EU. De medewerkers houden de actuele ontwikkelingen in de EU-politiek in de gaten, bedenken lobbystrategieën en organiseren bijeenkomsten of conferenties met vertegenwoordigers van de EU-commissie, het Europees Parlement of de EU-lidstaten. Het doel is om dierenwelzijn te verankeren in EU-wetgeving en om de bescherming van dieren in de EU-lidstaten te verbeteren.

Situatie

Europees beleid zoals de Green Deal en de daarbij behorende Farm-to-Fork-strategie, evenals de EU-biodiversiteitsstrategie bieden naast klimaatbescherming en duurzame voedselproductie tal van aanknopingspunten om het dierenwelzijn in Europa te verbeteren. In 2021 heeft de Europese Commissie besloten om een geschiktheidscontrole van de EU-dierenwelzijnswetgeving uit te voeren: de herziening van de dierenwelzijnswetgeving moet in het laatste kwartaal van 2023 zijn afgerond.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Handel in wilde dieren

VIER VOETERS nam deel aan de openbare raadpleging en de vergadering met belanghebbenden over de herziening van het EU-actieplan tegen de handel in wilde dieren en planten, waarbij werd gewezen op de noodzaak om zowel legale als illegale handel van in gevangenschap gefokte bedreigde soorten aan te pakken. Bovendien benadrukte ze de noodzaak van EU-richtlijnen om de lidstaten te helpen bij het beter beheer van geconfisqueerde of in beslag genomen wilde dieren met de uitbreiding van een echt opvangnetwerk. In de herziening van het EU-actieplan tegen de handel in wilde dieren en planten is een uitgebreid pakket maatregelen uiteengezet om de illegale handel in wilde dieren en planten aan te pakken.

Illegale handel in huisdieren

Vanwege het toenemende aantal gevallen van verdachte transporten van honden en katten heeft de Europese Commissie in 2022 een EU-gecoördineerde controleactie tegen de illegale handel in huisdieren voorgesteld. Het doel is om opsporing en handhaving te onderzoeken en vast te stellen of een herziening van de wettelijke regelgeving nodig is. Wij geven hierbij inzicht in de illegale handel in huisdieren en helpen bij het opstellen van documenten voor

opsporingsinstanties. Ook geven we input voor nieuwe wetgeving over verplichte identificatie en registratie en over het in de handel brengen en fokken van honden en katten.

In 2022 ging de website van het project CARO (Companion Animal Responsible Ownership) online. Dit is een samenwerking van verschillende Europese instellingen en organisaties onder leiding van VIER VOETERS. CARO promoot verantwoord bezit van gezelschapsdieren met als doel mishandeling, verwaarlozing en overbevolking van gezelschapsdieren in Europa te voorkomen.

Landbouwbeleid

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid voor 2023-2027 omvat 'ecoregelingen' voor beter dierenwelzijn in de veehouderij. Wij analyseerden de plannen en presenteerden onze bevindingen tijdens de vergadering van de EP-intergroep voor het welzijn en het behoud van dieren over 'Het nieuwe GLB en dierenwelzijn'.

Vooruitblik 2023

Ook het komend jaar zal het Europees kantoor van VIER VOETERS de geschiktheidscontrole van de

EU-dierenwelzijnswetgeving blijven gebruiken als een kans om onze standpunten over verschillende dierenwelzijnsgerelateerde kwesties te presenteren en om de wettelijke bescherming van dieren in de hele EU te verbeteren.

We voeren campagne om de levensomstandigheden van landbouwhuisdieren te verbeteren en een einde te maken aan de pelsdierhouderij in de hele EU en aan wrede transporten over lange afstanden of de export van levende dieren.

Het team zal lobbyen voor:

- Meer informatie en duidelijkheid over dierenwelzijn in dierlijke producten via een verplicht dierenwelzijnslabel.
- De geharmoniseerde identificatie en registratie van huisdieren in de hele EU.
- Een betere bescherming van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in de handel.
- Een geharmoniseerde wetgeving inzake de verkoop van gezelschapsdieren.
- De bescherming van wilde dieren op EU-niveau, zoals de vraag naar een EU-brede positieve lijst van soorten die als huisdier zijn toegestaan.

2.7 Communicatie en fondsenwerving

Samen met miljoenen mensen wereldwijd willen wij een verschil maken voor de dieren.

De rol van het publiek is essentieel voor het behalen van onze strategische doelstellingen.

We betrekken mensen actief bij onze missie: dieren-leed blootleggen, dieren redden en dieren beschermen. Met voorlichting nemen we mensen mee in de wereld van dierenleed en dierenwelzijn en zetten we ze aan tot het maken van bewuste keuzes. Ook mobiliseren we hen om in actie te komen, waarmee we beleidsmakers en het bedrijfsleven kunnen beïnvloeden. En we vragen om giften om het leven van dieren te kunnen verbeteren. We zijn dankbaar voor iedereen die bijdraagt: met een handtekening, met een gift of als partner.

Communicatie

Doel

Als toonaangevende organisatie op het gebied van dierenwelzijn zetten wij ons in voor het welzijn van dieren over de hele wereld en zijn we tegelijkertijd sterk verbonden met Nederland. Met onze expertise communiceren wij over diverse onderwerpen en spelen we in op actuele gebeurtenissen. Daarnaast brengen we onze opvang voor grote katachtigen, genaamd FELIDA, onder de aandacht. Onze aanpak gaat verder dan alleen voorlichting en richt zich op bewustwording en mobilisatie. Onze campagne genaamd 'Trek geen dierenleed aan' en ons Europees burgerinitiatief #FurFreeEurope, die we in samenwerking met tachtig partnerorganisaties zijn gestart op 18 mei 2022, zijn goede voorbeelden hiervan.

Doel 2022	
Naamsbekendheid (laatste meting 2020)	1,4% spontaan 8% geholpen
Aantal bereikte mensen op sociale media	87.000 sociale media volgers
SEO (Search Engine Optimization)	130.000 unieke bezoekers op onze website
Pers- en mediabereik	125 positieve en neutrale publicaties waarvan 30% in belangrijke media
Partnerships met media, ambassadeurs, influencers	Longlist samengesteld

Onze belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

Free publicity

In 2022 waren we vaak in het nieuws. We kwamen maar liefst 104 keer in de kranten, op nieuwssites, in radioprogramma's en op televisie. We kregen aandacht omdat we dieren redden en verhuizen naar veilige plekken. Bijvoorbeeld de leeuwenwelp Nikola die bij ons kwam wonen in FELIDA en de Roemeense leeuwen die we naar ons opvangcentrum LIONSROCK in Zuid-Afrika verhuisden. We vertelden ons verhaal aan regionale en landelijke media, zoals Hart van Nederland, De Telegraaf, Trouw, Algemeen Dagblad en tijdschrift Hart voor Dieren. Ook werd er een interview met onze directeur gepubliceerd in het damesblad Vriendin. Hierdoor zijn we nu bekender als Nederlandse organisatie.

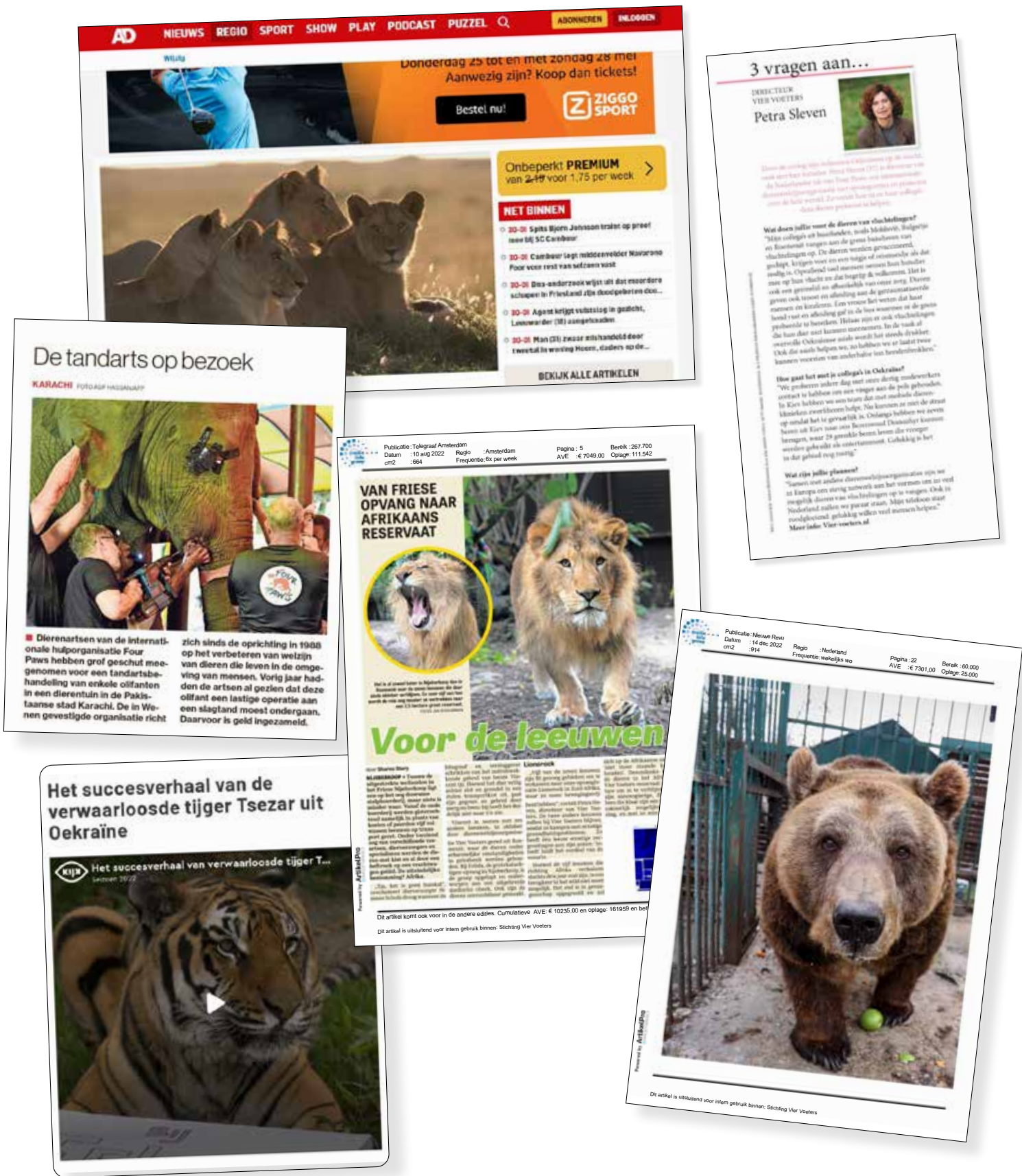
Helaas konden we in 2022 geen onderzoek doen naar onze naamsbekendheid omdat we ons moesten focussen op andere zaken.

Eigen media en publicaties

Binnen onze eigen communicatiemiddelen hebben wij een sterke verbinding met Nederland weten te creëren. Zo schrijft onze directeur persoonlijke columns in ons donateursmagazine en vragen wij via verschillende online en offline kanalen, waaronder onze maandelijks nieuwsbrief, regelmatig aandacht voor FELIDA en onze nationale programma's, zoals bijvoorbeeld de aanpak van illegale puppyhandel en de vee-industrie. Alle midelen zetten wij in voor onze doelstellingen bewustwording en mobilisatie van het algemeen publiek.

Nieuwsbrieven

We betrekken onze donateurs en andere geïnteresseerden bij ons werk voor de dieren door drie keer per jaar het VIER VOETERS-magazine per post te versturen. Hierin delen we bijvoorbeeld verhalen van dieren die we hebben kunnen helpen en geven we informatie over onze projecten en campagnes. Daarnaast versturen we maandelijks digitale nieuwsbrieven waarin we belangstellenden op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen. Zo blijven donateur én geïnteresseerden op de hoogte van onze inspanningen om dierenleed te bestrijden en te voorkomen.

Aantal volgers op 31.12.2022

66.252	13.735	1.560	2.848

Totaal 82.835

Jaarverslag

We vinden het belangrijk om eerlijk te zijn en open te communiceren over ons werk. We willen dat mensen weten wat we doen en waarom we dat doen. Daarom publiceren we elk jaar een verslag waarin we laten zien wat we bereikt hebben en waar we voor staan. Het jaarverslag wordt gepubliceerd op onze website: <https://www.vier-voeters.nl/over-vier-voeters/verantwoording>.

Sociale media

In 2022 hebben we ons gericht op het uitbreiden van onze socialemedia-kanalen. Helaas is het ons niet gelukt om het aantal volgers significant te verhogen. Het aantal volgers op onze socialemedia-accounts is geleidelijk toegenomen, met in totaal 648 nieuwe volgers, wat neerkomt op een groei van 0,8%. We hebben voornamelijk geprobeerd om ons bereik op Facebook en Instagram te vergroten, maar door verschillende maatregelen van Facebook en de dalende populariteit van het platform was het lastig om significant te groeien. Wel hebben we een stijging gezien in de interactie met onze volgers. We zetten sociale media in om onze achterban te mobiliseren door het delen van berichten of het tekenen van onze petities. Het kanaal Twitter is nog niet veel ingezet. Met ons nieuwe programmatische campagnewerk zullen we in 2023 meer gebruik maken van dit kanaal om andere doelgroepen zoals politici, opiniemakers en journalisten te bereiken met een andere boodschap.

Toekomst:
VIER VOETERS
of FOUR PAWS
Nederland?

Stakeholders

Een overzicht van onze belangrijkste stakeholders en de middelen die we inzetten om hen te informeren en betrekken.

Vooruitblik 2023

1

Naamsbekendheid- en imago-onderzoek uitvoeren: We willen meer inzicht krijgen in hoe onze organisatie en haar werk worden gezien door het publiek. De uitkomsten van dit onderzoek helpen ons om weloverwogen beslissingen te nemen over onze activiteiten en of we een naamswijziging naar FOUR PAWS Nederland moeten overwegen.

2

Vergroten van free publicity: We gaan intensiever samenwerken met media, journalisten en ambassadeurs/influencers. Door deze samenwerkingen hopen we meer free publicity te genereren en ons bereik te vergroten.

3

Nieuwe doelgroepen bereiken: We richten ons op het bereiken van nieuwe doelgroepen door middel van gerichte communicatie vanuit en over onze nationale dossiers en programma's. Op deze manier kunnen we de betrokkenheid van mensen vergroten en meer steun krijgen voor ons werk.

4

Uitbreiden van onze online community: We willen onze online community verder uitbreiden en meer mensen betrekken bij ons werk voor dierenwelzijn en hen aanzetten tot actie. We blijven gebruik maken van Instagram, Facebook en YouTube en maken actiever gebruik van Twitter.

	Belang	Invloed beleid en resultaten	Communicatiemiddelen
Internationale organisatie	Samenwerking dierenwelzijn, kennisdeling, financiële bijdrage NL	Structurele afstemming	Gesprek en rapportage
FELIDA	Samenwerking, beneficiant	Structurele afstemming	Gesprek en rapportage
Medewerkers	Ruggengraat van de organisatie	Structurele afstemming	Gesprek
Algemeen publiek	Voorlichting en bewustwording, mobilisatie	Marktonderzoek (imago, consumentengedrag, mening)	Massamedia, eigen media (website, social)
Sympathisanten	Bewustwording, mobilisatie	Marktonderzoek (imago, consumentengedrag, mening)	E-mails, online nieuws
Donateurs	Financieel belang voor VV, gezamenlijke missie dierenwelzijn	Aantal zeer betrokken donateurs op individueel niveau,	Magazine, nieuwsbrieven, jaarverslag, bezoeken FELIDA, rapporten.
Pers & Media	VV kan boodschap/nieuws verspreiden en biedt nieuws Rapporten, beeld	Doet verslag van resultaten	Persberichten, persoonlijk contact
Beleidsmakers	Invloed VV op regelgeving en handhaving. Delen kennis en expertise van VV	Bepalen medeprioriteiten voor beleidsbeïnvloeding	Persoonlijk gesprek, rapporten of petitie
Handel en Industrie	Verbeteren dierenwelzijn in productieketen m.b.v. kennis en expertise VV	Producten in de winkel bepalen productiemethoden	Gesprek en koopgedrag van consumenten
Collega-organisaties (Dierencoalitie)	Afstemmen issues, delen kennis. Eenduidige standpunten richting politiek	Concurrentie en prioriteitstelling	1-op-1

Fondsenwerving

Doel

Zonder de financiële steun van donateurs kunnen we ons werk voor de dieren niet doen. Wij zijn dankbaar dat ook in moeilijke tijden zoals in 2022 donateurs ons bleven steunen en dat er nieuwe donateurs bij kwamen.

De belangrijkste doelen voor 2022 waren:

Doel 2022

Totale geworven baten:	€ 3,6 miljoen
Aantal particuliere donateurs	58.000
Ratio structurele – losse gevers	40–60 %
Aantal toezeggingen testament	100

Onze belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

We ontvingen ruim 4,2 miljoen euro aan inkomsten, afkomstig van particulieren en vermogensfondsen. Na een forse groei in inkomsten uit fondsenwerving in 2020 zien we in 2021 en 2022 een geleidelijke groei. De groei komt voornamelijk door de groei van structurele donateurs. Dit is een mooi resultaat. Inkomsten uit nalatenschappen zijn moeilijk voorspelbaar maar bleven nagenoeg gelijk. Met de komst van een relatiemanager in 2022 hebben we geïnvesteerd in toekomstige groei uit nalatenschappen.

De meeste doelstellingen hebben we behaald, alleen het totaal aantal donateurs bleef achter bij begroot. Het aantal actieve donateurs groeide met ruim 3.000 naar 52.055. Daarmee hebben we de ambitieuze doelstelling van 58.000 niet gehaald. De werving met DRTV-spots (direct response television) en online was succesvol, de pilot straatwerving kende echter een bijzonder hoge uitstroom en daarmee werden de verwachtingen niet waargemaakt. In 2023 zetten we de pilot met straatwerving daarom niet voort. De verhouding structurele gevers versus eenmalige gevers groeide naar een ratio van 46%-54% en het aantal mensen dat ons in hun testament heeft opgenomen eindigde op 115.

Donateurs en adoptanten

VIER VOETERS kent betrokken donateurs die in 2022 weer royaal doneerden. De betrokkenheid bij de dieren en onze teams in Oekraïne was hartverwarmend. We werden overspoeld met aangrijpende berichten en aanbiedingen om te helpen.

De lancering van een televisie-spot over de problematiek van en onze hulp aan zwerfdieren overtrof de resultaten van eerdere spots over beren en grote katachtigen.

Om donateurs nog meer te betrekken organiseerden we kleinschalige bezoeken bij FELIDA. Ook ons adoptieprogramma, waarbij geredde dieren in onze opvangcentra of voormalige zwerfhonden symbolisch geadopteerd kunnen worden, blijft succesvol.

Onze mailingen per post zijn meestal voorzien van een informatieve brochure. De brochure draagt bij aan voorlichting en bewustwording, een belangrijke pijler van onze missie is immers het blootleggen van dierenleed.

Nalatenschappen

De inkomsten uit nalatenschappen zijn onvoorspelbaar en wisselen jaarlijks sterk. Het is telkens weer een groot blijk van vertrouwen als wordt nagelaten aan VIER VOETERS. We zien echter dat deze inkomsten en het aantal mensen dat ons in hun testament opneemt, in vergelijking met de markt en andere dierenorganisaties nog steeds achterblijft. Een inhaalslag staat daarom op de agenda voor de komende jaren. We hebben een nieuw brochure ontwikkeld: 'Nalaten. Uw liefde voor dieren doorgeven.' Uiteraard gaan wij hierbij op een ethisch verantwoorde wijze te werk en willen alle schijn van beïnvloeding voorkomen.

Bedrijven en fondsen

Wij hebben geen actieve benadering van het bedrijfsleven, maar als zich de gelegenheid tot samenwerking voordoet grijpen wij deze kans aan. Zo werken we samen met de hondvriendelijke hotelketen Max Brown, die bij hun gasten aandacht vraagt voor ons werk en waarvan we een mooi bedrag aan donaties ontvingen.

Van een aantal zeer betrokken (vermogens)fondsen ontvingen wij bijzonder mooie bedragen, bijvoorbeeld voor onze berenopvang en onze zwerfdierenhulp tijdens de oorlog in Oekraïne, voor de redding van de treintijgers uit Argentinië en voor de redding van leeuwenwelpjes uit Montenegro en Oekraïne naar FELIDA. Ook voor de uitbreiding en renovatie van FELIDA kregen wij mooie bijdragen die we in 2023 aanwenden bij de start van de bouwwerkzaamheden.

Vooruitblik 2023

- 1 Optimaliseren van de werving van nieuwe structurele donateurs. De werving op straat wordt stopgezet en we richten ons op online communicatie, op televisie en op meer publiciteit. Met de programma dossiers in Nederland kunnen we ook nieuwe doelgroepen aan ons verbinden.
- 2 Verbetering van de retentie van donateurs, zowel de donateurs die opzeggen als het betrokken houden van losse donateurs. Wij breiden de bezoeken bij FELIDA uit, wij communiceren meer op maat en we blijven zoveel mogelijk persoonlijke aandacht schenken.
- 3 Intensivering van de inhaalslag voor de werving van nalatenschappen.

3. ORGANISATIE EN BESTUUR

3.1. ORGANISATIESTRUCTUUR

De activiteiten van Stichting VIER VOETERS, met het kantoor in Amsterdam, bestaan sinds de oprichting in 2002 uit het geven van voorlichting, het creëren van bewustwording en het mobiliseren en werven van supporters en fondsen om hiermee de doelstellingen van de organisatie te realiseren. Vanaf 2022 is het programmatische werk in Nederland aan de activiteiten toegevoegd. Dit werk bestaat onder meer uit onderzoek, beleidsbeïnvloeding, corporate engagement en campagnevoering.

Onze statutaire doelstelling luidt:
'Het bevorderen van dierenwelzijn wereldwijd, en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.'

Alle medewerkers zijn in dienst van de stichting. De stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34179613. In het verslagjaar zijn de statuten gewijzigd en aangepast aan een nieuwe governancestructuur (monistisch bestuursmodel).

Internationale organisatie
VIER VOETERS is onderdeel van een wereldwijd opererende organisatie (VIER PFOTEN International) met een basis in Wenen. De samenwerking tussen het Nederlandse kantoor en de internationale organisatie is in 2022 opnieuw vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst en bijbehorende licentieovereenkomst. In deze overeenkomst is afgesproken dat VIER VOETERS zich confirmeert aan de internationale strategie, beleidslijnen en rapportagestructuur. Ook liggen afspraken vast omtrent de zaken waar het bestuur van VIER VOETERS over kan beslissen, zoals bijvoorbeeld de afdracht en besteding van de geworven donaties. De internationale organisatie heeft het recht een afgevaardigde voor te dragen voor het bestuur. De Nederlandse grote-katachtigen-opvang FELIDA behoort eveneens tot VIER PFOTEN International. In de samenwerkingsovereenkomst van VIER VOETERS en VIER PFOTEN International is vastgelegd dat de financiële afdracht van VIER VOETERS mede de kosten van het runnen van FELIDA omvat.

Besluitvormende en beleidsbepalende organen van de internationale organisatie zijn:

- Board – het dagelijks bestuur van VIER PFOTEN International. Het bestuur bestaat uit vier leden en wordt aangestuurd door de internationale CEO.
- Senior Leadership Team – bestaande uit de landen-directeuren, waaronder de directeur Nederland, en de directeuren van de internationale en ondersteunende afdelingen. Dit team stelt gezamenlijk de strategieën en (beleids)plannen op en draagt tevens verantwoordelijkheid voor de implementatie en uitvoering van het werk.

Nederlandse organisatie
VIER VOETERS kent sinds 2022 het monistische bestuursmodel (one-tier board). Het bestuur bestaat uit één uitvoerend bestuurder (directeur) en ten minste drie toezichthoudende bestuursleden. In de in 2022 gewijzigde statuten zijn de bevoegdheden en verantwoordelijkheden vastgelegd. In 2023 wordt op basis van deze statuten een bestuursreglement opgesteld waarin afspraken en rolverdeling verder worden uitgewerkt.

De organisatie voert haar activiteiten uit op basis van een meerjarenbeleidsplan (2022-2024), gebaseerd op de mondiale strategie met voor Nederland specifieke mijlpalen. Activiteiten en budget zijn per jaar verder uitgewerkt en goedgekeurd door het bestuur.

Eind 2022 is er één leidinggevende voor de hele organisatie. In 2023 worden teamleiders aangesteld.

Directie
De directie bestaat uit één persoon: Petra Sleven. Zij handelt als uitvoerend bestuurder met volmacht van het bestuur. Zij was gedurende het hele jaar directeur. De directeur is in de uitvoering autonoom in het nemen van initiatieven, zolang deze binnen de kaders van het door het bestuur goedgekeurde meerjarenplan en budget vallen. Naast periodieke rapportages ten behoeve van het bestuur, geeft de directeur tweemaal per jaar een financiële prognose af aan zowel het Nederlandse bestuur als de internationale organisatie, met daarin een verklaring voor eventuele significante verschillen ten opzichte van het totale jaarbudget. Na afloop van het jaar wordt door het bestuur verantwoording afgelegd in het jaarverslag en de door de accountant gecontroleerde jaarrekening.

De beloning van de directeur wordt bepaald door het bestuur. In 2022 heeft het bestuur de functie gewogen overeenkomstig de systematiek van Goede Doelen Nederland. De BSD-score (BasisScore Directiefunctie) leidde met 390 punten tot indeling in Categorie G. De beloning bleef onder het maximum voor het jaarin-komen behorend bij deze categorie. Het inkomen en andere beloningen van de directeur zijn getoetst aan de beloningsrichtlijnen De hoogte van de bezoldiging en de samenstelling wordt in de jaarrekening toegelicht.

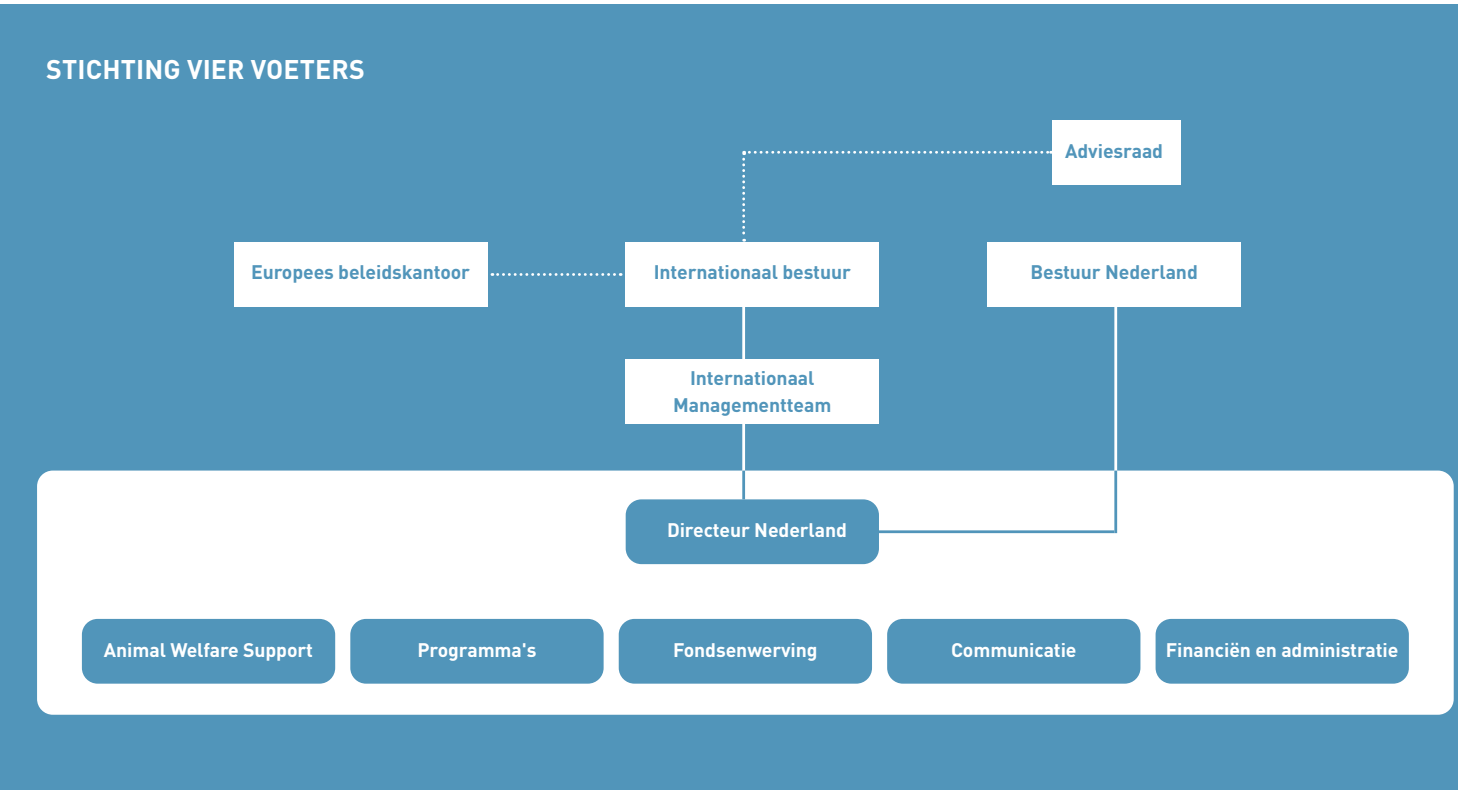
Medewerkers
Gedurende het jaar waren er gemiddeld 11,5 FTE in dienst; er zijn vijf openstaande vacatures. Elf medewerkers werken volledig voor VIER VOETERS Nederland, vier medewerkers met een meer internationale rol zijn gehuisvest op het kantoor in Amsterdam, hun salarissen worden terugbetaald door de internationale organisatie.

In 2022 is een eerste medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Het team is relatief klein, bijna

volledig nieuw en zeer gemotiveerd voor de doelstelling. Belangrijkste verbeterpunten zijn de werkdruk en de onderlinge samenwerking. We investeren dan ook in uitbreiding en ontwikkeling van het team. Er komen collega's bij en we herzien de onderlinge rolverdeling. Ook zijn we een traject van teamcoaching gestart. In 2023 trekken we een medewerker aan die het HR-beleid verder zal professionaliseren.

De krappe arbeidsmarkt en onze nog lage naamsbekendheid maken dat vacatures voor sleutelposities lastig zijn in te vullen. Mede omdat we een aantrekkelijke werkgever willen zijn, is in 2022 na het einde van alle coronamaatregelen een hybride thuiswerkbeleid ingevoerd: binnen een kwartaal mag iedereen 50% thuiswerken en per jaar acht weken volledig remote, bijvoorbeeld in het buitenland. Herziening van de arbeidsvoorwaarden staat voor 2023 op de agenda.

Het ziekteverzuim kwam dit jaar uit op 1,9%. Dit is

beduidend lager dan vorig jaar, toen was dit 5,1%. In 2021 was er nog sprake van een langdurig verzuim. In 2022 hadden we voornamelijk kortdurend verzuim, een groot deel werd veroorzaakt door coronagerelateerde meldingen.

Er is één loyale vrijwilliger werkzaam ter ondersteuning van het administratieve werk.

Beloningsbeleid

Het beleid voor de salarissen van de medewerkers wordt bepaald door de directeur, in overleg met het bestuur. We streven naar een redelijk beloningsbeleid. Daarbij kijken we naar de functiewaardering volgens internationale normen, die gebaseerd zijn op verantwoordelijkheid en ervaringsniveau. We passen dit toe binnen ons eigen functiesysteem en de richtlijnen van Goede Doelen Nederland. In 2023 zullen we ook de secundaire arbeidsvoorwaarden herzien.

In 2022 hebben we vanwege de vele uitdagingen een eenmalige compensatie gegeven aan medewerkers vanwege de hoge inflatie. Aan het einde van het jaar kregen ze ook een eindejaarsuitkering van 5%. De directeur heeft afgezien van deze eindejaarsuitkering.

Het inkomen en andere beloningen van de directeur zijn getoetst aan de beloningsrichtlijnen van Goede Doelen Nederland. De toezichthoudende bestuursleden ontvangen geen bezoldiging voor hun inzet. Zij declareren alleen gemaakte onkosten.

Personeelscyclus

Alle medewerkers maken ieder jaar afspraken met hun leidinggevende over de te behalen doelstellingen voor het komend jaar. Ook worden ontwikkel- en opleidingsmogelijkheden besproken. Monitoring vindt gedurende het jaar plaats en na afloop van het jaar vindt een beoordelingsgesprek plaats. Gedurende het jaar is er veel aandacht en ruimte voor training en ontwikkeling. Bridge is het interne e-learningssysteem met algemene cursussen en cursussen afgestemd op de functie. Ook kennen we de 'Learning Wednesdays' waarbij voor iedereen een blok van twee uur in de agenda staat om te besteden aan de eigen ontwikkeling.

Gedragscodes en integriteitsbeleid

Onze gedragscode voor medewerkers, vrijwilligers en partners is herzien en wordt gepubliceerd op de website. In deze gedragscode hebben we regels en ethische normen opgenomen ten aanzien van veiligheid, integriteit, diversiteit en gelijkheid. Uiteraard houden we internationale humanitaire en dierenwelzijnsprincipes hoog.

Het is door capaciteitsgebrek nog niet gelukt het integriteitsbeleid, met aanstelling van een externe vertrouwenspersoon, volledig uit te werken zoals we gepland hadden. Wel hebben we stappen gezet in het ontwerp en de uitwerking van richtlijnen die aansluiten op de gedragscode, zoals de richtlijn 'Fraude & Corruptie', 'Omgaan met donaties', 'Veiligheid op de werkvloer' en 'Goed management'. Ook werkten we aan een opvolgingsprocedure van eventuele schendingen en trainden we medewerkers omtrent bewustwording en bespreekbaar maken van onderwerpen rondom DEI (Diversity, Equity, Inclusion).

De medewerkers kunnen eventuele integriteitsschendingen vertrouwelijk melden bij een interne vertrouwenspersoon. Deze is in 2021 niet geraadpleegd en er zijn geen schendingen gerapporteerd. De interne vertrouwenspersonen zijn de directeur HR van de internationale organisatie en de in 2023 aan te stellen HR-adviseur in Nederland. Op de website wordt een meldpunt gepubliceerd. Een externe vertrouwenspersoon zal in 2023 gezocht worden.

MVO-beleid

De samenhang tussen mens, dier en planeet is voor VIER VOETERS evident. Wij vinden dat we verantwoord om moeten gaan met de aarde. Zo is een groot aantal van onze opvangcentra voorzien van zonnepanelen en elektrische voertuigen. FOUR PAWS streeft ernaar in 2030 volledig CO₂-neutraal te zijn, in alle opvangcentra en in alle kantoren. We hebben in 2022 een 0-meting gedaan en gaan aan de slag met een planvorming om onze CO₂-uitstoot te verlagen.

We streven in Nederland naar een zo duurzaam mogelijke bedrijfsvoering met:

- tweedehands kantoormeubilair en groene varianten van kantoor- en facilitaire artikelen;
- een reiskostenregeling die openbaar vervoer en fietsen stimuleert;
- een deel van ons spaargeld op een zo duurzaam mogelijk opererende bank;
- snacks en maaltijden bij bijeenkomsten die altijd vegetarisch zijn, zo veel mogelijk biologisch en met veganistische keuzes;
- Gebruik van chloorvrij en FSC-gecertificeerd papier.

Belangrijkste activiteiten en resultaten in 2022

In ons meerjarenplan leggen we de belangrijkste doelen vast van onze bedrijfsvoering om te komen tot een vitale organisatie. We zijn er vorig jaar in geslaagd een deel hiervan te behalen.

Zo hebben we grote slagen gemaakt in de aanpassingen van onze governancestructuur en verslaglegging, en konden we in november de aanvraag bij het CBF in het kader van de Erkenningregeling indienen. We verwachten de toetsing, en hopelijk de erkenning, in 2023.

De ontwikkeling en groei van de organisatie zette door, maar het lukte niet om zelf sleutelposities als afdelingshoofd of teamleider te vervullen. Voor 2023 doen we hiervoor een beroep op recruitmentbureau's.

De financiële doelstellingen voor inkomsten hebben we ruimschoots behaald. We slaagden echter niet in het streven naar de juiste ratio's doelbesteding en fondsenwerving door investeringen in fondsenwerving en gewijzigde toerekening van deze kosten. Het streven blijft staan en we kijken het komende jaar kritisch naar ons budget. Doelstellingen blijven ongewijzigd maar zullen misschien iets schuiven in de tijd.

Binden en boeien van medewerkers is van groot belang. We voerden het geplande medewerkerstevredenheidsonderzoek uit. De uitkomsten leidden tot een actieplan dat we in de loop van het jaar startten en in 2023 voortzetten.

DOEL 2022

Een vitale en effectieve Nederlandse organisatie die gebruikmaakt van internationale synergiën met een eigen transparante verslaglegging en onafhankelijk toezicht	Wijziging governancestructuur Jaarverslag en financiële rapportage conform RJ650 Aanvraag Erkenningregeling CBF
Ontwikkeling van de organisatie en medewerkers. Van 7,4 fte naar 15 fte	Aantal fte: 13,4`` Recruitment senior management
Bestedingspercentages als deel van de totale lasten	69,7% doelstelling 21,5% fondsenwerving 8,8% beheer en administratie
Medewerkerstevredenheid	0-meting met onderzoek + opstellen actieplan

3.2. TOEZICHT

Het bestuur van VIER VOETERS is belast met het besturen van de stichting. Vanaf april 2022 zijn we overgestapt op een monistisch bestuursmodel (one-tier board). Hiervoor hebben we onze statuten aangepast. Er is een duidelijke scheiding tussen toezichthouden en uitvoering aangebracht. Voor de uitvoering van de dagelijkse taken heeft het bestuur een directeur benoemd.

Het bestuur van VIER VOETERS bestond eind 2022 uit:

- **Wim de Kok** - Dierenbeschermers en voorzitter van het bestuur, toezichthoudend bestuurslid, nevenfuncties als bestuurslid: Species Survival Network - USA en NL - European Alliance of Rescue centres and Sanctuaries (EARS) - Four Paws USA - Stichting The Indo Project - ACT Asia for Animals - China - 23-25 Chestnut Square Association - World Federation for Animals
- **Luciana D'Abramo** - Chief Development Officer bij FOUR PAWS, vertegenwoordiger van VIER PFOTEN International, toezichthoudend bestuurslid, nevenfuncties: geen
- **Antje Ludwig-van Schaagen** - toezichthoudend bestuurslid, Managementconsultant bij Skip a Stone, nevenfunctie: Commissielid 'Duurzaamheid' bij MKB Amsterdam
- **Petra Sleven** - directeur/uitvoerend bestuurder VIER VOETERS, nevenfunctie: bestuurslid Stichting FELIDA

Benoeming en aftreden

Leden van het bestuur worden voor een periode van maximaal vier jaar benoemd en zijn tweemaal herbenoembaar voor een maximale periode van vier jaar. Aftreden gebeurt volgens een door het bestuur opgesteld rooster. De uitvoerend bestuurder wordt benoemd voor de duur van zijn arbeidsovereenkomst.

Bij de samenstelling van het bestuur wordt gekeken naar algemene profielen met een vertegenwoordiging van verschillende disciplines die relevant zijn voor de Nederlandse organisatie. De toezichthoudende bestuursleden ontvangen geen bezoldiging voor deze functie, alleen daadwerkelijke onkosten worden vergoed.

In de loop van het jaar zijn Nicole Schreyer (uit dienst bij VIER PFOTEN International) en Josef Pfabigan (maximale termijn) teruggetreden uit het bestuur en traden twee nieuwe bestuursleden toe. Voor 2023 is toetreding van een bestuurslid met de portefeuille financiën voorzien.

Vanaf 2023 zal het bestuur zichzelf eenmaal per jaar evalueren. De jaarlijkse evaluatie van het functioneren van de directeur vond plaats in het eerste kwartaal van 2022.

Het bestuur kwam samen met de directeur viermaal online bijeen, waarvan een keer voor de goedkeuring van de jaarrekening en het bestuursverslag. De financiële situatie wordt telkens besproken, evenals de operationele voortgang per afdeling gebaseerd op de doelen uit het meerjarenplan. Vaste agendapunten zijn: financiële kwartaalrapportage, rapportage fondsenwerving, status mijlpalen 2021 van het meerjarenplan Nederland, COVID-19.

De stichting is door de Belastingdienst erkend als ANBI-instelling. Externe beoordeling vindt ieder jaar na afloop van het fiscale boekjaar plaats door een onafhankelijke accountant. De controle wordt uitgevoerd door KRC Van Elderen Accountants.

3.3 FINANCIËEL BELEID EN RISICOMANAGEMENT

Financieel beleid

We streven ernaar met ons financiële beleid de richtlijnen van Goede Doelen Nederland te volgen, gericht op een transparante en controleerbare financiële bedrijfsvoering.

In 2023 werken we de belangrijkste gedelegeerde verantwoordelijkheden die niet statutair benoemd zijn uit, in het bestuursreglement en in een financieel-administratief protocol. Het vierogenprincipe is leidend in al onze financiële handelingen.

Planning & Control

Om resultaten en voorspellingen goed onderling te monitoren en bij te sturen, volgen we een strakke planning- en controlecyclus van en met de internationale organisatie. Onze eigen planning en controle stemmen we af op deze cyclus.

In een goed gedefinieerd en beschreven planningsproces wordt aan het begin van ieder jaar de voortgang van het voorgaande jaar gerapporteerd. Vervolgens wordt de strategie 2025 met strategische doelstellingen en kernresultaten geüpdatet. De middellangetermijnstrategie (drie jaar), vastgelegd in ontwikkelplannen met mijlpalen en budgetten, wordt voor iedere afdeling en elk land eveneens geüpdatet. Op basis hiervan worden de jaarplannen en -budgetten vastgesteld.

Tweemaal per jaar geeft de Nederlandse organisatie een prognose af voor inkomsten en kosten voor de rest van het jaar. Afwijkingen ten opzichte van het gestelde budget kunnen leiden tot extra investeringen om doelen alsnog te halen of juist tot bezuinigingen. Driemaal per jaar rapporteert de directeur aan het bestuur over de financiën en eenmaal per jaar legt het bestuur verantwoording af in de door de accountant gecontroleerde jaarrekening.

Reservebeleid

Om ons werk te kunnen blijven doen en de continuïteit van de stichting op lange termijn te waarborgen, ook als inkomsten tijdelijk (sterk) tegenvallen, hebben we een continuïteitsreserve vastgelegd. Deze reservering bedraagt op basis van een risicoanalyse minimaal 0,5 maal en maximaal éénmaal de jaarlijkse kosten voor de organisatie.

Omdat de organisatie doorgroeit, hebben we voor 2022 de continuïteitsreserve vastgesteld en berekend op eenmaal de jaarlijkse kosten. Een deel van het financieel resultaat van 2022 wordt toegevoegd aan deze reserve.

Overige reserves wilden we afbouwen door afdracht van gelden aan de internationale organisatie. Door bestuurswisselingen en een vacature voor een financial controller die heel 2022 openstond, is dit niet gelukt. In 2023 zal echter het volledige bedrag middels een bestuursbesluit besteed worden aan internationale programma's en projecten voor dierenwelzijn.

Aan de bestemmingsreserves is door het bestuur in januari 2022 een helder omschreven doelbesteding gegeven, gebaseerd op de internationale strategie: de toekomstige ontwikkeling van Zuidoost-Azië en Afrika.

Beleggingsbeleid

VIER VOETERS heeft de richtlijnen van de internationale organisatie omtrent investeringen vertaald naar de Nederlandse situatie. De eventuele keuze van beleggingsfondsen is altijd gebaseerd op: investeren in duurzame en groene fondsen en uitsluiten van fondsen met een portfolio met een bepaald type organisaties. Ook zijn richtlijnen vastgelegd voor de hoogte van de investeringen en het uitsluiten van bepaalde risicovolle vormen zoals bitcoins en derivaten.

Momenteel kiezen we ervoor om niet te beleggen. We zien het als maatschappelijke verplichting en verplichting naar onze donateurs om onze reserves optimaal te beheren, de waarde te behouden en zo min mogelijk risico te lopen.

Financiële resultaten en vooruitblik 2023

We sluiten het jaar 2022 af met een positief resultaat, hoger dan begroot. We boekten weer goede resultaten met de fondsenwerving bij particulieren. De baten van organisaties zonder winststreven kwamen flink hoger uit, onder meer door bijdragen voor de uitbreiding en renovatie van FELIDA. Het positieve resultaat is voor een groot deel toegevoegd aan de (verhoogde) continuïteitsreserve en aan de algemene overige reserve. In 2023 dragen we de overige reserves aan de internationale organisatie af.

© FOUR PAWS

Internationale Programma's en Projecten Afdracht aan internationale organisatie en aan FELIDA

Wilde dieren en opvangcentra	Beren, redding & opvang	300.000
	Apen, redding & opvang	140.500
	Wilde paarden	100.000
Gezelschapsdieren en zwerfdieren	Zwerfdierenzorg Oost-Europa	163.880
	Zwerfdierenzorg ZO-Azië	65.578
Dieren in de veehouderij	Campagne & Lobby	122.440
		892.398

Nationale projecten

FELIDA Grote-katachtigen-opvang geoormerkt	42.761
FELIDA Grote-katachtigen-opvang	357.602

In totaal droegen we vanuit het Nederlandse kantoor € 1,25 miljoen af aan de internationale organisatie. Deze afdracht was direct bestemd voor het verbeteren van dierenwelzijn in binnen- en buitenland. De afdracht omvatte ook de kosten voor het runnen van FELIDA. Daarnaast droegen we € 42.761 aan geoormerkte donaties rechtstreeks af aan FELIDA.

Kostentoerekening

De toerekening van de afdrachten aan de internationale organisatie rekenen we tot de kosten doelbesteding. Hiertoe behoren ook de kosten die we in Nederland maken voor ons eigen programma- en campaigning-werk en voor onze voorlichting, bewustwording en mobilisatie-activiteiten. Het streven is om toe te werken naar een doelbestedingspercentage van 70%. Dit lukt in 2022 nog niet. Wijzigingen in toerekening van kosten aan fondsenwerving laten verschillen met voorgaande jaren zien. Zie hiervoor de toelichting in onze jaarrekening.

We laten de ambities en doelstellingen uit het meerjarenplan voor 2023 inhoudelijk onveranderd. We zien dat het opbouwen van kennis en een netwerk voor ons programmawerk tijd kost. Het investeren in medewerkers en fondsenwerving is een must, toch zullen we deze kritisch bekijken en bijstellingen naar beneden van de kosten in het budget doorvoeren waar mogelijk.

Risicomanagement

Onze activiteiten om de strategische doelstellingen te realiseren, gaan gepaard met een aantal risico's. Met risicomanagement bewaken, beperken en beheersen we deze risico's. Minimaal eenmaal per jaar herzielt het bestuur de analyse en bij de periodieke vergaderingen geeft de directeur een korte update. Zo ook in 2022. We stelden het risicoregister bij, bespraken de verschillende categorieën en planden maatregelen om risico's te beperken.

De categorieën waarin we onze risico's indelen:

- Strategie
- Governance en compliance
- Operationeel
- Financieel
- Extern – reputatie

De belangrijkste risico's in 2022:

• Strategie

Met de start van programma- en lobbyactiviteiten in Nederland met een grote focus op de intensieve veehouderij bestaat het risico dat we onze achterban hier onvoldoende in meenemen. De huidige achterban kent ons voornamelijk van reddingen en noodhulp aan wilde dieren en zwerfdieren. We zullen de nieuwe thema's zorgvuldig en geleidelijk introduceren en regelmatig toetsen wat onze donateurs hiervan vinden.

• Organisatie

De kwetsbaarheid van een klein team en het moeilijk kunnen invullen van sleutelposities vormen een aanhoudend risico voor de continuïteit van ons werk. Daarom hebben we een netwerk van externe deskundigen en freelancers en investeren we in uitbreiding en ontwikkeling van het team.

• Financieel

De oorlog in Oekraïne en de daaropvolgende energiecrisis en inflatie kunnen nadelige gevolgen hebben voor onze fondsenwerving. Onze inkomsten bestaan hoofdzakelijk uit giften van particuliere donateurs. We zagen in 2022 in het voorjaar een kleine teruggang in inkomsten maar deze werd later in het jaar ruimschoots gecompenseerd. Toch is niet duidelijk hoe donateurs zich zullen gedragen bij voortdurende prijsstijgingen voor hun levensonderhoud. We monitoren de fondsenwervende activiteiten daarom strak en sturen bij door het vergroten van inspanningen om kleinere donaties te werven.

• Governance

De bestuurssamenstelling zoals wij deze jarenlang kenden voldoet niet aan de codes voor goed besturen of aan de eisen om de CBF-erkenning te krijgen. Een laag vertrouwen van onze stakeholders in VIER VOETERS kan hiervan het gevolg zijn. We pasten het bestuursmodel en de statuten aan en benoemen nieuwe bestuursleden.

Amsterdam, 29 juni 2023

Bestuur

Wim de Kok	Voorzitter - Toezichthoudend bestuurslid
Antje Ludwig-van Schaagen	Toezichthoudend bestuurslid
Luciana D'Abramo	Toezichthoudend bestuurslid
Astrid Smit	Toezichthoudend bestuurslid
Petra Sleven	Directeur - Uitvoerend bestuurslid

JAARREKENING 2022

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

	31 December 2022		31 December 2021	
ACTIVA				
<u>Vaste activa</u>				
Immateriële vaste activa	21.024		28.284	
Materiële vaste activa	16.611		19.080	
		37.635		47.364
<u>Vlottende activa</u>				
Vorderingen en overlopende activa	713.775		508.927	
		713.775		508.927
<u>Liquide middelen</u>				
Kas en banktegoeden	3.405.282		2.874.589	
		3.405.282		2.874.589
Totaal activa		4.156.692		3.430.880

	31 December 2022		31 December 2021	
PASSIVA				
<u>Reserves en fondsen</u>				
Reserve doelbesteding	2.045.000		2.045.000	
Continuïteitsreserve	765.000		625.000	
Overige reserves	1.080.327		530.505	
		3.890.327		3.200.505
<u>Kortlopende schulden</u>				
Crediteuren	99.862		80.539	
Belastingen en sociale lasten	41.904		45.068	
Overige schulden en overlopende passiva	124.598		104.768	
		266.364		230.375
Totaal passiva		4.156.692		3.430.880

STAAT VAN BATEN & LASTEN

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
<u>Baten</u>			
Baten van particulieren	4.056.826	3.400.000	3.533.510
Baten van bedrijven	8.901	-	10.056
Baten van loterij-organisaties	-	-	-
Baten van subsidies van overheden	-	-	71.162
Baten van andere organisaties zonder winststreven	168.369	-	29.750
Baten als tegenprestatie voor de levering van goederen of diensten	-	-	-
Som van de baten	4.234.096	3.400.000	3.644.478
<u>Lasten</u>			
Bestedingen aan doelstellingen	2.329.281	2.370.755	2.123.170
a) Internationale programma's en projecten	892.398	1.047.317	1.110.000
b) Nationale programma's en projecten	526.987	112.148	38.000
c) Voorlichting, bewustwording en mobilisatie	909.896	1.211.290	975.170
Wervingskosten	977.886	730.340	697.240
Kosten beheer & administratie	233.645	298.902	235.698
Som van de lasten	3.540.812	3.399.997	3.056.108
Rentebaten / -lasten	-3.462	-	-3.697
Saldo van baten & lasten	689.822	3	584.673

Bestemming saldo van baten en lasten 2021

toevoeging aan:

- reserve doelbesteding
- herwaarderingsreserve
- continuïteitsreserve
- overige reserves
- bestemmingsfondsen

Realisatie
2022

-
-
140.000
549.822
-
689.822

Kengetallen

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Besteed aan doelstelling/som van de lasten	65,8%	69,7%	69,5%
Besteed aan doelstelling/som van de baten	55%	69,7%	58,3%
Kosten beheer en administratie/som van de lasten	6,6%	8,8%	7,7%
Wervingskosten/som van de lasten	27,6%	21,5%	22,8%
Wervingskosten/som van de geworven baten	23,1%	21,5%	19,1%

Toelichting kengetallen

De kengetallen 2022 zijn gewijzigd ten opzichte van de begroting en voorgaande jaren. De doelstelling om van elke geworven euro minstens 70% te besteden aan de doelstelling wordt niet gehaald.

De verschillen ontstaan door een aangepaste toerekening vanaf 2022 van directe kosten volledig aan fondsenwerving en een aangepaste verdeelsleutel voor de zogenoemde ‘gemengde kosten’ die deels wervend van aard zijn en deels een voorlichtings-/bewustwordings-/mobilisatiekarakter hebben. Zie ook Grondslagen en Toelichting kosten (besteed aan doelstelling).

In 2023 wordt het meerjarenplan en bijbehorend budget waar nodig bijgesteld om in de komende drie jaar uit te komen op een doelbestedingspercentage van 70%.

Resultaat

In 2022 heeft VIER VOETERS een positief resultaat gerealiseerd. Door de groei van donatie-inkomsten en vanwege de groei van de organisatie is besloten om een toevoeging te doen aan de continuïteitsreserve.

Een bedrag van € 140.000 wordt toegevoegd aan de continuïteitsreserve.

De toegenomen hoogte van de continuïteitsreserve is gebaseerd op groei van de organisatie en de meest significante risico's: dalende inkomsten en stijgende (personeels)kosten. De bandbreedte ligt nog tussen 0,5 en 1,5 jaar en is voor 2022 vastgesteld op 1 jaar.

Er vindt geen toevoeging aan de bestemmingsreserve plaats en het resterende resultaat van € 549.822 wordt toegevoegd aan overige reserves. In 2023 zal de overige reserve aan de internationale organisatie worden afgedragen voor programma's en projecten in het kader van de doelbesteding dierenwelzijn.

KASSTROOMOVERZICHT

	2022	2021
Resultaat uit saldo baten & lasten	689.822	584.673
Afschrijvingen	17.938	16.600
Kasstroom	707.760	601.273
Afname/toename van overige verplichtingen, overlopen- de reserveringen en uitgestelde inkomsten	35.991	-72.881
Afname/ toename overige vorderingen en opgebouwde inkomsten	- 204.849	503.671
	-168.858	430.790
Kasstroom uit operationele activiteiten	538.902	1.032.063
Investerings in immateriële vaste activa		
Investerings in materiële vaste activa	-8.209	-827
	-	-
Netto kasstroom	530.693	1.031.236
Saldo liquide middelen	2.874.589	1.843.353
Afname/toename banktegoeden en contanten	530.693	1.031.236
Totaal liquide middelen	3.405.282	2.874.589

TOELICHTING

Algemene toelichting

Vestigingsadres, statuten en activiteiten

Stichting VIER VOETERS is statutair en feitelijk gevestigd te Amsterdam, aan de Oostenburgervoorstraat 162, 1018 MR Amsterdam. De stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34179613. In het verslagjaar zijn de statuten gewijzigd. De statuten zijn aangepast aan de nieuwe governancestructuur (one-tier board/ monistisch bestuursmodel), nieuwe regelgeving en de omschrijving van de doelstelling is geactualiseerd.

De stichting heeft volgens artikel 2 van de statuten ten doel het bevorderen van dierenwelzijn wereldwijd, en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Activiteiten die hieronder vallen zijn onder meer het voeren van campagnes, lobby, het doen van onderzoek, het geven van voorlichting, het creëren van bewustwording, mobiliseren van het publiek en het werven van fondsen teneinde de doelstellingen van de organisatie te realiseren.

Verbonden partijen

De stichting heeft een samenwerkingsovereenkomst en een licentieovereenkomst met de internationale organi-satie VIER PFOTEN International, gevestigd te Wenen. De samenwerking met Stichting FELIDA Grote-katacti-gen-opvang, gevestigd te Nijebërkoop, valt binnen het raamwerk van samenwerking en afspraken met de interna-tionale organisatie.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de "Richtlijn 650 Jaarverslaggeving voor Fondsenwervende instellingen" zoals gepubliceerd door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. Tenzij anders wordt vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekening-posten. De schattingswijze voor de zg. 'gemengde kosten' (deels doel en deels werving) en de kosten werving zijn gewijzigd t.o.v. voorgaande jaren, een hoger percentage wordt nu toegerekend aan fondsenwerving.

Vergelijking met voorgaand jaar

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, qua rubricering voor vergelijkingsdoelen aangepast en/of toegelicht.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vaste activa

Waardering van de vaste activa vindt plaats tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats op basis van de lineaire methode over de geschatte gebruiksduur van de activa, op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Afschrijving start op het moment van ingebruikneming.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kost-prijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit contanten, banktegoeden en deposito's met een looptijd van minder dan twaalf maanden. Rekening-courantkredieten bij banken worden verantwoord onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Het eigen vermogen van VIER VOETERS wordt verdeeld over diverse reserves. De reserves van de stichting zijn ingedeeld in drie categorieën:

Reserve doelbesteding

Aan deze van het vermogen afgezonderde reserves wordt door het bestuur een omschreven bestedingsmogelijk-heid gegeven. Deze ligt in het verlengde van de doelstelling van de stichting.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve wordt aangehouden om de continuïteit van de stichting op langere termijn te waarborgen. De hoogte is vastgesteld op een bandbreedte tussen minimaal 0,5 en maximaal 1,5 keer de jaarlijkse kosten van de organisatie. De actuele hoogte is vastgesteld op 1 jaar.

Vanaf 2023 wordt op basis van de jaarlijkse risico-analyse de nieuwe Handreiking Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland toegepast.

Overige reserves

De resterende exploitatiesaldi worden na toekenning of onttrekking aan de reserve doelbesteding en continuïteits-reserve aan overige reserves toegevoegd dan wel onttrokken.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag reke-ninghoudend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de totale baten en de totale lasten over het jaar. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de waarderingsgrondslagen zoals hiervoor vermeld en worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Baten

De baten worden gevormd door inkomsten fondsenwerving en subsidie. Onder inkomsten fondsenwerving verstaan we de opbrengst van nalatenschappen, ontvangen periodieke schenkingen, donaties, opbrengsten uit acties en al het andere dat we uit vrijgevigheid ontvangen. Onder baten van subsidies van overheden wordt de laatste uitgestelde uitbetaling vanuit het IMVO Convenant Duurzame Kleding en Textiel gerekend met een verlengde looptijd tot 31 december 2021, andere subsidies ontvangen wij niet. Nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang middels een betrouwbare schatting kan worden vastgesteld of indien zij ten tijde van het opmaken van de jaarrekening over het desbetreffende jaar betrouwbaar kunnen worden geschat.

Lasten

Lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De stichting werkt met een kostenplaatsadministratie. De respectievelijke kostenplaatsen worden toegewezen aan de onderscheidende uitgaven zoals gepresenteerd in het jaarverslag. Om de financiën van de organisatie goed te kunnen beheren, hebben we verschillende afdelingen opgezet. Elk van deze afdelingen is verantwoordelijk voor het toewijzen van uitgaven aan een specifieke doelstelling. Zo worden uitgaven voor projecten en (voorlichtings) programma's toegewezen aan Besteding Doelstelling, terwijl uitgaven voor administratie en controle naar Beheer en Administratie gaan. Uitgaven voor fondsenwerving worden toegewezen aan Werving. De kostenplaats voor het bestuur valt onder Beheer en Administratie. De kosten worden toegerekend op basis van een verdeelsleutel die gebaseerd is op de geschatte tijdsbesteding van de medewerkers in dienst van de stichting.

Afdrachten van VIER VOETERS aan de internationale organisatie en aan FELIDA worden toegerekend aan Lasten / Besteding Doelstelling, omdat zij dienen voor de projecten en programma's die vanuit de internationale organisatie worden gecoördineerd dan wel uitgevoerd.

Salarissen en pensioenen

De aan de medewerkers op grond van de arbeidsovereenkomst verschuldigde beloningen worden verwerkt in de staat van baten en lasten. De premies die aan de pensioenuitvoerder worden afgedragen, worden als last verantwoord. VIER VOETERS past de aansprakelijkheidsbenadering toe op verantwoording voor alle pensioenregelingen. De over het verslagjaar verschuldigde pensioenpremie wordt als last verantwoord. De bijdragen worden geboekt als personeelskosten vanaf de datum waarop ze betaalbaar worden. Vooruitbetaalde premies worden verantwoord als overlopende activa indien dit resulteert in een terugbetaling of een verlaging van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als een verplichting in de balans opgenomen.

Bestedingen aan de doelstelling

Onder bestedingen aan de doelstelling worden verantwoord:

1. afdrachten van VIER VOETERS aan de internationale organisatie in Wenen aangezien dit bedoeld is voor de financiering van internationale projecten en programma's die gecoördineerd dan wel uitgevoerd worden door de internationale organisatie;
2. afdrachten van VIER VOETERS aan Stichting FELIDA Grote-katachtigen-opvang, een project op het gebied van dierenwelzijn in Nederland;
3. kosten van programma-activiteiten in Nederland voor verbetering dierenwelzijn, bestaande uit a) beïnvloeding wetgeving en beleid via beleidsmakers en bedrijven (campagne- en lobbywerk), b) onderzoek en c) bewustwording, voorlichting en mobilisatie van het publiek.

Kantoor- en Algemene kosten

Onder kantoor- en algemene kosten vallen alle kosten die niet direct met de huur van de kantoorruimte verbanden zijn (deze vallen onder huisvestingskosten), maar kosten noodzakelijk voor de uitvoering van de organisatie zoals uitbesteding van de financiële administratie, juridische advieskosten, consultancykosten, verzekeringen en bankkosten.

Kosten bestuur

Het bestuur ontvangt geen bezoldiging. De kosten bestaan uit eventuele daadwerkelijk gemaakte onkosten en worden toegerekend aan beheer en administratie.

Wervingskosten

Hieronder vallen de kosten die te maken hebben met de activiteiten behorend bij het werven van fondsen. Dit zijn de directe kosten van de donateursadministratie (CRM), telemarketing, werving nalatenschappen en donateurswerving face-to-face. Kosten ter verhoging van de naamsbekendheid worden eveneens toegerekend aan Werving. De toedeling van de personeelskosten van de medewerkers aan fondsenwerving is gebaseerd op de geschatte tijdsbesteding. De toedeling van de zogenoemde 'gemengde kosten' zoals mailingen met een voorlichtingsbrochure, magazine, online activiteiten en tv-campagnes (kosten voor activiteiten die zowel een voorlichtend/bewustmakend/mobilisatiekarakter hebben) aan fondsenwerving is gebaseerd op een interne verdeelsleutel (40%/60%). Deze percentages worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.

Afschrijvingen vaste activa

Vaste activa worden vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik actief afgeschreven over de geschatte economische levensduur.

Saldo financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De liquide middelen bestaan uit contanten en banktegoeden. Inkomsten en uitgaven met betrekking tot rente worden verantwoord onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Het resultaat wordt berekend als het verschil tussen inkomsten en uitgaven. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2022	
Verkrijgingsprijs per 1-1-2022	36.300
Toevoegingen in 2022	
Desinvesteringen	
Verkrijgingsprijs per 31.12.2022	36.300
Cumulatieve afschrijvingen	
Cumulatieve afschrijvingen per 1-1-2022	8.016
Afschrijving 2022	7.260
Desinvesteringen	
Cumulatieve afschrijvingen per 31.12.2022	15.276
Boekwaarde per 31-12-2022	21.024

De immateriële vaste activa bestaan uit de kosten die verband houden met de implementatie van het CRM-systeem.

Materiële vaste activa

	Inventaris kantoor	Hardware & Software	IT Infra- structuur	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2022				
Verkrijgingsprijs per 1-1-2022	10.921	77.418	20.951	109.290
Toevoegingen in 2022	889	7.320		8.209
Desinvesteringen				
Verkrijgingsprijs per 31.12.2022	11.810	84.738	20.951	117.499
Cumulatieve afschrijvingen				
Cumulatieve afschrijvingen per 1-1-2022	9.969	59.906	20.335	90.210
Afschrijving 2022	720	9.694	264	10.678
Desinvesteringen				
Cumulatieve afschrijvingen per 31.12.2022	10.689	69.600	20.599	100.888
Boekwaarde per 31-12-2022	1.121	15.138	352	16.611

Alle vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

Afschrijvingspercentages zijn:

Inventaris	20%
Hardware & Software	20%
IT Infrastructuur & Kantoor	20%
Immateriële vaste activa	20%

Vlottende activa

	2022	2021
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten*	81.056	53.633
Te ontvangen nalatenschappen**	562.741	345.472
Pensioenpremies*	3.898	3.458
Vier Pfoten International *	64.540	71.162
Overige vorderingen**	1.540	35.202
	713.775	508.927

* gebruikt voor de bedrijfsvoering
** gebruikt voor de doelstelling

Toelichting

Een beperkt aantal facturen voor 2023 is vooruitbetaald.
Nalatenschappen zijn ter waarde van € 562.741 op de balans opgenomen.
Vanuit de samenwerking met de internationale organisatie is een medewerker tot 31.12.2022 voor een deel van de werktijd ingezet voor werkzaamheden ten behoeve van de organisatie in Boston, U.S. Het gedeelte van het salaris voor deze werkzaamheden wordt terugbetaald door de internationale organisatie.
Eind 2022 is nog een vordering via Unicef voor het laatste deel te ontvangen subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor werk verricht voor het IMVO-convenant Duurzame Kleding en Textiel, beëindigd op 31-12-2021.

In 2021 is een bedrag van € 71.162 ten onrechte als vordering op Vier Pfoten International opgenomen. Deze vordering is in 2022 daarom ten laste van het resultaat gebracht.

Liquide middelen

	2022	2021
ABN-Amro rekening*	1.716.138	1.221.422
ABN-Amro spaarrekening	588.060	588.060
ABN-Amro Bankgarantie (niet vrij opeisbaar)**	12.580	12.580
ASN spaarrekening	989.755	993.482
BNP Paribas Fortis	68.264	50.476
Betalingen/ontvangsten onderweg	27.110	2.538
Kas	3.375	6.031
Totaal liquide middelen	3.405.282	2.874.589

De saldi bij de banken zijn zoveel als mogelijk direct opeisbaar.
Liquide middelen worden gebruikt voor de doelstelling met uitzondering van: * de rekening courant is bestemd voor bedrijfsvoering en ** de bankgarantie is niet vij opeisbaar/ ter beschikking voor Stichting VIER VOETERS

Reserves en fondsen

De details van de in de reserves opgenomen posities in het verslagjaar zijn als volgt:

	Balans per 01-01-2022	Toewijzing resultaat	Balans per 31-12-2022
Reserve doelbesteding	2.045.000	-	2.045.000
Continuïteitsreserve	625.000	140.000	765.000
Overige reserve	530.505	549.822	1.080.327
Totaal reserves	3.200.505	689.822	3.890.327

Het financieel beleid voor reserves is nog niet volledig herzien door vertrek van de financial controller in januari 2022 en het niet kunnen invullen van de vacature gedurende het boekjaar, gecombineerd met bestuurswisselingen gebaseerd op de nieuwe bestuursstructuur (one-tier board).

Reserve doelbesteding

De reserve doelbesteding is bestemd voor nationale en internationale projecten en programma’s voor dierenwelzijn en derhalve niet vrij besteedbaar. Door het bestuur is in 2022 de bestemming aangescherpt, en gebaseerd op de mondiale strategie is deze bestemd voor de toekomstige ontwikkeling van dierenwelzijn in Zuidoost-Azië en Afrika.

Continuïteitsreserve

Om zeker te stellen dat de stichting, die groeit in omvang en aantal medewerkers, in geval van sterk tegenvallende opbrengsten ook in de toekomst aan haar verplichtingen zoals vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan kan voldoen wordt een continuïteitsreserve aangehouden.
De hoogte van deze continuïteitsreserve is gebaseerd op de meest significante risico’s van dalende inkomsten en stijgende (personeels)kosten (de risico-analyse wordt uiteengezet in Hoofdstuk 3 van het bestuursverslag 2022). De hoogte wordt vastgesteld op minimaal 0,5 en maximaal 1,5 keer de jaarlijkse kosten van de organisatie. De continuïteitsreserve is voor 2022 gebaseerd op 1 keer de jaarlijkse kosten van personeel en huisvesting en overige verplichtingen. Omdat de personeelskosten van de medewerkers die grotendeels worden ingezet voor internationaal werk worden vergoed door Vier Pfoten International, worden deze niet meegerekend in de risico-analyse voor de continuïtsreserve. In de loop van 2022 is het aantal medewerkers werkzaam voor de internationale organisatie afgenomen en het aantal medewerkers dat volledig voor de Nederlandse organisatie werkt toegenomen. Dit leidt tot een toename van risico’s en daarom is een verhoging van de continuïteitsreserve berekend. Van het resultaat 2022 wordt € 140.000 toegevoegd aan de continuïteitsreserve, die hiermee uitkomt op € 765.000.

Overige reserve

Uit het resultaat 2022 is een bedrag van € 549.822 aan de overige reserve toegevoegd. Het beleid van de stichting is erop gericht om de inkomsten zoveel mogelijk in te zetten voor de doelstelling. Meerdere malen per jaar wordt geld in de vorm van ‘project support’ afgedragen aan de internationale organisatie of aan het Nederlandse project FELIDA Grote-katachtigen-opvang. De voorgenomen afbouw van de overige reserve door afdracht aan de internationale organisatie, dan wel een eventuele toekenning van een specifieke bestemming (vergroten naamsbekendheid, toekomstbestendigheid fondsenwerving) is door bovengenoemde bestuurlijke wisselingen uitgesteld naar 2023.

Belastingen en sociale premies

	2022	2021
Te betalen loonbelasting en sociale lasten	41.903	45.068
	41.903	45.068

Overige schulden en overlopende passiva

	2022	2021
Reserveringen vakantiegeld	30.479	28.215
Reserveringen vakantiedagen	35.212	36.280
Overige te betalen bedragen	58.907	40.273
Totaal overige schulden en overlopende passiva	124.598	104.768

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichting kantoorruimte Oostenburgervoorstraat

De stichting is gehuisvest aan de Oostenburgervoorstraat 162 te Amsterdam. De huurovereenkomst voor kantoorruimte in het pand Oostenburg heeft een looptijd van telkens vijf jaar. De overeenkomst is in 2020 verlengd en eindigt op 1 juni 2025. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 59.199 inclusief servicekosten.

Niet in de balans opgenomen baten

Periodieke schenkingen

Te verwachten periodieke donaties komen voort uit toegezegde periodieke schenkingen waartoe overeenkomsten zijn afgesloten, hetzij rechtstreeks, hetzij via de 'Schenkservice'. De hoogte van de toezeggingen voor de komende tien jaar bedraagt in totaal € 300.894. Van het totaal betreft € 239.362 schenkingen met een periode langer dan een jaar en € 80.830 schenkingen met een looptijd langer dan vijf jaar.

Te verwachten inkomsten nalatenschappen

Stichting VIER VOETERS wordt als erfgenaam genoemd in diverse testamenten. Van deze rechten is ultimo 2022 € 562.741 als vordering in de balans opgenomen omdat deze vorderingen ten tijde van het opmaken van de jaarrekening betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Toelichting op de Staat van baten & lasten

Baten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten van particulieren			
Donaties en giften	3.428.220	3.400.000	3.155.087
Geormerkte donaties FELIDA	42.761	-	38.000
Nalatenschappen	585.845	-	340.423
Totaal	4.056.826	3.400.000	3.533.510

De totale baten van particulieren komen hoger uit dan begroot. De inkomsten uit donaties en giften kwamen nagenoeg op begroting uit. De strategie fondsenwerving is gericht op toename van het aantal structurele donateurs met een maandelijkse donatie, dit aantal en de bijbehorende inkomsten groeien conform verwachting. Inkomsten uit nalatenschappen zijn moeilijk voorspelbaar en fluctueren vaak sterk per jaar en worden daarom niet begroot. Inkomsten uit nalatenschappen zijn gestegen en donaties en giften zijn met 8,7% gestegen, door de toename van structurele donateurs en door een toename aan eenmalige giften voor noodhulp aan de dieren in de oorlog in Oekraïne. Voor de uitbreiding en renovatie van FELIDA werden geormerkte donaties geworven.

Overige baten

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten van bedrijven	8.901	-	10.056
Baten van loterijorganisaties	-	-	-
Baten van subsidies van overheden	-	-	71.162
Baten van andere organisaties-zonder-winststreven	168.369	-	29.750
Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	-	-	-
Totaal	177.270	-	110.968
Totale baten	4.234.096	3.400.000	3.644.478

De baten van bedrijven worden niet begroot omdat er geen actieve benadering is om giften of sponsoring van bedrijven te verkrijgen, het betreft spontane donaties.

Er zijn geen baten meer van subsidies van overheden vanwege het einde van de looptijd op 31-12-2021 van het IMVO-Convenant voor Duurzame Kleding en Textiel met het Ministerie van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Facturen voor de laatste werkzaamheden zijn opgenomen onder vorderingen. Baten van andere organisaties-zonder-winststreven waren niet begroot. De inkomsten zijn zowel spontaan als afkomstig van een ingediende aanvraag, bijvoorbeeld voor specifieke reddingsmissies of de voorgenomen verbouwing van FELIDA.

Lasten

Kosten besteed aan doelstelling

A) Internationale Programma's en Projecten

A1. Wilde Dieren	540.500	-	615.000
A2. Gezelschapsdieren en zwerfdieren	229.458	-	75.000
A3. Dieren in de veehouderij	122.440	-	90.000
A4. Dieren in crisisgebieden	-	-	80.000
A5. Overige campagnes en internationaal Lobbywerk	-	-	250.000

Realisatie 2022

Begroot 2022

Realisatie 2021

892.398

1.047.317

1.110.000

B) Programma's en Projecten in Nederland

B1. FELIDA Grote-katachtigen-opvang	42.761	-	38.000
B2. FELIDA Grote-katachtigen-opvang	357.602	-	-
B3. Onderzoek, campaigning en lobby	126.624	112.148	-

526.987

112.148

38.000

C) Voorlichting, bewustwording en mobilisatie

909.896

1.211.290

975.170

Totaal

2.329.281

2.370.755

2.123.170

In 2022 is een totaalbedrag van € 2.329.281 verantwoord aan de doelstelling. De totale lasten bedroegen € 3.540.812, het percentage besteed aan doelstelling bedraagt 65,8% (2021: 69,5%). Een gewijzigde verdeelsleutel van de gemengde kosten (voorlichting/fondsenwerving) en kosten Werving heeft tot het lagere percentage geleid. Het totaalbedrag in euro's is een toename van ruim 9,7% ten opzichte van voorgaand boekjaar en in toenemende mate besteed aan programma's en projecten voor dierenwelzijn, zowel internationaal als in Nederland. Een specifieke toelichting op de doelstellingen, aanpak, resultaten van de programma's en projecten waar de in Nederland geworven inkomsten aan zijn besteed en impact is te vinden in Hoofdstuk 2 van het bestuursverslag.

A- Een deel van de in Nederland geworven gelden wordt afgedragen aan de internationale organisatie voor projecten en programma's wereldwijd. Deze afdrachten worden conform de richtlijnen geclassificeerd als kosten. In 2022 bedroeg dit € 892.398. In de begroting wordt alleen een totaalbedrag voor afdracht aan internationale programma's en projecten opgenomen, geen verdeling. Aan het einde van het boekjaar wordt in overleg op basis van de totale afdrachten een verdeling gemaakt over de diverse programma's en projecten. In de verantwoording van de internationale organisatie van de Nederlandse gelden ontvangen wij na het boekjaar een gedetailleerde rapportage van de afgedragen gelden. De besteding aan internationale programma's en projecten is lager dan voorgaand jaar: er is een grotere afdracht gedaan ten behoeve van de operationele kosten van de Nederlandse opvang FELIDA conform de in 2022 afgesloten samenwerkingsovereenkomst met de internationale organisatie. Ook is in Nederland het nationale programmawerk gestart en zijn kosten gemaakt voor een aantal Nederlandse programma-dossiers. Monitoring van resultaten vindt plaats binnen de jaarlijkse planningscyclus.

A1 Wilde dieren en opvangcentra

Beren, redding & opvang	300.000
Apen, redding & opvang	140.500
Wilde paarden	100.000

A2 Gezelschapsdieren en zwerfdieren

Zwerfdierenzorg Oost-Europa	163.880
Zwerfdierenzorg ZO-Azië	65.578

A3 Dieren in de veehouderij

Campagne & Lobby	122.440
------------------	---------

Totaal

892.398

B1- Een bedrag aan geoormerkte donaties afkomstig uit de wervingscampagne voor de Nederlandse Grote-katachtigen-opvang is rechtstreeks afgedragen aan FELIDA voor de renovatie en verbouwing in 2023. Dit bedrag was niet begroot.
B2- VIER VOETERS draagt vanaf 2022 bij in de jaarlijkse operationele kosten van de in Nederland gevestigde opvang voor grote katachtigen, FELIDA. Deze afspraak is opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst tussen VIER VOETERS en de internationale organisatie (Vier Pfoten International). Het bedrag is nog niet opgenomen in de begroting 2022, maar maakt daarin deel uit van de totaal begrote afdracht voor internationale programma's en projecten. De totale afdracht aan de internationale organisatie is hiermee hoger dan begroot en hoger dan voorgaand boekjaar. Dit past binnen het streven meer te besteden aan directe programma's dierenwelzijn.

B3- In 2022 zijn twee medewerkers op het kantoor in Amsterdam gestart om het nationale programmawerk in Nederland op te zetten en uit te voeren. Een van deze medewerkers was gepland voor 2023, maar door actualiteit in het dossier Veehouderij is ervoor gekozen deze medewerker eerder (november 2022) te laten starten. In het bestuursverslag worden de dossiers (Gezelschapsdieren, Pelsdieren en Dieren in de Veehouderij) nader toegelicht. Activiteiten bestaan uit het doen (uitvoeren) van onderzoek en campaigning- en lobby-activiteiten om zowel bij bedrijfsleven als beleidsmakers verbetering dierenwelzijn te beïnvloeden. Om resultaten in deze dossiers te bereiken en druk op beleidsmakers en bedrijven te vergroten is voorlichting, bewustwording en mobilisatie van het publiek van belang. De kosten voor deze activiteiten worden verantwoord onder C.

C- Een belangrijk onderdeel van VIER VOETERS' missie is het blootleggen (reveal) en onder de aandacht brengen van dierenleed én het door bewustwording teweeg brengen van een gedragsverandering bij consument en producent. In de strategie en in het meerjarenplan neemt ook mobilisatie van het publiek naast voorlichting en bewustwording een steeds belangrijker plek in. Onder mobilisatie kosten vallen de kosten om mensen te activeren en te laten pleiten voor een betere wereld voor dieren, bijvoorbeeld door hen te bewegen een petitie te ondertekenen (zoals het Europees Burger Initiatief voor een bontvij Europa) of informatie via sociale media te delen. Ook zijn gelden besteed aan het actief informeren van onze achterban via ons magazine, online nieuwsbrief, de website, social media kanalen, via onze medewerkers Animal Welfare Support of voorlichtingsbrochures bij mailingen. Deze kosten vallen ook gedeeltelijk onder de 'gemengde kosten' (kosten voorlichting/kosten werving) en zijn, door wijziging in de verdeelsleutel voor deze kosten in 2022, lager dan begroot.

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Wervingskosten			
Fondsenwervende activiteiten	200.433	-	-
Fondsenwervende activiteiten met voorlichtingscomponent*	421.726	280.000	354.248
Communicatie en publiciteit	30.506	-	-
Personeelskosten **	179.723	235.011	118.212
Huisvestingskosten**	28.395	20.744	18.558
Kantoor en algemene kosten**	107.034	194.585	196.152
Afschrijvingen	10.070	0	10.070
Totaal	977.887	730.340	697.240

* toegerekend deel van de fondsenwervende activiteiten

** toegerekend deel van de uitvoeringskosten van de organisatie, gebaseerd op tijdsbesteding en loonsom/fte

Om fondsen te verkrijgen voor realisatie van de doelstelling werft de stichting nieuwe gevers en legt contact met bestaande gevers. Dit gebeurt met mailingen, telemarketing, online, televisie en in 2022 met een test face-to-face/straatwerving. Een groot deel van deze middelen wordt niet alleen ingezet voor een 'donatieverzoek' maar is ook heel duidelijk voorlichtend, bewustmakend of mobiliserend. We verspreiden kennis over dierenwelzijn, zetten aan tot gedragsverandering en roepen op tot actie. Vanwege het voorlichtende/bewustmakende/mobiliserende karakter van een aantal fondsenwervende activiteiten wordt 60% van de gemaakte kosten ten laste gebracht van de bijbehorende doelstelling. Fondsenwervende activiteiten die voornamelijk gericht zijn op werving van donaties zoals straatwerving, telemarketing, het werven van nalatenschappen en het online CRM-systeem worden volledig

(100%) toegerekend aan werving. Ook de kosten voor het verhogen van de naamsbekendheid worden voortaan onder wervingskosten opgenomen (communicatie en publiciteit). De allocatie van de percentages wordt in verband met de ontwikkeling van de organisatie, het team en het verschuiven van activiteiten jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. In de begroting voor 2022 en in de cijfers van 2021 was deze verdeling nog niet opgenomen.

De totale wervingskosten komen € 247.547 hoger uit dan begroot. Het toerekenen van kosten is gewijzigd naar hetgeen gebruikelijk is voor vergelijkbare goede doelen en is tevens gebaseerd op de interne verdeelsleutel van geschatte tijdsbesteding van de medewerkers. De kosten voor werving zijn hoger dan vorig jaar door investeringen in toekomstige groei van de inkomsten, er is gedurende het jaar geïnvesteerd in een pilot face-to-facewerving, in extra drtv-spots, in een databasemanager en in een relatiemanager voor het werven van nalatenschappen. De gestegen papierprijzen resulteerden in hogere kosten voor mailingen en magazine. In vergelijking met vorig jaar zijn de kosten voor het CRM-systeem fors gedaald, het systeem is volledig geïmplementeerd en met inhouse beheer zijn de consultancykosten tot een minimum beperkt. Door het niet kunnen invullen van de vacature Hoofd Fondsenwerving vallen de personeelskosten lager uit dan begroot.

De totale geworven baten zijn € 4.234.096. In 2022 heeft Stichting VIER VOETERS een percentage kosten eigen fondsenwerving ten opzichte van de baten eigen fondsenwerving van 26,2% (2021: 19,1%).

Afschrijvingen worden niet begroot.

Kosten beheer en administratie	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Communicatiekosten	4.913	-	2.738
Personeelskosten	133.187	175.793	143.831
Huisvestingskosten	7.376	12.727	10.920
Kantoor en algemene kosten	881.382	110.381	72.516
Afschrijving	6.787	-	5.693
Totaal	233.645	303.173	235.698

Dit zijn de kosten die de stichting maakt voor de (interne) beheersing en administratievoering. Bij de bepaling van de kosten voor beheer en administratie zijn de volgende richtlijnen gehanteerd en is de aanbeveling van Goede Doelen Nederland als richtlijn gehanteerd. Onder beheer en administratie vallen kosten voor ICT, financiën en de accountant. Voor directe inspanningen van de directeur en de ondersteunende (secretariaats)medewerkers voor fondsenwerving en/of doelstelling zijn de bijbehorende kosten ten laste van de categorieën fondsenwerving of doelstelling gebracht.

De door het bestuur gemaakte onkosten, eventuele reiskosten maar ook advieskosten ten behoeve van governance en statuten, vallen onder beheer en administratie. De toezichthoudende bestuursleden hebben in 2022 geen onkosten gedeclareerd.

Voor de overige kostensoorten heeft naar rato van de fte een toerekening plaatsgevonden.

De kosten vielen € € 65.257 lager uit dan begroot. Mede door het niet kunnen invullen van de ontstane vacature financial controller. De totale lasten van Stichting VIER VOETERS bedroegen € 3.540.849. Hiervan is een bedrag van € 233.645 besteed aan beheer en administratie: 6,6% (2021: 7,7%).

Afschrijvingen worden niet begroot.

Toelichting kengetallen lasten

VIER VOETERS wil dierenwelzijn wereldwijd verbeteren. Om dat te bereiken werven we fondsen, werken we aan voorlichting, bewustwording en mobilisatie en voeren we (inter)nationale programma's en projecten uit. De Nederlandse organisatie ontwikkelt zich sinds 2022 van een organisatie die alleen aan voorlichting werkt en fondsen werft voor de internationale organisatie, naar een organisatie die ook in Nederland programma-activiteiten en campaigning- en lobby-trajecten uitvoert. Door aanpassingen in de toerekening van kosten aan werving (zowel directe kosten als de zogenoemde 'gemengde kosten'), conform vergelijkbare goede doelen, worden de doelstellingen voor de kengetallen niet gehaald. De doelstelling om van elke geworven euro minstens 70% te besteden aan de doelstellingen wordt niet gehaald en het percentage wervingskosten komt hoger uit. Dit geldt voor de vergelijking met de begroting en voor de vergelijking met voorgaand jaar. Voor 2023 en komende jaren wordt het meerjarenplan en de daarin vastgelegde ambities en beleidsdoelen inhoudelijk in principe niet gewijzigd, uitbreiding van de doel activiteiten in Nederland staat voorop en er wordt kritisch naar kosten gekeken waarbij voorgenomen investeringen in fondsenwerving en publiciteit bijgesteld. Er worden bandbreedtes berekend en opgesteld waarmee de komende jaren toegewerkt wordt naar het streven van minimaal 70% besteding aan doelstellingen.

De stichting streeft naar:

- 1. Volledige afdracht van overige reserves voor de doelbesteding.
- 2. Een geleidelijke opbouw naar:
  - Bestedingen aan doelstelling ten opzicht van totale lasten: minstens 70%
  - Bestedingen aan doelstelling ten opzichte van totale baten: een bandbreedte van 62-72 %
  - Wervingskosten ten opzichte van totale lasten: maximaal 25%.
  - Wervingskosten ten opzichte van totale baten: maximaal 25%.
  - Kosten beheer en administratie ten opzichte van totale lasten: maximaal 5%.

Personeelskosten						
	Totaal 2022	Doelstelling	Werving	Beheer en Administratie	Begroting 2022	Realisatie 2021
Lonen en salarissen	851.042	494.801	273.838	82.403	591.963	671.025
Sociale lasten	136.198	80.736	42.276	13.186	119.364	117.677
Pensioenkosten	48.045	27.671	15.238	5.136	42.105	48.796
Overige personeelskosten	62.000	8.522	21.016	32.462	20.036	34.806
Tegemoetkoming salarissen Vier Pfoten International	-330.457	-157.813	-172.644			-335.593
Totaal personeelskosten	766.828	453.917	179.724	133.187	773.468	536.711
Gemiddeld aantal fte in 2022	11,5	5,7	3,7	2,1	13,4	

De activiteiten van Stichting VIER VOETERS worden gecoördineerd en uitgevoerd vanuit het kantoor in Amsterdam. Op 31 december waren 15 medewerkers (14,4 fte) in dienst van de stichting. Het gemiddeld aantal fte's in 2022 was 11,5. De personeelskosten van medewerkers die werkzaam zijn voor de internationale organisatie worden terugbetaald door VIER PFOTEN International. Gedurende 2022 waren er vijf medewerkers in Nederland grotendeels werkzaam voor de internationale organisatie in verschillende functies. Deze kosten zijn niet meegenomen in de begroting van 2022. De totale kosten voor de medewerkers van de Nederlandse organisatie zijn in lijn met de totale begroting. In 2022 werd een onvoorziene eenmalige (inflatie)vergoeding aan alle medewerkers uitgekeerd vanwege de gestegen kosten van het levensonderhoud. Ook werden extra kosten gemaakt door vervroegde inzet van een medewerker voor de programma-unit die pas voor 2023 begroot was. Begrote kosten voor een financial controller werden niet gemaakt doordat door de krappe arbeidsmarkt deze vacature niet vervuld kon worden.

Bezoldiging en financiële rechten bestuurders

Bezoldiging directeur

P. Sleven

Dienstverband

Aard (looptijd)	Onbepaalde tijd
Uren	40
Part time percentage	100%
Periode	1/1 /2022 - 31/12/2022

Bezoldiging

Jaarinkomen

Bruto loon/ salaris	76.451
Vakantiegeld	5.962
Eenmalige bruto eindejaars uitkering	7.489

Totaal jaarinkomen	89.902
---------------------------	---------------

Belastbare vergoedingen/bijtellingsen	-
Onbelaste vergoedingen	-
Pensioenlasten werkgeversdeel	12.852
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-

Totaal 2022	102.754
--------------------	----------------

Totaal 2021	92.911
-------------	--------

Bezoldiging toezichthoudende bestuurders

De toezichthouders ontvangen geen beloning voor hun inspanningen. In 2022 werden geen onkosten gedeclareerd.

Saldo financiële baten en lasten

VIER VOETERS belegt momenteel niet. Voor 2022 is daarom geen sprake van dividend of koersverschillen. Om op een verantwoorde wijze met het gedoneerde geld om te gaan, wil de stichting enerzijds zo snel mogelijk het geld besteden aan dierenwelzijn, anderzijds zien we het als verplichting de reserves zo optimaal mogelijk te beheren. Rente, positief dan wel negatief, wordt niet begroot. Om de effecten van de negatieve rente in te perken zijn gelden verspreid over twee banken. In 2022 is met het oog op de toekomst een beperkt investerings-/beleggingsbeleid opgesteld, te lezen in hoofdstuk 3.3 van het bestuursverslag, dit beleid zal in 2023 verder uitgewerkt worden.

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Rentebaten	-	-	-
Rentelasten (betaalde bankrente)	-3.462	-	-3.697
Totaal	-3.462	-	-3.697

Bezoldiging directeur/ uitvoerend bestuurder

De bezoldiging van de directeur wordt vastgesteld door het toezichthoudend bestuur. De inschaling vindt plaats conform de salarisschalen van de internationale organisatie en ingepast in de beloningsregeling van Goede Doelen Nederland. Inschaling is gebaseerd op zwaartecriteria als omvang, complexiteit en verantwoordelijkheden voor de Nederlandse organisatie en de strategische rol binnen het Senior Leadership team van de internationale organisatie. De toepassing van de Regeling Beloning directeuren van Goede doelenorganisaties leidde in 2022 tot een BSD-score van 390 punten en valt daarmee in de categorie G. Het jaarinkomen van de directeur blijft met € 89.902 ruim binnen het maximum jaarinkomen van € 117.225 van voornoemde regeling. Ook blijft de algehele vergoeding aan de directeur binnen het absolute maximum van € 209.000 per jaar. De weging vond plaats door de renumeration commissie van het bestuur bestaande uit de voorzitter en de afgevaardigde van de internationale organisatie.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Kostenverdeelstaat conform Bijlage 3 van RJ 650

	Besteed aan doelstelling			Wervingskosten	Kosten Beheer en Administratie	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
	Internationale programma's	Nationale Programma's	Voorlichting, bewustwording en mobilisatie					
(Project)subsidies en -bijdragen	-	-	-	-	-	-	-	-
Afdrachten aan verbonden organisaties	892.398	400.363	-	-	-	1.292.761	1.047.317	1.148.000
Verwervingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitbesteed werk	-	-	-	-	-	-	-	-
Communicatiekosten	-	12.269	454.744	632.381	4.913	1.104.307	1.150.100	902.172
Personeelskosten	-	102.991	350.927	179.723	133.187	766.828	796.300	536.711
Huisvestingskosten	-	1.500	27.399	28.395	7.376	64.670	68.053	63.336
Kantoor en algemene kosten	-	9.864	75.746	127.317	81.382	294.309	338.227	389.291
Afschrijving	-	-	1.080	10.070	6.787	17.937	-	16.598
Totaal	892.398	526.987	909.896	977.886	233.645	3.540.812	3.399.997	3.056.108

Toelichting kostentoerekening

Volgens de richtlijnen van het CBF en RJ 650 moeten lasten toebedeeld worden aan doelstelling, werving baten en beheer en administratie. Bovenstaand schema geeft deze verdeling weer. De directe kosten zijn rechtstreeks toege-rekend. De personeelskosten, huisvestingskosten, kantoorkosten en afschrijvingskosten zijn via een verdeelsleutel, gebaseerd op de ingeschatte tijdsbesteding van de medewerkers, opgenomen.

De gemengde kosten zijn op basis van een interne verdeelsleutel verdeeld over voorlichting, bewustwording, mobi-lisatie en werving. Onder communicatiekosten voor nationale programma's zijn de kosten opgenomen ten behoeve van een MVO-project.

Toelichting

In 2022 zijn inkomsten gerealiseerd van 4,2 miljoen euro, dit is ruim 16% meer dan voorgaand boekjaar en afkomstig van particuliere donaties, nalatenschappen en donaties van vermogensfondsen. Alle kosten, inclusief afdrachten aan de verbonden organisaties, zijn verantwoord in de staat van baten en lasten en bijbehorende toelichting. De kosten zijn toegenomen ten opzichte van vorig jaar door groei van de organisatie, het team en toename van activi-teiten. De verschuiving in activiteiten en de gewijzigde verdeelsleutel voor toerekening, laten een verschuiving in de kostenverdeling zien. De afdrachten aan verbonden organisaties (VIER PFOTEN International en FELIDA) voor de doelstelling zijn toegenomen met ruim 12%.

Overige toelichtingen

Gebeurtenissen na balansdatum

In de periode van 1 januari 2023 tot en met het opstellen en vaststellen van de jaarrekening over 2022 hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan met gevolgen voor de jaarrekening 2022.

Amsterdam, 29 juni 2023

Bestuur

Wim de Kok	Voorzitter - Toezichthoudend bestuurslid
Antje Ludwig-van Schaagen	Toezichthoudend bestuurslid
Luciana D'Abramo	Toezichthoudend bestuurslid
Astrid Smit	Toezichthoudend bestuurslid
Petra Sleven	Directeur - Uitvoerend bestuurslid

Overige gegevens

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Vier Voeters
Oostenburgervoorstraat 162
1018 MR AMSTERDAM

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Vier Voeters te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening, zoals opgenomen op de pagina's 74 tot en met 103, een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vier Voeters per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vier Voeters zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag; en
- het budget 2023.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 29 juni 2023

KRC Van Elderen Registeraccountants B.V.

w.g. drs. J. Bakker RA

Bijlage: Begroting 2023

	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Baten</u>		
Baten van particulieren	3.700.000	4.056.826
Baten van bedrijven	-	8.901
Baten van loterij-organisaties	-	-
Baten van subsidies van overheden	-	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven	100.000	168.369
Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	-	-
Som van de baten	3.800.000	4.234.096
 <u>Lasten</u>		
Besteed aan doelstellingen	2.081.864	2.329.281
Kosten beheer & administratie	499.044	233.645
Kosten fondsenwerving	1.204.089	977.886
Som van de lasten	3.784.997	3.540.812
Rentebaten/ - lasten	-	- 3.462`
Saldo van baten & lasten	15.003	689.822
Bestemming saldo van baten en lasten		
Toevoeging/ onttrekking aan:		
- reserve doelbesteding	-	-
- herwaarderingsreserve	-	-
- continuïteitsreserve	-	140.000
- overige reserves	-	549.822
- bestemmingsfondsen	-	-

De baten uit nalatenschappen worden niet begroot in verband met onvoorspelbaarheid en fluctuaties, in de realisatie worden deze baten wel meegenomen.

De begrote lasten zijn hierboven opgenomen conform de nieuwe verdeelsleutel 'gemengde kosten' en toerekening fondsenwerving. Ten tijde van begroting werd nog de oude verdeelstelutel gehanteerd. De nieuwe toerekening leidt tot een ratio die niet past binnen het streven om te komen tot 70% doelsbesteding en daarom zal in 2023 het budget worden bijgesteld. Wijzigingen in het team en verdeling van tijdsbesteding zullen eveneens leiden tot aanpassingen in de verdeling.

De overige reserves worden in boekjaar 2023 volledig afgedragen aan de internationale organisatie voor projecten en programma's dierenwelzijn.

CONTACTGEGEVENS
Wij staan u graag te woord!
U kunt ons bereiken op telefoonnummer 020 625 25 26 of via
e-mail: office@vier-voeters.nl.

OPENINGSTIJDEN
Maandag t/m vrijdag van 9.00 - 17.00 uur.

POSTADRES/BEZOEKADRES:
Oostenburgervoorstraat 162
1018 MR Amsterdam, Nederland.

